

For the book of Judges we did an experiment to determine how much time was required to edit the computer’s draft into a “presentable first draft.” We define a “presentable first draft” as a text that doesn’t contain any grammatical errors, communicates the message clearly, and can be read to a church audience and everyone will easily understand it. A presentable first draft is ready to be circulated amongst a team of mother-tongue editors so that they can polish the text into publishable form. The table below shows the number of verses in each chapter, and the number of minutes Ephraim Rey spent editing each chapter into a presentable first draft.

Judges

Chapter	Verses	Minutes
1	36	69
2	23	47
3	31	62
4	24	40
5	31	65
6	40	55
7	25	55
8	35	58
9	57	70
10	18	25
11	40	64
12	15	35
13	25	42
14	20	46
15	20	50
16	31	52
17	13	22
18	31	47
19	30	46
20	48	75
21	25	40
Totals:	618	1,065 17 hrs, 45 mins

So we had a presentable first draft of Judges in less than 18 hours of editing. Experienced Bible translators say that producing a presentable first draft of a book this size using the traditional approach would require somewhere between 100 and 200 hours. So using the computer’s draft significantly increased Ephraim’s productivity. If you’d like to see how many changes Ephraim made to the computer’s draft during this experiment, please see the document entitled “Judges - Tagalog - Presentable First Draft with Edits in Red.”

Note: After this experiment was over, Ephraim read the text again, and wanted to make a few more changes. Those changes have been highlighted in yellow, but were not part of the timed experiment.

Judges

Judges 1:1 Title: The men of Judah fight the Canaanites. After Joshua died, the Israelites prayed to Yahweh. They asked Yahweh, "Which tribe should fight the Canaanites first?"

Mga Hukom 1:1 Pamagat: Nakipaglaban ang lipi ni Juda sa mga Cananeo. Pagkamatay ni Josue, nanalangin ang mga Israelita kay Yahweh. Tinanong nila si Yahweh, "Aling angkan ang dapat maunang makipaglaban sa mga Cananeo?"

Judges 1:2 Yahweh answered the Israelites, "The tribe of Judah will go. I'll cause the men of Judah to defeat the Canaanites."

Mga Hukom 1:2 Sumagot si Yahweh sa mga Israelita, "Ang angkan ni Juda ang mauuna. Gagawin Kong mapasuko ng lipi ni Juda ang mga Cananeo."

Judges 1:3 Then the men of Judah asked the men of Simeon to help them. They said, "Help us fight the Canaanites. We have to defeat the Canaanites so that we could live in our land. If you help us, when you fight the Canaanites to obtain your land, we will help you." So the men of Simeon went with the men of Judah.

Mga Hukom 1:3 Pagkatapos ay pinakiusapan ng lipi ni Juda ang lipi ni Simeon na tulungan **siya**. Sinabi **niya**, "Tulongan ninyo kaming makipaglaban sa mga Cananeo. Dapat naming mapasuko ang mga Cananeo upang makapanirahan kami sa aming lupain. Kung **tinutulungan** ninyo kami, tutulongan din namin kayong makipaglaban sa mga Cananeo upang makuha ninyo ang inyong lupain." Kaya't sumama ang lipi ni Simeon sa lipi ni Juda.

Change 'siya' to 'sila'; 'niya' to 'nila'; 'tinutulungan' to 'tutulungan'

Judges 1:4 Then Yahweh caused the men of Judah to defeat the Canaanites and the Perizzites. The men of Judah killed 10,000 men at a city named Bezek.

Mga Hukom 1:4 Pagkatapos ay ginawa ni Yahweh na mapasuko ng lipi ni Juda ang mga Cananeo at mga Perezao. Pinatay nila ang 10,000 kalalakihan sa bayan ng Bezek.

Judges 1:5 The men of Judah found a man named Adoni-Bezek in that city. Adoni-Bezek was the leader of that city. So the men of Judah fought Adoni-Bezek and defeated the Canaanites and the Perizzites.

Mga Hukom 1:5 Natagpuan ng lipi ni Juda ang lalaking nagngangalang Adoni Bezek sa bayang iyon. Si Adoni Bezek ay pinuno ng bayang iyon. Kaya't nakipaglaban ang lipi ni Juda kay Adoni Bezek at pinasuko ang mga Cananeo at mga Perezeo.

Judges 1:6 Then Adoni-Bezek ran from the men of Judah. But the men of Judah chased Adoni-Bezek. When those men caught Adoni-Bezek, they cut off his thumbs and his big toes.

Mga Hukom 1:6 Pagkatapos ay tumakas si Adoni Bezek mula sa lipi ni Juda, ngunit hinabol nila siya. Nang mahuli ng mga lalaki si Adoni Bezek, pinutol nila ang kanyang mga hinlalaki at malalaking mga daliri sa paa.

Judges 1:7 Then Adoni-Bezek said, "I cut off 70 kings' thumbs and their big toes. Then those kings ate small pieces of food that fell from my table. But God is punishing me now because I did those bad things." The men of Judah took Adoni-Bezek to Jerusalem. Later Adoni-Bezek died in Jerusalem.

Mga Hukom 1:7 Pagkatapos ay sinabi ni Adoni Bezek, "Pinutol ko ang mga hinlalaki at malalaking daliri sa paa ng 70 hari. At kumain ang mga haring iyon ng mga piraso ng pagkaing nahulog mula sa aking mesa. Ngunit pinarurusahan ako ngayon ng Diyos dahil ginawa ko ang mga masasamang bagay na iyon." Dinala ng lipi ni Juda si Adoni Bezek sa Jerusalem. Nang nagtagal ay namatay si Adoni Bezek nasa Jerusalem.

Judges 1:8 Then the men of Judah fought the people who were living in Jerusalem. They captured that city and killed with their swords the people who were living there. Then they burned that city.

Mga Hukom 1:8 Pagkatapos ay nakipaglaban ang lipi ni Juda sa mga taong naninirahan sa Jerusalem. Sinakop nila ang bayang iyon. At pinatay nila ng kanilang mga patalim ang mga taong naninirahan doon at sinunog nila ang bayang iyon.

Judges 1:9 Then the men of Judah fought other Canaanites. Some of those Canaanites were living in the mountains. Other Canaanites were living in the desert that was in the southern region of Canaan. And other Canaanites were living near the mountains that were in the western region of Canaan.

Mga Hukom 1:9 Pagkatapos ay nakipaglaban ang lipi ni Juda sa ibang mga Cananeo. Naninirahan ang mga Cananeong iyon sa mga kabundukan. Naninirahan ang ibang mga Cananeo sa disyertong nasa timog ng Canaan. At naninirahan ang ibang mga Cananeo malapit sa mga bundok na nasa kanluran ng Canaan.

Judges 1:10 Then the men of Judah fought the Canaanites who were living in Hebron. Previously people called Hebron 'Kiriath-Arba'. The men of Judah killed Sheshai, Ahiman, and Talmi.

Mga Hukom 1:10 Pagkatapos ay nakipaglaban ang lipi ni Juda sa mga Cananeong naninirahan sa Hebron. Noong una ay tinawag ng mga tao ang Hebron na 'Kiriath-Arba'. Pinatay ng lipi ni Juda sina Sesai, Ahiman, at Talmi.

Judges 1:11 Title: Caleb gives land to his daughter. Then the men of Judah left Hebron. They fought the people who were living in a city named Debir. Footnote: Previously people called Debir 'Kiriath-Sepher'.

Mga Hukom 1:11 Pamagat: Binigyan ni Caleb ng lupain ang kanyang anak na babae. Pagkatapos ay umalis ang lipi ni Juda sa Hebron. Nakipaglaban sila sa mga taong naninirahan sa bayan ng Debir. Talababa: Noong una ay tinawag nila ang Debir na 'Kiryat-sefer'.

Judges 1:12 Before those men attacked that city, Caleb said to them, "I want a man to attack Kiriath-Sepher. I'll allow the man who defeats this city to marry my daughter named Aksah."

Mga Hukom 1:12 Bago sinalakay ng mga lalaki ang bayang iyon, sinabi ni Caleb sa kanila, "Gusto kong lusubin ng isang lalaki ang Kiryat-sefer. Papayagan ko ang lalaking makakapagpasuko sa bayang iyon na mapangasawa ang aking anak na babaeng si Acsa."

Judges 1:13 So a man named Othniel, who was Kenaz's son, defeated that city. Kenaz was Caleb's younger brother. Then Caleb allowed Othniel to marry his daughter named Aksah.

Mga Hukom 1:13 Kaya't ang lalaking nagngangalang Otniel na anak ni Kenaz ay pinasuko ang bayang iyon. Si Kenaz ay nakababatang kapatid na lalaki ni Caleb. Pagkatapos ay pinayagan ni Caleb si Otniel na mapangasawa ang kanyang anak na si Acsa.

Judges 1:14 After Othniel married Aksah, he asked her to ask her father named Caleb to give a field to him. So Aksah went to her father. After Aksah went to Caleb, she got off her donkey. Then Caleb asked Aksah, "What do you want?"

Mga Hukom 1:14 Matapos mapangasawa ni Otniel si Acsa, sinabihan niya si Acsa na sabihin sa kanyang amang si Caleb na bigyan siya ng isang bukirin. Kaya't nagpunta si Acsa sa kanyang ama. Nang pumunta si Acsa kay Caleb, bumaba siya sa kanyang asno. Pagkatapos ay tinanong ni Caleb si Acsa, "Ano ang gusto mo?"

Judges 1:15 Aksah answered Caleb, "Please help me. You gave me land that was in the desert. But please also give me land that has springs." So Caleb gave Aksah land that had two parts. One part was low. And the other part was high. But both parts had springs.

Mga Hukom 1:15 Sumagot si Acsa kay Caleb, "Pakitulungan mo ako. Ibinigay mo sa akin ang lupaing nasa disyerto. Ngunit pakiusap bigyan mo rin ako ng lupaing mayroong mga bukal." Kaya't ibinigay ni Caleb kay Acsa ang lupaing mayroong dalawang bahagi. Mababa ang isang bahagi. At mataas ang isa pang bahagi. Ngunit mayroong mga bukal ang parehong bahagi.

Judges 1:16 Title: The men of Judah fight other Canaanites. The Kenites were Moses' father in law's descendants. The Kenites and the men of Judah left Jericho to live in the desert that the tribe of Judah owned. So the Kenites lived with the people who were there. That place was in southern Judah. That place was near a city named Arad. Footnote: Some people called Jericho 'the city of palm trees'.

Mga Hukom 1:16 Pamagat: Nakipaglaban ang lipi ni Juda sa ibang mga Cananeo. Ang mga Cineo ay nasa lipi ng biyenan ni Moises. Umalis ang mga Cineo at ang lipi ni Juda sa Jerico upang manirahan sa disyertong pag-aari ng angkan ni Juda. Kaya't nanirahan ang mga Cineo kasama ng mga taong nasa lugar na iyon. Ang lugar na iyon ay nasa timog ng Juda. Iyon ay malapit sa bayan ng Arad. Talababa: Tinawag ng mga tao ang Jerico na 'bayan ng mga puno ng Palma'.

Judges 1:17 Some Canaanites were living in a city named Zephath. So the men of Judah and the men of Simeon defeated those Canaanites. Those men completely destroyed that city. After those men destroyed that city, people called it 'Hormah'. Footnote: Hormah means 'to destroy'.

Mga Hukom 1:17 Naninirahan ang mga Cananeo sa bayan ng Sefat. Kaya't nakipaglaban ang lipi ni Juda at lipi ni Simeon sa mga Cananeong iyon. Ganap nilang winasak ang bayang iyon. Matapos nilang wasakin ang bayang iyon, tinawag iyon ng mga tao na 'Horma'. Talababa: Nangangahulugan ang Horma na 'sirain'.

Judges 1:18 Then the men of Judah captured cities named Gaza, Ashkelon, and Ekron and captured all of the regions that were near those cities.

Mga Hukom 1:18 Pagkatapos ay sinakop ng lipi ni Juda ang mga bayan ng Gaza, Ashkelon, at Ekron. At sinakop nila ang lahat ng mga rehiyong malapit sa mga bayang iyon.

Judges 1:19 Yahweh was with the men of Judah. So those men defeated the people who were living in the mountains. But they were not able to defeat the people who were living on the plain. Those people had iron chariots. So they continued living on the plain.

Mga Hukom 1:19 Si Yahweh ay kasama ng lipi ni Juda. Kaya't nakipaglaban ang mga lalaking iyon sa mga taong naninirahan sa mga kabundukan. Ngunit hindi nila mapasuko ang mga taong naninirahan sa kapatagan. Mayroon silang mga karwaheng bakal. Kaya't nagpatuloy ang mga itong manirahan sa kapatagan.

Judges 1:20 Previously Moses promised Caleb that Yahweh would give Hebron to Caleb. So Caleb went to Hebron. Then he forced Anak's three sons to leave that city.

Mga Hukom 1:20 Noong una ay ipinangako ni Moises kay Caleb na ibibigay ni Yahweh ang Hebron kay Caleb. Kaya't pumunta si Caleb sa Hebron. Pagkatapos ay sapilitan niyang pinaalis ang tatlong anak na lalaki ni Anac sa bayang iyon.

Judges 1:21 But the people of Benjamin were not able to defeat the Jebusites who were living in Jerusalem. So they lived in Jerusalem with the Jebusites.

Mga Hukom 1:21 Ngunit hindi na mapasuko ng lipi ni Benjamin ang mga Jebuseong naninirahan sa Jerusalem. Kaya't nanirahan sila sa Jerusalem kasama ng mga Jebuseo.

Judges 1:22 Then the men of the tribes of Joseph attacked the people who were living in Bethel. And Yahweh was with the men of Joseph.

Mga Hukom 1:22 Pagkatapos ay sinalakay ng lipi ni Jose ang mga taong naninirahan sa Bethel. At si Yahweh ay kasama ng lipi ni Jose.

Judges 1:23 The men of the tribes of Joseph sent spies to Bethel to learn about the people there. Footnote: Previously people called Bethel 'Luz'.

Mga Hukom 1:23 Nagpadala ang lipi ni Jose ng mga espiya sa Bethel upang malaman ang tungkol sa mga mamamayan ng Bethel. Talababa: Dating tinawag ng mga tao ang Bethel na 'Luz'.

Judges 1:24 Those spies saw a man who was leaving that city. They said to that man, "Show a place to us so that we could enter this city. If you help us, we will treat you kindly."

Mga Hukom 1:24 Nakita ng mga espiyang iyon ang lalaking tumatakas mula sa bayang iyon. Sinabi nila sa lalaki, "Ituro mo ang isang lugar sa amin upang makapasok kami sa bayang ito. Kung tutulungan mo kami, **tatratuhin** namin nang mabuti."

Insert 'ka' after 'tatratin'

Judges 1:25 So that man showed a place to those spies so that they could enter that city. After the men of the tribes of Joseph entered that city, they killed all of the people who were in Bethel. But those spies allowed that man who helped them to leave that city. They also allowed that man's family to leave that city.

Mga Hukom 1:25 Kaya't ipinakita ng lalaking iyon ang isang lugar sa mga espiyang upang makapasok sila sa bayang iyon. Matapos pumasok ng mga lalaki mula sa lipi ni Jose sa bayang iyon, pinatay nila ang lahat ng mga taong nasa Bethel. Ngunit pinayagan ng mga espiyang iyon ang lalaking tumulong sa kanila na umalis sa bayang iyon. Pinahintulutan rin nila ang pamilya ng lalaking iyon na umalis sa bayang iyon.

Judges 1:26 Then that man went to the region where the Hittites were living. He built a city in that region and named that city Luz. Today people call that city 'Luz'.

Mga Hukom 1:26 Pagkatapos ay pumunta ang lalaking iyon sa rehiyon kung saan naninirahan ang mga Heteo. Nagtayo siya ng bayan nasa rehiyong iyon at pinangalanan iyon ng Luz. Tinatawag ng mga tao ang bayang iyon na 'Luz' hanggang ngayon.

Judges 1:27 Canaanites were living in cities named Beth-Shan, Taanach, Dor, Ibleam, and Megiddo. And Canaanites were living in small towns that were near those cities. The people of Manasseh were not able to force those people to leave that region. The Canaanites fought hard because they didn't want to leave their land.

Mga Hukom 1:27 Naninirahan ang mga Cananeo sa mga bayan ng Beth-sean, Taanac, Dor, Ibleam, at Megido. At naninirahan ang mga Cananeo sa maliliit na bayang malapit sa mga bayang iyon. Hindi na mapilit ng lipi ni Manases ang mga taong iyon na umalis sa rehiyong iyon. Nakikipaglabang mabuti ang mga Cananeo dahil ayaw nilang umalis sa kanilang lupain.

Judges 1:28 Later the Israelites became more powerful than the Canaanites. So they forced the Canaanites to become slaves. And they forced the Canaanites to work for them. But they didn't force the Canaanites to leave that region.

Mga Hukom 1:28 Nang nagtagal ay naging higit na makapangyarihan ang mga Israelita kaysa mga Cananeo. Kaya't sapilitan nilang ginawang mga alipin ang mga Cananeo. At sapilitan nilang pinagtrabaho ang mga Cananeo para sa kanila. Ngunit hindi nila mapilit ang mga Cananeo na umalis sa rehiyong iyon.

Judges 1:29 Canaanites also were living in a city named Gezer. The people of Ephraim were not able to force all of those Canaanites to leave that region. So those Canaanites continued living in Gezer with the people of Ephraim.

Mga Hukom 1:29 Naninirahan rin ang mga Cananeo sa bayan ng Gezer. Hindi **na** mapaalis ng mamamayan ng Efraim ang lahat ng mga Cananeong nasa rehiyong iyon. Kaya't nagpatuloy manirahan ang mga Cananeong nasa Gezer kasama ng lipi ni Efraim.

Remove 'na'

Judges 1:30 Some Canaanites were living in towns named Kitron and Nahalol. The people of Zebulun were not able to force those Canaanites to leave that region. So the Canaanites lived with the people of Zebulun. But the people of Zebulun forced the Canaanites to become slaves.

Mga Hukom 1:30 Naninirahan ang mga Cananeo sa mga bayan ng Kitron at ng Nahalol. Hindi na mapaalis ng lipi ni Zebulun ang mga Cananeo sa rehiyong iyon. Kaya't nanirahan ang mga Cananeo kasama ng lipi ni Zebulun. Ngunit sapilitang ginawang mga alipin ng lipi ni Zebulun ang mga Cananeo.

Judges 1:31 The people of Asher were not able to force the Canaanites to leave the cities named Akko, Sidon, Ahlab, Akzib, Helbah, Aphekk, and Rehob.

Mga Hukom 1:31 Hindi na mapaalis ng lipi ni Aser ang mga Cananeo sa mga bayan ng Acco, Sidon, Ahlab, Aczib, Helba, Afec, at Rehob.

Judges 1:32 So the Canaanites continued living with the people of Asher because they didn't force them to leave that region.

Mga Hukom 1:32 Kaya't patuloy na nanirahan ang mga Cananeo kasama ng lipi ni Aser dahil hindi nila sila mapaalis sa rehiyong iyon.

Judges 1:33 Canaanites also were living in cities named Beth-Shemesh and Beth-Anath. The people of Naphtali were not able to force those Canaanites to leave those cities. So they lived in those cities with those Canaanites. Those Canaanites became slaves for the people of Naphtali.

Mga Hukom 1:33 Naninirahan rin ang mga Cananeo sa mga bayan ng Beth-semes at ng Beth-Anat. Hindi na mapaalis ng lipi ni Neftali ang mga Cananeo sa mga bayang iyon. Kaya't nanirahan sila sa mga bayan kasama ng mga Cananeo. Naging mga alipin ang mga Cananeong iyon ng lipi ni Neftali.

Judges 1:34 The Amorites forced the people of Dan to stay in the mountains. They didn't allow the people of Dan to live on the plain.

Mga Hukom 1:34 Nagawa ng mga Amoreo ang lipi ni Dan na manatili sa mga kabundukan. Hindi nila pinayagan ang lipi ni Dan na manirahan sa kapatagan.

Judges 1:35 The Amorites wanted to continue living in two cities named Aijalon and Shaalbim. Those cities were on a mountain named Heres. So the Amorites fought hard the tribes of Joseph. But later the tribes of Joseph became more powerful than the Amorites. So the tribes of Joseph forced the Amorites to become slaves.

Mga Hukom 1:35 Gusto ng mga Amoreo na patuloy manirahan sa dalawang bayan ng Ayalon at ng Saalbim. Ang mga bayang iyon ay nasa bundok na tinatawag na Heres. Kaya't nakipaglabang mabuti ang mga Amoreo sa mga angkan ni Jose. Ngunit nang nagtagal ay naging higit na makapangyarihan ang mga angkan ni Jose kaysa mga Amoreo. Kaya't sapilitan nilang ginawang mga alipin ang mga Amoreo.

Judges 1:36 The Amorites' border went from Scorpion Pass to a city named Sela and went to the northern regions.

Mga Hukom 1:36 Ang sakop ng hangganan ng mga Amoreo ay mula sa Pasong Alakdan hanggang sa bayan ng Sela at sa mga rehiyon sa hilaga.

----- Chapter 1 - 69 mins. -----

Judges 2:1 Title: The angel of Yahweh speaks to the Israelites at a place named Bokim. The angel of Yahweh went from Gilgal to Bokim. Then he spoke to the Israelites. He said, "I brought you from Egypt. I led you to the land that I promised your ancestors that I would give to them. Previously I said to your ancestors, "I'll never break my covenant that I made with you.

Mga Hukom 2:1 Pamagat: Nagsalita ang anghel ni Yahweh sa mga Israelita sa lugar na tinatawag na Boquim. Pumunta ang anghel ni Yahweh mula sa Gilgal patungo sa Boquim at nagsalita sa mga Israelita. Sinabi niya, "Inalis Ko kayo mula sa Egipto. Inakay Ko kayo patungo sa lupaing ipinangako Ko sa inyong mga ninuno na ibibigay Ko sa kanila. Noon ay sinabi Ko sa inyong mga ninuno, "Hindi Ko sisirain ang kasunduang ginawa Ko kasama ninyo.

Judges 2:2 But you must not make a treaty with the people who live in this region. You have to destroy those people's altars." But you didn't obey me. Why didn't you obey me?

Mga Hukom 2:2 Ngunit hindi kayo dapat gumawa ng kasunduan sa mga taong naninirahan sa rehiyong ito. Dapat ninyong sinira ang mga altar ng mga taong iyon, ngunit hindi ninyo Ako sinunod." Bakit hindi ninyo Ako sinunod?

Judges 2:3 Therefore I won't force the people who live in this region to leave. Those people will become your enemies. And those people's gods will cause you to sin."

Mga Hukom 2:3 Anupa't hindi Ko pipiliting umalis ang mga taong naninirahan sa rehiyong ito. Magiging mga kaaway ninyo sila. At magagawa ng mga diyos nila na magkasala kayo."

Judges 2:4 After the angel of Yahweh said these things to the Israelites, they cried loudly.

Mga Hukom 2:4 Matapos sabihin ng anghel ni Yahweh ang mga bagay na ito sa mga Israelita, umiyak sila nang malakas.

Judges 2:5 So the Israelites named that place Bokim. Then they gave sacrifices to Yahweh there.

Footnote: Bokim means 'to cry'.

Mga Hukom 2:5 Kaya't pinangalanan ng mga Israelita ang lugar na iyon ng Boquim at ibinigay ang mga handog kay Yahweh sa lugar na iyon. Talababa: Nangangahulugan ang Boquim na 'umiyak'.

Judges 2:6 Title: Joshua dies. Then Joshua told the people that they should return to their land. So each person went to the land that he owned.

Mga Hukom 2:6 Pamagat: Namatay si Josue. Pagkatapos ay sinabi ni Josue sa mga tao na dapat silang bumalik sa kanilang lupain. Kaya't bumalik ang bawat isa sa lupaing pag-aari niya.

Judges 2:7 While Joshua was living, the Israelites served Yahweh. And while the other leaders of Israel were living, they continued serving Yahweh. Previously those leaders saw all of the great things that Yahweh did for the Israelites.

Mga Hukom 2:7 Habang nabubuhay si Josue, naglingkod ang mga Israelita kay Yahweh. At habang nabubuhay ang ibang mga pinuno ng Israel, nagpatuloy silang maglingkod kay Yahweh. Nakita nila ang lahat ng mga dakilang bagay na ginawa ni Yahweh para sa mga Israelita.

Judges 2:8 Joshua, who was the son of a man named Nun, served Yahweh. When Joshua was 110 years old, he died.

Mga Hukom 2:8 Si Josue na anak ng lalaking nagngangalang Nun ay naglingkod kay Yahweh. Nang si Josue ay 110 taong gulang na, namatay siya.

Judges 2:9 Then the Israelites buried Joshua's body in the land that previously Yahweh gave to Joshua. That land was at a place named Timnath-Heres. That land was in the mountains of Ephraim. Ephraim was on the northern side of Mount Gaash.

Mga Hukom 2:9 Pagkatapos ay inilibing ng mga Israelita ang katawan ni Josue sa lupaing ibinigay ni Yahweh kay Josue noong una. Ang lupaing iyon ay nasa lugar na tinatawag na Timnat-heres. Iyon ay nasa mga kabundukan ng Efraim. **Si** Efraim ay nasa gawing hilaga ng Bundok Gaas.

Change 'si' to áng'

Judges 2:10 Title: The people don't obey Yahweh. After those people died, their children grew up. Those people didn't know Yahweh and didn't see the great things that he did for Israel.

Mga Hukom 2:10 Pamagat: Hindi sumunod ang mga tao kay Yahweh. Pagkamatay ng mga taong iyon, lumaki ang kanilang mga anak. Hindi kilala ng mga taong iyon si Yahweh. At hindi nila nakita ang mga dakilang bagay na ginawa ni Yahweh para sa Israel.

Judges 2:11 So those people sinned and worshiped idols named Baal.

Mga Hukom 2:11 Kaya't nagkasala ang mga taong iyon at sinamba ang diyus-diyosang si Baal.

Judges 2:12 Previously Yahweh brought the Israelites' ancestors from Egypt. And the Israelites' ancestors worshiped Yahweh. But the Israelites stopped obeying Yahweh now. They started worshiping the gods of their neighbors. Therefore Yahweh became angry.

Mga Hukom 2:12 Noong una ay inilabas ni Yahweh ang ninuno ng mga Israelita mula sa Egipto. At sinamba ng mga ninuno ng mga Israelita si Yahweh. Ngunit tumigil nang sundin ng mga Israelita si Yahweh. Nagsimula silang sumamba sa mga diyos ng kanilang mga kapit-bahay. Anupa't nagalit si Yahweh.

Judges 2:13 The Israelites stopped following Yahweh and started worshiping Baal and Ashtoreths.

Mga Hukom 2:13 Tumigil sa pagsunod kay Yaweh ang mga Israelita at nagsimulang sumamba kina Baal at Astarot.

Judges 2:14 Therefore Yahweh was angry with the Israelites. So he let soldiers attack the Israelites. And those soldiers took the things that the Israelites owned. Yahweh allowed the Israelites' enemies to defeat them. The Israelites were not able to defeat their enemies.

Mga Hukom 2:14 Anupa't nagalit si Yahweh sa mga Israelita. Kaya't pinabayaan Niyang lusubin ng mga kawal ang mga Israelita. At kinuha nila ang mga bagay na pag-aari ng mga Israelita. Pinayagan ni Yahweh ang mga kaaway ng mga Israelita na pasukuin sila. Hindi mapasuko ng mga Israelita ang kanilang mga kaaway.

Judges 2:15 Whenever the Israelites fought their enemies, they defeated them. They defeated the Israelites because Yahweh didn't help them. Previously Yahweh told the Israelites that if they don't obey him, he won't help them. So the Israelites suffered greatly.

Mga Hukom 2:15 Tuwing nakikipaglaban ang mga Israelita sa kanilang mga kaaway, napapasuko sila ng mga iyon. Napapasuko ng mga kaaway ang mga Israelita dahil hindi sila tinulungan ni Yahweh. Noong una ay sinabi ni Yaweh sa mga Israelita na kung hindi nila Siya susundin, hindi Niya sila tutulungan. Kaya't nagdusa ang mga Israelita nang labis.

Judges 2:16 Title: God chooses judges. Then Yahweh chose special leaders. People called those special leaders 'judges'. Those special leaders protected the Israelites from the soldiers of their enemies.

Mga Hukom 2:16 Pamagat: Pumili ang Diyos ng mga hukom. Pagkatapos ay pumili si Yahweh ng mga natatanging pinuno. Tinawag ng mga tao ang mga natatanging pinunong iyon na, 'mga hukom'. Ipinagtanggol ng mga natatanging pinunong iyon ang mga Israelita mula sa kanilang mga kaaway.

Judges 2:17 But the Israelites always didn't listen to those special leaders. They were not faithful to God. Instead they worshiped other gods. Previously the Israelites' ancestors obeyed Yahweh. But these Israelites stopped obeying Yahweh.

Mga Hukom 2:17 Ngunit palaging hindi pinakikinggan ng mga Israelita ang mga natatanging pinunong iyon. Hindi sila matapat sa Diyos. Sa halip ay sinamba nila ang ibang mga diyos. Noong una ay sinunod ng mga ninuno ng mga Israelita si Yahweh. Ngunit tumigil ang mga Israelitang ito na sumunod kay Yahweh.

Judges 2:18 Whenever Yahweh chose a special leader for the Israelites, he was with that special leader. And while that special leader was living, he saved the Israelites from their enemies. Whenever Yahweh heard the Israelites crying because of their enemies, he was kind to them.

Mga Hukom 2:18 Tuwing pumipili si Yahweh ng natatanging pinuno para sa mga Israelita, Siya ay kasama ng pinunong iyon. At habang nabubuhay ang natatanging pinunong iyon, naililigtas niya ang mga Israelita mula sa mga kaaway nito. Tuwing naririnig ni Yahweh ang iyak ng mga Israelita sa mga kaaway nila, nagiging mabuti Siya sa mga ito.

Judges 2:19 But when a special leader died, the Israelites started sinning again. And they started worshipping other gods again. They sinned more than their ancestors. They refused to stop sinning. And they refused to stop worshipping other gods.

Mga Hukom 2:19 Ngunit kapag namatay ang natatanging pinuno, nagsisimulang magkasalang muli ang mga Israelita. At nagsisimula silang sumambang muli sa ibang mga diyos. Nagkasala sila nang higit pa kaysa kanilang mga ninuno. Tumanggi silang tumigil sa pagkakasala. At tumanggi silang tumigil sa pagsamba sa ibang mga diyos.

Judges 2:20 So Yahweh became very angry with the Israelites. He said, "These people broke the covenant that I made with their ancestors and don't listen to me.

Mga Hukom 2:20 Kaya't nagalit si Yahweh sa mga Israelita. Sinabi Niya, "Sinira ng mga taong ito ang kasunduang ginawa Ko sa kanilang mga ninuno. At hindi nila Ako pinakikinggan.

Judges 2:21 Therefore I won't defeat for these Israelites the nations that Joshua didn't defeat.

Mga Hukom 2:21 Anupa't hindi Ko pasusukuin para sa mga Israelitang ito ang mga bansang hindi napasuko ni Josue.

Judges 2:22 I'll use those nations to test the Israelites. I'll find out whether the Israelites will obey my commands like their ancestors obeyed them or they won't obey them."

Mga Hukom 2:22 Gagamitin Ko ang mga bansang iyon upang subukan ang mga Israelita. Malalaman Ko kung tutuparin ng mga Israelita ang aking mga utos katulad ng pagtupad sa mga ito ng kanilang mga ninuno o hindi nila tutuparin ang aking mga utos."

Judges 2:23 So Yahweh allowed those nations to stay in that region. He didn't force those nations to leave. And he didn't help Joshua's army defeat those nations.

Mga Hukom 2:23 Kaya't pinayagan ni Yahweh ang mga bansang iyon na manatili sa rehiyong iyon. Hindi Niya pinilit na umalis ang mga bansang iyon. At hindi Niya tinulungan ang hukbo ni Josue na pasukuin ang mga bansang iyon.

----- Chapter 2 - 47 minutes -----

Judges 3:1 Yahweh allowed certain nations to stay in Canaan to teach the Israelites how to fight. Some of the Israelites didn't fight a war in Canaan yet.

Mga Hukom 3:1 Pinayagan ni Yahweh ang ilang mga bansa na manatili sa Canaan upang turuan ang mga Israelita kung paano makipaglaban. Hindi pa naranasang makipaglaban ng ibang mga Israelita sa Canaan.

Judges 3:2 (Yahweh allowed those nations to stay in that region to teach the Israelites who didn't fight yet how to fight.)

Mga Hukom 3:2 (Pinayagan ni Yahweh ang mga bansang iyon na manatili sa rehiyong iyon upang turuan ang mga Israelitang hindi pa naranasang makipaglaban kung paano makipaglaban.)

Judges 3:3 Yahweh allowed the following people to stay in that region. The five rulers of the Philistines, all of the Canaanites, the people who were living in Sidon, and the Hivites who were living in the mountains of Lebanon stayed in that region. The mountains of Lebanon were between Mount Baal-Hermon and a town named Lebo-Hamath.

Mga Hukom 3:3 Pinayagan ni Yahweh ang sumusunod na tao na manatili sa rehiyong iyon. Nanatili ang limang pinuno ng mga Filisteo, lahat ng mga Cananeo, mga taong naninirahan sa Sidon, at ang mga Hivita na naninirahan sa mga kabundukan ng Lebanon sa rehiyong iyon. Ang mga kabundukan ng Lebanon ay nasa gitna ng Bundok ng Baal-hermon at ng bayan ng Pasong Hamat.

Judges 3:4 Those nations stayed in that region because Yahweh wanted to test the Israelites. Yahweh wanted to know whether the Israelites will obey his commands or they won't obey them. He gave those commands to the Israelites' ancestors.

Mga Hukom 3:4 Nanatili ang mga bansang iyon sa rehiyong iyon dahil gusto ni Yahweh na subukan ang mga Israelita. Gusto Niyang malaman kung tutupad ang mga Israelita sa kanyang mga utos o hindi nila tutuparin ang kanyang mga utos. Binigyan Niya ng mga utos na iyon ang mga ninuno ng mga Israelita.

Judges 3:5 So the Israelites lived among the Canaanites, Hittites, Amorites, Perizzites, Hivites, and Jebusites.

Mga Hukom 3:5 Kaya't nanirahan ang mga Israelita kasama ng mga Cananeo, mga Heteo, mga Amoreo, mga Perezeo, mga Hivita, at mga Jebuseo.

Judges 3:6 Then the Israelites started marrying those people's daughters and allowed their daughters to marry their sons. Then they started worshiping those people's gods.

Mga Hukom 3:6 Pagkatapos ay nagsimulang mag-asawa ang mga Israelita ng mga anak na babae ng mga tao doon. At pinayagan nila ang kanilang mga anak na babae na mapangasawa ang mga anak na lalaki ng mga taong iyon. Pagkatapos ay nagsimula silang sumamba sa mga diyos ng mga tagaroon.

Judges 3:7 Title: Othniel becomes the first judge. The Israelites sinned against Yahweh. They forgot about their God named Yahweh. Instead they served Baal and the Asherahs.

Mga Hukom 3:7 Pamagat: Naging unang hukom si Othniel. Nagkasala ang mga Israelita laban kay Yahweh. Kinalimutan nila ang kanilang Diyos na si Yahweh. Sa halip ay naglingkod sila kina Baal at Ashera.

Judges 3:8 So Yahweh became angry with the Israelites. He allowed the king of northwest Mesopotamia to rule the Israelites for eight years. That king's name was Cushan-Rishathaim.

Mga Hukom 3:8 Kaya't nagalit si Yahweh sa mga Israelita. Pinayagan Niya ang hari ng hilagang-kanlurang Mesopotamia na sakupin ang mga Israelita sa loob ng walong taon. Cushanrishataim ang pangalan ng haring iyon.

Judges 3:9 Then the Israelites cried to Yahweh. So Yahweh sent a man named Othniel to save the Israelites. Othniel was Kenaz's son. Kenaz was Caleb's younger brother. Then Othniel saved the Israelites.

Mga Hukom 3:9 Pagkatapos ay tumawag ang mga Israelita kay Yahweh. Kaya't ipinadala ni Yahweh ang lalaking nanggagalang Othniel upang iligtas ang mga Israelita. Si Othniel ay anak na lalaki ni Kenaz. Si Kenaz ay nakababatang kapatid na lalaki ni Caleb. Pagkatapos ay iniligtas ni Othniel ang mga Israelita.

Judges 3:10 The Spirit of Yahweh entered Othniel. Then Othniel became the leader of the Israelites and led their army. Othniel and Israel's army fought the people who were living in northwest Mesopotamia. And Yahweh helped Othniel defeat the king named Cushan-Rishathaim.

Mga Hukom 3:10 Pumasok ang Espiritu ni Yahweh kay Otniel. Pagkatapos ay naging pinuno ng mga Israelita si Otniel at pinangunahan ang hukbo ng mga Israelita. Nakipaglaban si Otniel at ang hukbo ng Israel sa mga taong naninirahan sa hilagang-kanlurang Mesopotamia. At tinulungan ni Yahweh si Otniel na mapasuko ang haring si Cushanrishataim.

Judges 3:11 Then the Israelites didn't fight for forty years. Then Othniel, who was Kenaz's son, died.

Mga Hukom 3:11 Pagkatapos ay hindi nakipaglaban ang mga Israelita sa loob ng apatnapung taon. At si Otniel na anak na lalaki ni Kenaz ay namatay.

Judges 3:12 Title: Ehud becomes a judge. Then the Israelites started sinning against Yahweh again. So Yahweh allowed the king of Moab named Eglon to defeat Israel. God allowed Moab to defeat Israel because the Israelites were sinning.

Mga Hukom 3:12 Pamagat: Naging hukom si Ehud. Pagkatapos ay nagsimulang magkasalang muli ang mga Israelita laban Yahweh. Kaya't pinayagan ni Yahweh ang hari ng Moab na si Eglon na pasukuin ang Israel. Pinayagan ng Diyos ang Moab na pasukuin ang Israel dahil nagkasala ang mga Israelita.

Judges 3:13 Eglon asked the Ammonites and the Amalekites to fight the Israelites with him. Then Eglon and those armies attacked the Israelites. And Eglon defeated the Israelites who were living in Jericho.

Mga Hukom 3:13 Pinakiusapan ni Eglon ang mga Amonita at mga Amalekita na labanan ang mga Israelita kasama niya. Pagkatapos ay sinalakay ni Eglon at ng hukbong iyon ang mga Israelita. At pinasuko ni Eglon ang mga Israelitang naninirahan sa Jerico.

Judges 3:14 Then the king of Moab named Eglon ruled the Israelites for eighteen years.

Mga Hukom 3:14 At ang hari ng Moab na si Eglon ang namahala sa mga Israelita sa loob ng labingwalong taon.

Judges 3:15 Then the Israelites cried to Yahweh again. So Yahweh sent a man named Ehud to save the Israelites. Ehud used his left hand. He was Gera's son and was in the tribe of Benjamin. King Eglon demanded that the Israelites pay money to him. So the Israelites sent Ehud to deliver money to Eglon.

Mga Hukom 3:15 Pagkatapos ay tumawag na muli ang mga Israelita kay Yahweh. Kaya't ipinadala ni Yahweh ang lalaking nagngangalang Ehud upang **ang** magligtas sa mga Israelita. Ginamit ni Ehud ang kanyang kaliwang kamay. Siya ay anak na lalaki ni Gera at mula sa angkan ni Benjamin. Pinilit ni Haring Eglon na magbayad ang mga Israelita ng pera sa kanya. Kaya't ipinadala nila si Ehud upang maghatid ng pera kay haring Eglon.

Remove the word 'ang'

Judges 3:16 Before Ehud went to King Eglon, he made a sword that had two sharp sides. That sword was about one and a half feet long. Then Ehud went to King Eglon's palace. Before Ehud entered King Eglon's palace, he tied that sword to his right leg. That sword was under Ehud's clothes.

Mga Hukom 3:16 Bago pumunta si Ehud kay Haring Eglon, gumawa siya ng patalim na mayroong dalawang talim sa gilid. Halos kalahating metro ang haba niyon. Pagkatapos ay pumunta si Ehud sa palasyo ni Haring Eglon. Bago pumasok si Ehud sa palasyo ni Haring Eglon, itinali niya ang patalim na iyon sa kanyang kanang binti. Ang patalim na iyon ay nasa ilalim ng mga damit ni Ehud.

Judges 3:17 Then Ehud entered King Eglon's room and gave the money to him. Eglon was very fat.

Mga Hukom 3:17 Pagkatapos ay pumasok si Ehud sa silid ni Haring Eglon at ibinigay ang pera. Sobrang taba ni haring Eglon.

Judges 3:18 After Ehud gave that money to Eglon, he told the men who carried it to leave.

Mga Hukom 3:18 Matapos ibigay ni Ehud ang perang iyon kay Eglon, sinabi niya sa mga lalaking nagdala ng pera na umalis.

Judges 3:19 Then Ehud also left King Eglon. But when Ehud came to the statues that were near Gilgal, he returned to King Eglon. And Ehud said to Eglon, "When we are alone, I'll tell a message to you." So Eglon told all of his servants to leave that room.

Mga Hukom 3:19 Pagkatapos ay iniwan rin ni Ehud si Haring Eglon. Ngunit nang dumating si Ehud sa mga rebultong malapit sa Gilgal, bumalik siya kay Haring Eglon. At sinabi niya kay Eglon, "Kung tayo ay mag-iisa, may sasabihin akong mensahe sa iyo." Kaya't sinabi ni Eglon sa lahat ng kanyang mga alipin na umalis sa silid na iyon.

Judges 3:20 Then Ehud walked to King Eglon. Eglon was sitting alone in a room that was in his palace. Then Ehud said to Eglon, "I'll give you a message that is from God." Then the king stood up.

Mga Hukom 3:20 Pagkatapos ay naglakad si Ehud patungo kay Haring Eglon. Nakaupong mag-isa si Eglon sa silid na nasa kanyang palasyo. Pagkatapos ay sinabi ni Ehud kay Eglon, "Ibibigay ko sa iyo ang isang mensaheng nagmula sa Diyos." At tumayo ang hari.

Judges 3:21 Then Ehud grabbed his sword with his left hand and killed the king with it. That sword was in the king's stomach.

Mga Hukom 3:21 Pagkatapos ay dinaklot ni Ehud ang kanyang patalim nang kanyang kaliwang kamay at pinatay ang hari gamit ang patalim na iyon. Ang patalim na iyon ay tumusok sa tiyan ng hari.

Judges 3:22 Ehud pushed that sword through Eglon's body and didn't pull it out of the king's stomach because he was very fat. So he left that sword in Eglon's stomach.

Mga Hukom 3:22 Itinarak ni Ehud ang patalim na iyon sa katawan ni Eglon. At hindi niya binunot ang patalim mula sa tiyan ng hari dahil sobrang taba nito. Kaya't iniwan niya ang patalim na iyon sa tiyan ni Eglon.

Judges 3:23 Then Ehud left that room and closed the doors. And he locked those doors.

Mga Hukom 3:23 Pagkatapos ay umalis si Ehud sa silid na iyon at isinara ang mga pinto. At ikinandado ni Ehud ang mga pintong iyon.

Judges 3:24 After Ehud left that room, Eglon's servants returned. But they didn't enter that room because the doors were locked. They thought that the king was in the bathroom.

Mga Hukom 3:24 Nang umalis si Ehud sa silid na iyon, bumalik ang mga alipin ni Eglon. Ngunit hindi sila nakapasok sa silid dahil nakakandado ang mga pinto. Inisip nilang dumudumi ang hari.

Judges 3:25 So the servants waited for about one hour. Then they started worrying. So they unlocked the doors and opened them. When the servants entered that room, they saw that the king was dead.

Mga Hukom 3:25 Kaya't naghintay ang mga alipin ng halos isang oras at nagsimulang mag-alala. At binuksan ng mga alipin ang mga pinto. Nang makapasok sila sa silid na iyon, nakita nilang patay na ang hari.

Judges 3:26 While the servants were waiting for the king, Ehud escaped. He passed the statues and traveled to Seirah.

Mga Hukom 3:26 Habang naghihintay ang mga alipin sa hari, tumakas si Ehud. Nilampasan niya ang mga rebulto at naglakbay patungo sa Seira.

Judges 3:27 When Ehud arrived at Seirah, he blew a trumpet in the mountains where the tribe of Ephraim was living. When the Israelites heard that trumpet, they followed Ehud from those mountains to the valley. And Ehud led the Israelites.

Mga Hukom 3:27 Nang dumating si Ehud sa Seira, hinipan niya ang trumpeta sa mga kabundukan kung saan naninirahan ang angkan ni Efraim. Nang narinig ng mga Israelita ang trumpetang iyon, sumunod sila kay Ehud mula sa mga bundok na iyon hanggang sa mga lambak. At pinangunahan ni Ehud ang mga Israelita.

Judges 3:28 Ehud commanded the Israelites, "Follow me. Yahweh helped us defeat our enemy. We defeated the people who live in Moab." So the Israelites followed Ehud. Then they didn't allow the people of Moab to go across the Jordan river. They guarded the places where people went across that river.

Mga Hukom 3:28 Inutusan ni Ehud ang mga Israelita, "Sundin ninyo ako. Tinulungan tayo ni Yahweh na pasukuin ang ating mga kaaway. Napasuko natin ang mga taong naninirahan sa Moab." Kaya't sinunod ng mga Israelita si Ehud. Pagkatapos ay pinagbawalan nila ang mga tao ng Moab na tumawid sa ilog Jordan. Binantayan nila ang mga lugar kung saan tumatawid ang mga tao sa ilog na iyon.

Judges 3:29 The Israelites killed about 10,000 men who were from Moab. Those men were good soldiers. No men who were from Moab escaped from the Israelites.

Mga Hukom 3:29 Pinatay ng mga Israelita ang halos 10,000 kalalaking nagmula sa Moab. Sila ay mga magagaling na kawal. Walang mga taong nagmula sa Moab ang nakatakas mula sa mga Israelita.

Judges 3:30 So the Israelites started ruling the people who lived in Moab. Then they didn't fight for 80 years.

Mga Hukom 3:30 Kaya't nagsimulang mamahala ang mga Israelita sa mga taong nanirahan sa Moab at hindi sila nakipaglaban sa loob ng 80 taon.

Judges 3:31 Title: Shamgar becomes a judge. After Ehud died, another man named Shamgar became a judge. Shamgar was Anath's son. One day Shamgar killed 600 Philistines with a stick that people hit oxen with. He saved the Israelites.

Mga Hukom 3:31 Pamagat: Naging hukom si Shamgar. Pagkamatay ni Ehud, naging hukom ang isa pang lalaking nagngangalang Shamgar. Si Shamgar ay anak na lalaki ni Anat. Isang araw, pinatay niya ang 600 Filisteo gamit ang tungkod na pamalo ng mga baka. Iniligtas niya ang mga Israelita.

----- Chapter 3 - 62 mins -----

Judges 4:1 Title: Deborah becomes a judge. After Ehud died, the Israelites sinned against Yahweh again.

Mga Hukom 4:1 Pamagat: Naging hukom si Debora. Pagkamatay ni Ehud, nagkasalang muli ang mga Israelita laban kay Yahweh.

Judges 4:2 So Yahweh allowed a king of Canaan named Jabin to defeat Israel. Jabin ruled the Canaanites from a city named Hazor. A man named Sisera was the captain of Jabin's army. Sisera lived in a city named Harosheth-Haggoyim.

Mga Hukom 4:2 Kaya't pinayagan ni Yahweh ang hari ng Canaang nagngangalang Jabin na pasukuin ang Israel. Pinamahalaan ni Jabin ang mga Cananeo mula sa bayan ng Hazor. Ang lalaking nagngangalang Sisera ang kapitan ng hukbo ni Jabin. Nanirahan si Sisera sa bayan ng Haroset Hagoyim.

Judges 4:3 Sisera had 900 iron chariots. He was very cruel to the Israelites for twenty years. So the Israelites cried to Yahweh. They asked Yahweh to help them.

Mga Hukom 4:3 Mayroong 900 karwaheng bakal si Sisera. Nagmalupit siya sa mga Israelita sa loob ng dalawampung taon. Kaya't tumawag ang mga Israelita kay Yahweh. Pinakiusapan nila si Yahweh na tulungan sila.

Judges 4:4 A woman named Deborah was the wife of a man named Lappidoth. Deborah was a prophet and was Israel's judge.

Mga Hukom 4:4 Ang babaeng nagngangalang Debora ang ay asawa ng isang lalaking nagngangalang Lapidot. Si Debora ay propeta at hukom ng Israel.

Remove the word 'ang'

Judges 4:5 Deborah sat near a certain tree often. People called that tree 'Deborah's tree'. That tree was between Ramah and Bethel. That tree was in the mountains that the tribe of Ephraim owned. The Israelites went to Deborah to talk to her about the people's problems. Deborah was Israel's judge.

Mga Hukom 4:5 Madalas na nauupo si Debora malapit sa isang puno. Tinawag ng mga tao ang punong iyon na 'puno ni Debora'. Ang punong iyon ay nasa gitna ng Rama at Bethel. Iyon ay nasa mga kabundukan na pag-aari ng angkan ni Efraim. Pumunta ang mga Israelita kay Debora upang kausapin siya tungkol sa mga problema ng mga tao. Si Debora ay hukom ng Israel.

Judges 4:6 One day Deborah sent a message to a man named Barak. Barak was Abinoam's son. Barak lived in Kedesh, which was in the region of the tribe of Naphtali. Deborah said to Barak, "The God of Israel named Yahweh commands you to fight Jabin's army. Yahweh says to you, "Take to Mount Tabor 10,000 men who are in the tribes of Naphtali and Zebulun.

Mga Hukom 4:6 Isang araw, nagpadala si Debora ng mensahe sa isang lalaking nagngangalang Barak. Si Barak ay anak na lalaki ni Abinoam. Naninirahan siya sa Kades na nasa rehiyon ng angkan ni Neftali. Sinabi ni Debora kay Barak, "Ang Diyos ng Israel na si Yahweh ang nag-uutos sa iyong makipaglaban sa hukbo ni Jabin. Sinasabi ni Yahweh sa iyo, "Isama mo patungo sa Bundok ng Tabor ang 10,000 kalalakihang mula sa mga angkan ni Neftali at Zebulun.

Judges 4:7 I'll lead Sisera, who is the captain of Jabin's army, Sisera's chariots, and his army to the river named Kishon. Then I'll help you defeat Sisera at that river.""

Mga Hukom 4:7 Aakayin Ko sina Sisera na kapitan ng hukbo ni Jabin, ang kanyang mga karwahe, at ang kanyang hukbo patungo sa ilog ng Kison. Pagkatapos ay tutulungan kita na pasukuin si Sisera sa ilog na iyon.""

Judges 4:8 Then Barak said to Deborah, "If you go with me, I'll go there. But if you don't go with me, I won't go."

Mga Hukom 4:8 Pagkatapos ay sinabi ni Barak kay Debora, "Kung sasama ka sa akin, pupunta ako sa lugar na iyon. Ngunit kung hindi ka sasama sa akin, hindi ako pupunta."

Judges 4:9 Then Deborah said to Barak, "I'll certainly go with you. But if I go with you, the Israelites won't think that you led them. They will think that Yahweh helped a woman defeat Sisera." So Deborah went to Kedesh with Barak.

Mga Hukom 4:9 Pagkatapos ay sinabi ni Debora kay Barak, "Siguradong sasama ako sa iyo. Ngunit kung sasama ako sa iyo, iisipin ng mga Israelita na hindi mo sila pinamamahalaan. Iisipin nilang tinulungan ni Yahweh ang isang babaeng pasukuin si Sisera." Kaya't sumama si Debora kay Barak sa Kades.

Judges 4:10 Then Barak called the tribe of Zebulun and the tribe of Naphtali and chose 10,000 men from those tribes. Those men went to the river named the Kishon with Barak. And Deborah also went with Barak.

Mga Hukom 4:10 Pagkatapos ay tinawag ni Barak ang angkan ni Zebulun at angkan ni Neftali at pinili ang 10,000 kalalakihan sa angkan ng iyon. Sumama ang mga lalaking iyon kay Barak sa ilog ng Kison. At sumama rin si Debora kay Barak.

Judges 4:11 At that time a man named Heber, who was a Kenite, left the other Kenites. The Kenites were descendants of Hobab, who was Moses' brother-in-law. Heber set his tent up near a big tree that was in Zaanannim. That place was near Kedesh.

Mga Hukom 4:11 Sa mga panahong iyon, ang isang lalaking nagngangalang Heber na Cineo ay iniwan ang ibang mga Cineo. Ang mga Cineo ay nasa lipi ni Hobab na bayaw ni Moises. Itinayo ni Heber ang kanyang tolda malapit sa malaking punong nasa Zaananim. Ang lugar na iyon ay malapit sa Kades.

Judges 4:12 Then some people told Sisera that Abinoam's son named Barak was at Mount Tabor.

Mga Hukom 4:12 Pagkatapos ay sinabi ng mga tao kay Sisera na ang anak ni Abinoam na si Barak ay nasa Bundok ng Tabor.

Judges 4:13 So Sisera prepared to fight the Israelites. He called all of his soldiers and gathered his 900 iron chariots. Those soldiers came from the region that was between Harosheth-Haggoyim and the river named the Kishon.

Mga Hukom 4:13 Kaya't naghanda si Sisera upang makipaglaban sa mga Israelita. Tinawag niya ang lahat ng kanyang mga kawal at tinipon ang kanyang 900 karwaheng bakal. Nanggaling ang mga kawal na iyon sa rehiyong nasa gitna ng Haroset Hagoyim at ilog ng Kison.

Judges 4:14 Then Deborah said to Barak, "Go! Today Yahweh will help you defeat Sisera. Yahweh will fight Sisera for you." So Barak led 10,000 men from Mount Tabor to the river named the Kishon.

Mga Hukom 4:14 Pagkatapos ay sinabi ni Debora kay Barak, "Pumunta ka! Tutulongan ka ni Yahweh ngayong araw na pasukuin si Sisera. Lalabanan Niya si Sisera para sa iyo." Kaya't **isinama** ni Barak ang 10,000 kalalakihan mula sa Bundok ng Tabor patungo sa ilog ng Kison.

****Change 'isinama' to 'pinangunahan'**

Judges 4:15 Barak and his soldiers attacked Sisera and his soldiers. Then Yahweh caused Barak and his soldiers to defeat Sisera's army. Barak's soldiers killed Sisera's soldiers with their swords. But Sisera left his chariot and ran from there.

Mga Hukom 4:15 Sinalakay ni Barak at ng kanyang mga kawal sina Sisera at ang kanyang mga kawal. Pagkatapos ay ginawa ni Yahweh na pasukuin ni Barak at ng kanyang mga kawal ang hukbo ni Sisera. Pinatay ng mga kawal ni Barak ang mga kawal ni Sisera gamit ang kanilang mga patalim. Ngunit iniwan ni Sisera ang kanyang karwahe at tumakas mula sa lugar na iyon.

Judges 4:16 Barak and his soldiers chased Sisera's chariots and his army to Harosheth-Haggoyim. Barak's soldiers killed all of Sisera's soldiers with their swords.

Mga Hukom 4:16 Hinabol ni Barak at ng kanyang mga kawal ang mga karwahe at hukbo ni Sisera hanggang sa Haroset Hagoyim. Pinatay ng mga kawal ni Barak ang lahat ng mga kawal ni Sisera gamit ang kanilang mga patalim.

Judges 4:17 But Sisera ran from there to the tent where Jael was living. Jael was the wife of Heber, who was a Kenite. At that time Jabin, who was the king of Hazor, and Heber promised each other that Jabin and Heber's family would not fight each other.

Mga Hukom 4:17 Ngunit tumakbo si Sisera mula sa lugar na iyon patungo sa tolda kung saan naninirahan si Jael. Si Jael ay asawa ni Heber na Cineo. Sa mga panahong iyon, sina Jabin na hari ng Hazor at si Heber ay nangako sa bawat isa na hindi maglalaban ang kanilang mga pamilya.

Judges 4:18 Jael went outside her tent to meet Sisera. She said to Sisera, "Come into my tent. Don't be afraid." So Sisera entered Jael's tent and sat down. Then Jael put a blanket on Sisera.

Mga Hukom 4:18 Pumunta si Jael sa labas ng kanyang tolda upang salubungin si Sisera. Sinabi niya kay Sisera, "Pumasok ka sa aking tolda. Huwag kang matakot." Kaya't pumasok si Sisera sa tolda ni Jael at naupo. Pagkatapos ay nilagyan ni Jael ng kumot si Sisera.

Judges 4:19 But Sisera said to Jael, "I'm thirsty. Please bring water to me." So Jael gave milk to Sisera. And Sisera drank that milk. Then Jael put another blanket on Sisera.

Mga Hukom 4:19 Ngunit sinabi ni Sisera kay Jael, "Nauuhaw ako. Magdala ka ng tubig sa akin." Kaya't binigyan ni Jael ng gatas si Sisera. At ininom ni Sisera ang gatas na iyon. Pagkatapos ay nilagyan ni Jael ng ibang kumot si Sisera.

Judges 4:20 Then Sisera said to Jael, "Stand at the door of this tent. A person might ask you, "Is a person inside your tent?" Then say to that person, "No.""

Mga Hukom 4:20 Pagkatapos ay sinabi ni Sisera kay Jael, "Tumayo ka sa pinto ng toldang ito. Maaaring tanungin ka ng isang tao, "Mayroon bang tao sa loob ng iyong tolda?" Kaya't sabihin mo sa taong iyon, "Wala.""

Judges 4:21 Sisera was very tired. So he slept. Then Jael, who was Heber's wife, picked up a sharp stick and a hammer. Then she went inside that tent quietly. She put that stick on Sisera's temple and hit it with the hammer. So that stick went through Sisera's head and entered the ground. So Jael killed Sisera.

Mga Hukom 4:21 Sobrang pagod ni Sisera. Kaya't nakatulog siya. At si Jael, na maybahay ni Heber ay pumulot ng isang matalim na kahoy at maso at matahimik na pumasok sa loob ng toldang iyon. Inilagay niya ang kahoy na iyon sa sentido ni Sisera at pinukpok iyon ng maso. Kaya't tumagos ang kahoy sa ulo ni Sisera at tumusok sa lupa. Kaya't napatay ni Jael si Sisera.

Judges 4:22 Then Barak came to Jael's tent because he was chasing Sisera. So Jael went outside the tent to meet Barak. Then she said to Barak, "Come inside my tent. I'll show you the man that you're searching for." So Barak entered Jael's tent and saw that Sisera was dead. He saw the stick that was inside Sisera's head.

Mga Hukom 4:22 Pagkatapos ay dumating si Barak sa tolda ni Jael dahil hinahabol niya si Sisera. At lumabas si Jael ng tolda upang sumalubong. Pagkatapos ay sinabi niya kay Barak, "Pumasok ka sa loob ng aking tolda. Ipapakita ko sa iyo ang lalaking hinahanap mo." Kaya't pumasok si Barak sa tolda ni Jael. At nakita niyang patay na si Sisera. Nakita niya ang kahoy na nasa loob ng ulo ni Sisera.

Judges 4:23 That day God defeated Jabin, who was the king of Canaan, for the Israelites.

Mga Hukom 4:23 Sa araw na iyon, pinasuko ng Diyos sa mga Israelita si Jabin na hari ng Canaan.

Judges 4:24 The Israelites continued fighting Jabin, who was the king of Canaan, until they destroyed Jabin.

Mga Hukom 4:24 Nagpatuloy makipaglaban ang mga Israelita kay Jabin na hari ng Canaan hanggang sa mawasak nila si Jabin.

----- Chapter 4 - 40 mins -----

Judges 5:1 Title: Deborah sings a song. That day Deborah and Barak, who was Abinoam's son, sang this song.

Mga Hukom 5:1 Pamagat: Umawit si Debora ng isang awitin. Sina Debora at Barak na anak na lalaki ni Abinoam ay inawit ang awit na ito sa araw na iyon.

Judges 5:2 "Praise Yahweh because the leaders led Israel and because the people were willing to fight a battle!

Mga Hukom 5:2 "Purihin ninyo si Yahweh dahil inakay ng mga pinuno ang Israel at dahil nakahandang makipaglaban ang mga tao sa digmaan!

****Remove 'sa digmaan'**

Judges 5:3 Kings, listen to me. Rulers, listen to me. I'll sing a song to Yahweh. I'll praise the God of Israel named Yahweh.

Mga Hukom 5:3 Mga hari, pakinggan ninyo ako. Mga pinuno, pakinggan ninyo ako. Aawit ako ng isang awit kay Yahweh. Pupurihin ko ang Diyos ng Israel na si Yahweh.

Judges 5:4 "Yahweh, when you came from Seir, and when you marched from Edom, the earth shook. And rain fell from the clouds.

Mga Hukom 5:4 "Yahweh, nang nanggaling Ka sa Seir, at naglakbay Ka mula sa Edom, nayanig ang lupa. At bumagsak ang ulan mula sa mga ulap.

Judges 5:5 When the God of Mount Sinai named Yahweh stood in front of the mountains, they shook. And when the God of Israel named Yahweh walked near the mountains, they shook.

Mga Hukom 5:5 Nang ang Diyos ng Bundok ng Sinai na si Yahweh ay tumayo sa harapan ng mga bundok, nayanig ang mga bundok. At nang ang Diyos ng Israel na si Yahweh ay naglakad malapit sa mga bundok, nayanig ang mga ito.

Judges 5:6 When Shamgar, who was Anath's son, was living, and when Jael was living, people didn't walk on the roads. Instead they walked on the paths.

Mga Hukom 5:6 Nang si Shamgar na anak na lalaki ni Anat ay nabubuhay, at nang nabubuhay si Jael, hindi lumakad ang mga tao sa mga malalaking daan. Sa halip ay naglakad sila sa mga munting landas.

Judges 5:7 At that time the men who were living in Israel didn't fight the enemy. But then I became powerful. I'm Deborah. I'm a mother for Israel.

Mga Hukom 5:7 Sa mga panahong iyon, hindi lumaban sa mga kaaway ang mga lalaking naninirahan sa Israel. Ngunit naging makapangyarihan ako. Ako si Debora. Ako ay isang ina para sa Israel.

Judges 5:8 When our enemies came to the gates of our city, God chose new leaders. But there were no shields or spears in Israel. 40,000 men didn't have weapons.

Mga Hukom 5:8 Nang pumunta ang mga kaaway sa mga pintuan ng aming bayan, pumili ang Diyos ng mga bagong pinuno. Ngunit walang mga pananggalang o mga sibat sa Israel. Walang mga sandata ang 40,000 mga lalaki.

Judges 5:9 But the officers of Israel wanted to fight our enemies. I love those officers! I rejoice because those officers were willing to fight the battle. Praise Yahweh!

Mga Hukom 5:9 Ngunit gusto ng mga opisyal ng Israel na lumaban sa mga kaaway. Mahal ko ang mga opisyal na iyon! Nagagalak ako dahil nakahandang makipaglaban ang mga opisyal na iyon sa labanan. Purihin ninyo si Yahweh!

Judges 5:10 You who ride white donkeys and sit on saddles, listen to me! And you who walk on the road, listen to me!

Mga Hukom 5:10 Mga taong sumasakay kayo sa mga puting asno at uupo sa mga sapin?, Kayo, pakinggan ninyo ako! At pakinggan ninyo ako!

Judges 5:11 The people who are singing songs at the places where people get water say that Yahweh won these battles. They talk about Yahweh's soldiers who defeated the enemy in Israel. Then they went to the city gates.

Mga Hukom 5:11 Sinasabi ng mga taong umaawit sa mga lugar kung saan kumukuha ang mga tao ng tubig, na si Yahweh ang nagwagi sa mga **digmaan**g ito. Pinag-uusapan nila ang tungkol sa mga kawal ni Yahweh na nagpasuko sa mga kaaway ng Israel. At pumunta sila sa mga pintuan ng bayan.

****Change 'digmaan' to 'labanan'**

Judges 5:12 Wake up! Deborah, wake up! Wake up! Wake up and sing a song! Barak, stand up! Abinoam's Son, capture your enemies.

Mga Hukom 5:12 Gumising ka! Debora, gumising ka! Gumising ka! Gumising ka at umawit ng isang awit! Barak, tumayo ka! Anak ni Abinoam, pasukuin mo ang iyong mga kaaway.

Judges 5:13 The men who still are living came. And our leaders returned. Yahweh's people fought strong soldiers.

Mga Hukom 5:13 Dumating ang mga lalaking nabubuhay pa. At nagbalik ang aming mga pinuno. Nilabanan ng mga tao ni Yahweh ang malalakas na mga kawal.

Judges 5:14 Men who are in the tribe of Ephraim came. The tribe of Ephraim is living in Amalek's mountains. And men who are in the tribe of Benjamin followed you. The leaders of the people who are living in Makir came. And officers who are in the tribe of Zebulun came. Footnote: Makir was in the tribe of Manasseh.

Mga Hukom 5:14 Dumating ang mga lalaking mula sa angkan ni Efraim. Ang angkan ni Efraim ay naninirahan sa mga kabundukan ng Amalek. At sumunod sa Iyo ang mga lalaking mula sa angkan ni Benjamin. Dumating ang mga pinuno ng mga taong naninirahan sa Maquir. At pumunta ang mga opisyal na mula sa angkan ni Zebulun. Talababa: Mula sa angkan ni Manases si Maquir.

Judges 5:15 The princes of Issachar were with Deborah. And the people of Issachar were with Barak. They followed Barak to the valley. But the tribe of Reuben didn't fight.

Mga Hukom 5:15 Ang mga prinsipe ng Isacar ay kasama ni Debora. At ang mamamayan ng Isacar ay kasama ni Barak. Sumunod sila kay Barak hanggang sa libis. Ngunit ang angkan ni Ruben ay hindi lumaban.

Judges 5:16 Why did you stay with your sheep? Did you listen to music that you play for your sheep? The people of Reuben thought about this battle. But they didn't come.

Mga Hukom 5:16 Bakit kayo nanatili kasama ng inyong tupa? Nakinig ba kayo sa musikang tinutugtog ninyo para sa inyong tupa? Inisip ang tungkol sa **digmaan** ito ng mga taong mula sa angkan ni Ruben, ngunit hindi sila nagpunta.

Change 'digmaan' to 'labanan'

Judges 5:17 The people who are living in Gilead stayed on the other side of the Jordan river. People of Dan, why did you stay near the ships? The people of Asher stayed near the shore. They stayed at the people's harbors.

Mga Hukom 5:17 Nanatili sa kabila ng ilog Jordan ang mga taong naninirahan sa Gilead. Ang lipi ng Dan, bakit kayo nanatili malapit sa mga barko? Nanatili ang lipi ng Aser malapit sa baybayin. Nanatili sila sa mga daungan.

Judges 5:18 But the people of Zebulun fought the battle. They prepared to die for Israel. And the people of Naphtali also fought the battle.

Mga Hukom 5:18 Ngunit nakidigma ang mamamayan ng Zebulun. Naghanda sila upang mamatay para sa Israel. At nakidigma rin ang mamamayan ng angkan ni Neftali.

Judges 5:19 The kings of other countries came to us and fought us. The kings of Canaan fought us at Taanach, which is near the water of Megiddo. But those kings didn't take our silver from us.

Mga Hukom 5:19 Dumating ang mga hari ng ibang mga bansa upang kalabanin ang Israel. Sinalakay ang Israel ng mga hari ng Canaan sa Taanac na malapit sa tubig ng Megido. Ngunit hindi kinuha ng mga haring iyon ang mga pilak ng mga Israelita.

Judges 5:20 The stars that are in the heavens fought Sisera. While those stars were traveling across the heavens, those stars were fighting Sisera.

Mga Hukom 5:20 Nilabanan si Sisera ng mga bituing nasa langit. Habang naglalakbay ang mga bituing iyon sa kalawakan, nilabanan ng mga ito si Sisera.

Judges 5:21 The river named the Kishon carried Sisera's soldiers to their graves. My soul, continue fighting! My soul, be strong!

Mga Hukom 5:21 Ang ilog ng Kison ang nagdala sa mga kawal ni Sisera sa mga libingan nila. Kaluluwa ko, patuloy kang lumaban! Aking kaluluwa, maging malakas ka!

Judges 5:22 Then Sisera's strong horses ran from Israel's soldiers.

Mga Hukom 5:22 Pagkatapos ay tumakbo ang malalakas na mga kabayo ni Sisera mula sa mga kawal ng Israel.

Judges 5:23 The angel of Yahweh said, "I curse the town named Meroz. I curse the people who live in that town because they didn't help me. Those people didn't fight the strong enemy.

Mga Hukom 5:23 Sinabi ng anghel ni Yahweh, "Isinusumpa Ko ang bayan ng Meroz. Isinusumpa Ko ang mga taong naninirahan sa bayang iyon dahil hindi nila Ako tinulungan. Hindi nila nilabanan ang malakas na kaaway.

Judges 5:24 But I'll bless Jael, who is Heber's wife. Heber is a Kenite. I'll bless Jael more than I'll bless other women who live in tents."

Mga Hukom 5:24 Ngunit pagpapalain Ko si Jael na asawa ni Heber. Si Heber ay Cineo. Pagpapalain Ko si Jael nang higit pa kaysa pagpapgala Ko sa ibang mga babaeng naninirahan sa mga tolda."

Judges 5:25 Sisera asked Jael to give water to him. But Jael gave milk to Sisera. She brought to Sisera milk that was in a beautiful cup.

Mga Hukom 5:25 Humingi si Sisera kay Jael ng tubig. Ngunit binigyan niya ng gatas si Sisera. Ibinigay niya rito ang gatas sa magandang kopa.

Judges 5:26 Then Jael picked a sharp stick up and picked a hammer up with her right hand. Then she hit Sisera! She crushed Sisera's head. She put that sharp stick into Sisera's temple.

Mga Hukom 5:26 Pagkatapos ay pumulot si Jael ng matalim na kahoy at pumulot ng maso ang kanang kamay. At pinukpok si Sisera! Dinurog ang ulo. Ipinasok niya ang matalim na kahoy sa loob ng sentido nito.

Judges 5:27 Then Sisera fell near Jael's feet. He fell and lay there. He fell near Jael's feet. He fell. He was dead there.

Mga Hukom 5:27 Pagkatapos ay bumulagta si Sisera sa mga paa ni Jael. Bumulagta siya sa lugar na iyon. Doon siya namatay.

Judges 5:28 Sisera's mother looked through a window. She asked, "Where is Sisera? Where is Sisera's chariot? Why don't I hear Sisera's horses?"

Mga Hukom 5:28 Tumingin ang ina ni Sisera sa labas ng bintana. Nagtanong siya, "Nasaan si Sisera? Nasaan ang karwahe ni Sisera? Bakit ko hindi naririnig ang mga kabayo ni Sisera?"

Judges 5:29 Sisera's mother's servant answered those questions. But Sisera's mother repeatedly asked the same questions.

Mga Hukom 5:29 Sinagot ng alipin ng ina ni Sisera ang mga tanong na iyon. Ngunit paulit-ulit na binigkas ng ina ang parehong mga tanong.

Judges 5:30 Sisera's mother said, "Our soldiers defeated the Israelites and are taking now the things that they owned. And our soldiers are dividing those things now! Each soldier is taking one or two women. Perhaps Sisera is taking beautiful clothes from our enemies. He'll return to our house soon and give those clothes to me."

Mga Hukom 5:30 Sinabi ng ina ni Sisera, "Tinalo ng aming kawal ang mga Israelita at dinadala na ngayon ang mga bagay na pag-aari nila. At hinahati nila ngayon ang mga bagay na iyon! Daladala ng bawat kawal ang isa o dalawang babae. Maaaring kinukuha ni Sisera ang mga magagandang damit mula sa mga kaaway. Malapit na siyang bumalik sa aming bahay at ibibigay sa akin ang mga damit na iyon."

Judges 5:31 Yahweh, I pray that all of your enemies will die like Sisera died! But allow the people who love you to be strong. Cause us to be like the sun, which rises." Then the Israelites didn't fight for forty years.

Mga Hukom 5:31 Yahweh, dalangin kong mamatay ang aming mga kaaway katulad ng pagkamatay ni Sisera! Ngunit bayaan Mong ang mga taong nagmamahal sa Iyo ay maging malakas. Gawin Mong maging tulad kami ng araw na sumisikat." Pagkatapos ay hindi nakipaglaban ang mga Israelita sa loob ng apatnapung taon.

----- Chapter 5 - 65 minutes -----

Judges 6:1 Title: The Midianites attack Israel. But the Israelites sinned against Yahweh again. So Yahweh allowed the Midianites to rule the Israelites for seven years.

Mga Hukom 6:1 Pamagat: Sinalakay ng mga Midianita ang Israel. Ngunit nagkasalang muli ang mga Israelita laban kay Yahweh. Kaya't pinayagan ni Yahweh ang mga Midianita na sakupin ang mga Israelita sa loob ng pitong taon.

Judges 6:2 The Midianites were very powerful and cruel to the Israelites. So the Israelites hid in caves and in other safe places that were in the mountains.

Mga Hukom 6:2 Napakamakapangyarihan ng mga Midianita at malupit sa mga Israelita. Kaya't nagtago ang mga Israelita sa mga yungib at sa ibang mga ligtas na lugar sa mga kabundukan.

Judges 6:3 But whenever the Israelites planted crops, the Midianites, Amalekites, and other people who lived in the eastern region attacked them.

Mga Hukom 6:3 Ngunit tuwing nagtatanim ang mga Israelita ng mga **bungang**-kahoy, sinasalakay sila ng mga Midianita, mga Amalekita, at ibang mga taong nanirahan sa rehiyon ng silangan.

****Change 'bungang' to 'punong'**

Judges 6:4 Those people camped in Israel. While those people were traveling to the city named Gaza, they destroyed all of the crops that the Israelites planted. They also took all of the sheep, cattle, and donkeys. So the Israelites didn't have food.

Mga Hukom 6:4 Nagkampo ang mga taong iyon sa Israel. Habang naglalakbay ang mga taong iyon patungo sa bayan ng Gaza, sinisira nila ang lahat ng mga pananim na itinanim ng mga Israelita. Kinuharin nila ang lahat ng mga tupa, baka, at mga asno. Kaya't walang pagkain ang mga Israelita.

Judges 6:5 When those people came to Canaan, they brought their tents and their animals. They were like groups of locusts. The Israelites were not able to count those people or their camels. Those people came to Canaan to take all of the things.

Mga Hukom 6:5 Nang dumating ang mga taong iyon sa Canaan, dala nila ang kanilang mga tolda at mga hayop. Sila ay katulad ng grupo ng mga balang. Hindi mabilang ng mga Israelita ang mga taong iyon o ang kanilang mga kamelyo. Pumunta ang mga taong iyon sa Canaan upang kunin ang lahat ng mga ari-arian.

Judges 6:6 So the Israelites became very poor because the Midianites destroyed their crops. So they cried to Yahweh and asked him to help them.

Mga Hukom 6:6 Kaya't naging napakahirap ng mga Israelita dahil sinira ng mga Midianita ang kanilang mga pananim. At tumawag sila kay Yahweh. At pinakiusapan nila si Yahweh na tulungan sila.

Judges 6:7 The Israelites cried to Yahweh because of the Midianites.

Mga Hukom 6:7 **Sumigaw** ang mga Israelita kay Yahweh dahil sa mga Midianita.

****Change 'sumigaw' to 'tumawag'**

Judges 6:8 So Yahweh sent a prophet to the Israelites. That prophet said to the Israelites, "Israel's God named Yahweh says, "I brought you from Egypt. You were slaves in Egypt.

Mga Hukom 6:8 Kaya't nagpadala si Yahweh ng propeta sa mga Israelita. Sinabi ng propetang iyon sa mga Israelita, "Ang Diyos **ni** Israel na si Yahweh ang nagsasabi, "Dinala Ko kayo mula sa Egipto. Kayo ay mga alipin sa Egipto.

Change 'ni' to 'ng'

Judges 6:9 I saved you from the Egyptians and saved you from all of the people who were living in Canaan. I forced those people to leave their land. Then I gave this land to you.

Mga Hukom 6:9 Iniligtas Ko kayo mula sa mga Egipcio. At iniligtas Ko kayo mula sa lahat ng mga taong naninirahan sa Canaan. Pinilit Ko ang mga taong iyon na umalis sa kanilang lupain. Pagkatapos ay ibinigay Ko sa inyo ang lupaing ito.

Judges 6:10 And I said to you, "I'm your God named Yahweh. You will live in the Amorites' land. But you must not worship the Amorites' gods." But you didn't obey me.""

Mga Hukom 6:10 At sinabi Ko sa inyo, "Ako ang inyong Diyos na si Yahweh. Maninirahan kayo sa lupain ng mga Amoreo, ngunit hindi ninyo dapat sambahin ang mga diyos ng mga Amoreo." Ngunit hindi ninyo Ako sinunod.""

Judges 6:11 Title: The angel of Yahweh visits Gideon. One day the angel of Yahweh came to Israel. He sat down under an oak tree that was near Ophrah. That oak tree belonged to a man named Joash, who was in the family named Abiezer. Joash was Gideon's father. At that time Gideon was separating wheat from the chaff inside a big pit where people made wine from grapes. He was hiding that wheat from the Midianites so that they would not steal it.

Mga Hukom 6:11 Pamagat: Dinalaw ng anghel ni Yahweh si Gideon. Isang araw, pumunta ang anghel ni Yahweh sa Israel. Naupo ang anghel ni Yahweh sa ilalim ng puno ng Oak na malapit sa Ofra. Iyon ay pag-aari ng isang lalaking nagngangalang Joas na mula sa pamilya ni Abiezer. Siya ay ama ni Gideon. Sa mga panahong iyon, pinaghihiwalay ni Gideon ang mga trigo at ipa sa isang malaking hukay na ginawa ng mga tao sa loob ng gawaan ng alak mula sa ubas. Itinatago niya ang mga trigong iyon mula sa mga Midianita upang hindi manakaw ng mga ito.

Change 'ng' to 'ang'

Judges 6:12 Then the angel of Yahweh appeared to Gideon and said to Gideon, "Powerful soldier, Yahweh is with you."

Mga Hukom 6:12 Pagkatapos ay nagpakita ang anghel ni Yahweh kay Gideon at sinabi, "Makapangyarihang kawal, si Yahweh ay kasama mo."

Judges 6:13 Then Gideon said to the angel of Yahweh, "My Lord, if Yahweh is with us, why did all of these bad things happen to us? Our ancestors told us about many of the miracles that Yahweh did. And they told us that Yahweh brought them from Egypt. But Yahweh left us and allowed the Midianites to defeat us."

Mga Hukom 6:13 Pagkatapos ay sinabi ni Gideon sa anghel ni Yahweh, "Panginoon ko, kung si Yahweh ay kasama namin, bakit nangyari ang lahat ng mga masasamang bagay na ito sa amin? Sinabi ng mga ninuno namin ang tungkol sa maraming himalang ginawa ni Yahweh. At sinabi nila sa amin na hinango ni Yahweh ang mga Israelita mula sa Egipto. Ngunit iniwan Niya kami. At pinayagan Niya ang mga Midianita na sakupin kami."

Judges 6:14 Then Yahweh said to Gideon, "You're strong. So go and save the Israelites from the Midianites. I'm sending you."

Mga Hukom 6:14 Pagkatapos ay sinabi ni Yahweh kay Gideon, "Malakas ka. Kaya't lumakad ka at iligtas ang mga Israelita mula sa mga Midianita. Ipinapadala kita."

Judges 6:15 But Gideon said, "My Lord, how will I save Israel? My family is the poorest family that is in the tribe of Manasseh. And I'm the least important person who is in my family."

Mga Hukom 6:15 Ngunit sinabi ni Gideon, "Panginoon ko, paano ko ililigtas ang Israel? Ang aking pamilya ay ang pinakamahirap sa pamilyang mula sa angkan ni Manases. At ako ang pinakamababang tao sa aking pamilya."

Judges 6:16 Yahweh answered Gideon, "I'll be with you. And you will kill all of the Midianites. No Midianites will live."

Mga Hukom 6:16 Sumagot si Yahweh kay Gideon, "Ako ay sasama sa iyo. At papatayin mo ang lahat ng mga Midianita. Walang Midianitang mabubuhay."

Judges 6:17 Then Gideon said to Yahweh, "If you're pleased with me, prove that you're Yahweh."

Mga Hukom 6:17 Pagkatapos ay sinabi ni Gideon kay Yahweh, "Kung kinasisihan Mo ako, Patunayan Mong ikaw si Yahweh."

Judges 6:18 Please don't leave this place until I return to you. I'll bring my offering to you." Then Yahweh said, "I'll wait until you return."

Mga Hukom 6:18 Huwag Kang umalis sa lugar na ito hanggang sa bumalik ako sa iyo. Dadalhin ko ang aking handog sa iyo." Pagkatapos ay sinabi ni Yahweh, "Maghihintay Ako hanggang sa bumalik ka."

Judges 6:19 So Gideon went inside his house and cooked a young goat. And Gideon made bread with 16 kilograms of flour. But he didn't put yeast into that bread. Then he put the meat into a basket and put the water that he cooked it in into a pot. Then he brought that meat, that water, and that bread to the angel of Yahweh. Gideon gave that food to the angel of Yahweh under the oak tree.

Mga Hukom 6:19 Kaya't pumunta si Gideon sa loob ng kanyang bahay at nagluto ng isang batang kambing. At gumawa siya ng tinapay mula sa 16 na kilo ng harina. Ngunit hindi siya naglagay ng pampaalsa sa tinapay na iyon at inilagay niya ang karne sa loob basket. At inilagay niya sa loob ng palayok ang tubig na pinaglutuan niya ng karne at dinala niya iyon sa anghel ni Yahweh. Ibinigay niya ang pagkaing iyon sa anghel ni Yahweh sa ilalim ng puno ng Oak.

Judges 6:20 Then the angel of Yahweh said to Gideon, "Put that meat and that bread on that stone. Then pour the water on that meat and on that bread." So Gideon obeyed the angel.

Mga Hukom 6:20 Pagkatapos ay sinabi ng anghel ni Yahweh kay Gideon, "Ilagay mo ang karneng iyan at tinapay na iyan sa ibabaw ng batong iyan at buhusan mo ng tubig ang karne at tinapay na iyan." Kaya't sinunod ni Gideon ang anghel.

Judges 6:21 Then the angel of Yahweh touched that meat and that bread with the stick that he was holding. Then fire appeared on that stone and burned that meat and that bread. Then Gideon didn't see the angel of Yahweh.

Mga Hukom 6:21 Pagkatapos ay sinaling ng anghel ni Yahweh ang karneng iyon at tinapay na iyon nang tungkod na hawak niya. At nagkaapoy sa batong iyon at sinunog ang karne at tinapay na iyon. At hindi na nakita ni Gideon ang anghel ni Yahweh.

Judges 6:22 Then Gideon knew that he had seen the angel of Yahweh. So Gideon said, "My God named Yahweh, I saw the angel of Yahweh!" Then Gideon became afraid.

Mga Hukom 6:22 Pagkatapos ay nalaman ni Gideon na nakita niya ang anghel ni Yahweh. Kaya't sinabi niya, "Aking Diyos na si Yahweh, nakita ko ang iyong anghel!" Pagkatapos ay natakot siya.

Judges 6:23 But Yahweh said to Gideon, "Don't be afraid! You won't die."

Mga Hukom 6:23 Ngunit sinabi ni Yahweh kay Gideon, "Huwag kang matakot! Hindi ka mamamatay."

Judges 6:24 So Gideon built an altar there to worship Yahweh. Gideon named that altar Yahweh was peace. That altar still is at Ophrah where the family named Abiezer is living.

Mga Hukom 6:24 Kaya't gumawa si Gideon ng altar sa lugar na iyon upang sambahin si Yahweh. Pinangalanan niya ang altar na iyon nang, "si Yahweh ay kapayapaan". Ang altar na iyon ay naroon pa rin sa Ofra kung saan naninirahan ang pamilya ni Abiezer.

Judges 6:25 Title: Gideon destroys Baal's altar. That night Yahweh spoke to Gideon again. Yahweh said, "Choose your father's bull that is seven years old. Your father built an altar for Baal. Destroy that altar by using that bull. Then cut down the Asherah pole that is beside that altar.

Mga Hukom 6:25 Pamagat: Sinira ni Gideon ang altar ni Baal. Nang gabing iyon, nagsalitan muli si Yahweh kay Gideon. Sinabi Niya, "Pumili ka ng isang lalaking baka ng iyong ama na pitong taong gulang. Nagpagawa ang iyong ama ng altar para kay Baal. Sirain mo ang altar na iyon sa pamamagitan ng paggamit ng bakang iyon. Pagkatapos ay putulin mo ang poste ni Ashera na katabi ng altar na iyon.

Judges 6:26 Then build an altar for your God named Yahweh. Build that altar with stones on this hill. Kill that bull and burn him on that altar. Burn that bull by using the wood that the Asherah pole was made of."

Mga Hukom 6:26 Pagkatapos ay gumawa ka ng altar para sa iyong Diyos na si Yahweh. Gawin mo ang altar na iyon mula sa mga bato sa burol na ito. Patayin mo ang lalaking bakang iyon at sunugin iyon sa altar. Sunugin mo ang lalaking bakang iyon sa gamit ang panggatong mula sa poste ni Ashera."

****Remove 'sa'**

Judges 6:27 So Gideon called ten servants and obeyed Yahweh. But Gideon was afraid his family and the men who were living in that city might see him. So he destroyed that altar at night. He didn't destroy that altar during the day.

Mga Hukom 6:27 Kaya't tumawag si Gideon ng sampung alipin at sinunod si Yahweh. Ngunit natakot si Gideon dahil baka makita siya ng pamilya niya at ng mga taong naninirahan sa bayang iyon. Kaya't sinira niya ang altar na iyon sa gabi. Hindi niya sinira ang altar sa araw.

Judges 6:28 The next morning the men who were living in that city woke up. And they saw that a person destroyed Baal's altar. And they saw that a person cut down the Asherah pole that was beside that altar. They also saw the new altar that Gideon built. And they saw the bull that Gideon sacrificed on that new altar.

Mga Hukom 6:28 Nang sumunod na umaga, nagising ang mga lalaking naninirahan sa bayang iyon. At nakita nilang sinira ng isang tao ang altar ni Baal. At nakita nilang pinutol ng isang tao ang poste ni Ashera na katabi ng altar na iyon. Nakita rin nila ang bagong altar na ginawa ni Gideon. At nakita nila ang lalaking bakang inihandog ni Gideon sa bagong altar na iyon.

Judges 6:29 Those men asked each other, "Who did these things?" Then they started searching for the person who did those things. Then a certain person said to those men, "Joash's son named Gideon destroyed Baal's altar."

Mga Hukom 6:29 Nagtanong ang mga lalaking iyon sa isa't isa, "Sino ang gumawa ng mga bagay na ito?" Pagkatapos ay nagsimula nilang hanapin ang taong gumawa ng mga bagay na iyon. At sinabi ng isang tao sa mga lalaki, "Ang anak na lalaki ni Joas na si Gideon ang sumira ng altar ni Baal."

Judges 6:30 So those men said to Joash, "Bring your son to us. Gideon destroyed Baal's altar and cut down that Asherah pole that was beside there. So your son has to die."

Mga Hukom 6:30 Kaya't sinabi ng mga lalaking iyon kay Joas, "Ilabas mo ang iyong anak na lalaki sa amin. Sinira ni Gideon ang altar ni Baal. At pinutol niya ang poste ni Ashera na katabi ng altar na iyon. Kaya't dapat mamatay ang iyong anak."

Judges 6:31 But Joash said to those angry men, "Are you protecting Baal? Are you saving Baal? If you're protecting Baal, people should kill you in this morning. If Baal is a god, when a person destroys his altar, Baal will protect himself."

Mga Hukom 6:31 Ngunit sinabi ni Joas sa mga galit na lalaki, "Ipagtatanggol ba ninyo si Baal? Inililigtas ba ninyo si Baal? Kung ipagtatanggol ninyo si Baal, dapat kayong patayin ng mga tao ngayong umaga. Kung si Baal ay diyos, kapag sinira ng isang tao ang altar niya, maipagtatanggol niya ang kanyang sarili."

Judges 6:32 That day people started calling Gideon 'Jerub-Baal' because Gideon destroyed Baal's altar. They said, "Baal will fight Gideon." Footnote: Jerub-Baal means 'Baal will fight'.

Mga Hukom 6:32 Sa araw na iyon, nagsimulang tawagin ng mga tao si Gideon na 'Jerubaal' dahil sinira ni Gideon ang altar ni Baal. Sinabi nila, "Lalabanan ni Baal si Gideon." Talababa: Nangangahulugan ang Jerubaal ng 'lalaban si Baal'.

Judges 6:33 Title: Gideon defeats the Midianites. All of the Midianites, the Amalekites, and other people who were living in the eastern region decided to fight the Israelites. So those armies went across the Jordan river and camped in the valley named Jezreel.

Mga Hukom 6:33 Pamagat: Pinasuko ni Gideon ang mga Midianita. Nagpasya ang lahat ng mga Midianita, mga Amalekita, at ibang mga taong naninirahan sa rehiyon ng silangan na makipaglaban sa mga Israelita. Kaya't tumawid ang mga hukbong iyon sa ilog Jordan at nagkampo sa lambak ng Jezreel.

Judges 6:34 Then the Spirit of Yahweh entered Gideon. So Gideon blew a trumpet to call the people of the family named Abiezer.

Mga Hukom 6:34 Pagkatapos ay pumasok ang Espiritu ni Yahweh kay Gideon. Kaya't hinipan ni Gideon ang trumpeta upang tawagin ang mga mamamayan ng pamilya ni Abiezer.

Judges 6:35 Gideon also sent messengers to the people of Manasseh. He told the people of Manasseh to come to him. He also sent messengers to the people of Asher, Zebulun, and Naphtali. So the people who were in those tribes also came to Gideon and his soldiers.

Mga Hukom 6:35 Nagpadala rin si Gideon ng mga tagapaghatid sa mga taong mula sa angkan ni Manases. Sinabi niya sa mga angkan ni Manases na pumunta sa kanya. Nagpadala rin siya ng mga tagapaghatid sa mga taong mula sa angkan ni Aser, Zebulun, at Neftali. Kaya't pumunta rin sila kay Gideon at sa kanyang mga kawal.

Insert 'balita' after 'tagapaghatid'

Judges 6:36 Then Gideon said to God, "You promised me that you would help me save Israel.

Mga Hukom 6:36 Pagkatapos ay sinabi ni Gideon sa Diyos, "Ipinangako Mo sa akin na tutulungan Mo akong magligtas sa Israel.

Judges 6:37 I'll put sheep's wool on the floor where we thresh the grain. In the morning if dew is on that sheep's wool, and if the ground is dry, I'll know that you will help me save Israel."

Mga Hukom 6:37 Ilalagay ko ang mga balahibo ng tupa sa sahig na ginigiikan namin ng mga butil. Kinabukasan, kung mayroong hamog sa mga balahibo ng tupang iyon, at tuyo ang lupa, malalaman kong tutulungan Mo akong magligtas sa Israel."

Judges 6:38 The next day Gideon woke up early and squeezed the sheep's wool. And he filled a bowl with the water that was in the sheep's wool.

Mga Hukom 6:38 Kinabukasan, maagang gumising si Gideon at piniga ang mga balahibo ng tupa. At napuno niya ang mangkok ng tubig mula sa mga balahibo ng tupa.

Judges 6:39 Then Gideon said to God, "Don't be angry with me. I'll ask you to do one more thing. In the morning if the sheep's wool is dry, and if the ground is wet, I'll know that you will help me save Israel."

Mga Hukom 6:39 Pagkatapos ay sinabi ni Gideon sa Diyos, "Huwag Kang magalit sa akin. Pakikiusapan kita na gawin pa ang isang bagay. Kinaumagahan, kung tuyo ang mga balahibo ng tupa, at basa ang lupa, malalaman kong tutulungan Mo akong magligtas sa Israel."

Judges 6:40 That night God caused the sheep's wool to be dry. And he caused the ground to become wet.

Mga Hukom 6:40 Nang gabing iyon, ginawa ng Diyos na matuyo ang mga balahibo ng tupa. At ginawa Niyang maging basa ang lupa.

----- Chapter 6 - 55 minutes -----

Judges 7:1 Gideon and all of his soldiers set their tents up at the spring named Harod early in the morning. (People also called Gideon 'Jerub-Baal'.) The Midianites were camping at a place that was north of Gideon's camp. That place was in the valley that was near the hill named Moreh.

Mga Hukom 7:1 Maaga pa kinabukasan, itinayo ni Gideon at ng lahat ng kanyang mga kawal ang kanilang mga tolda sa bukal na **nagngangalang** Harod. (Tinawag rin ng mga tao si Gideon na 'Jerubaal'.) Nagkakampo ang mga Midianita sa hilagang lugar ng kampo ni Gideon. Iyon ay nasa lambak na malapit sa burol na nagngangalang Moreh.

****Change 'nagngangalang' to 'tinatawag na'**

Judges 7:2 Then Yahweh said to Gideon, "Too many soldiers are with you. I won't allow all of your soldiers to fight the Midianites because the Israelites might think that they saved themselves from them.

Mga Hukom 7:2 Pagkatapos ay sinabi ni Yahweh kay Gideon, "sobrang dami ng kawal ang kasama mo. Hindi Ko papayagang lahat ang iyong mga kawal na makipaglaban sa mga Midianita dahil baka isipin ng mga Israelita na iniligtas nila ang kanilang sarili mula sa mga Midianita.

Judges 7:3 So you have to tell many soldiers to leave. Say to the soldiers, "If you're afraid, you may leave Mount Gilead. You may return to your houses."" Then 22,000 soldiers left Gideon. But 10,000 soldiers stayed with Gideon.

Mga Hukom 7:3 Kaya't dapat mong sabihin sa kanila na maiwan. Sabihin mo sa mga kawal, "Kung natatakot kayo, maaari kayong maiwan sa Bundok ng Gilead. Maaari kayong bumalik sa inyong mga bahay."" Pagkatapos ay iniwan ng 22,000 kawal si Gideon. Ngunit nanatili ang 10,000 kawal kasama ni Gideon.

Judges 7:4 Then Yahweh said to Gideon, "There are too many soldiers still. Take the soldiers to the stream. I'll test the soldiers. If I say, "This man will go with you", he'll go with you. But if I say, "That man won't go with you", he won't go with you."

Mga Hukom 7:4 Pagkatapos ay sinabi ni Yahweh kay Gideon, "Sobra pa rin ang dami ng kawal. Dalhin mo ang mga kawal patungo sa ilog. Susubukan Ko sila. Kung sabihin Kong, "Sasama ang lalaking ito sa iyo", isasama mo siya. Ngunit kung sabihin Kong, "Hindi sasama ang lalaking iyon sa iyo", hindi mo siya isasama."

Judges 7:5 So Gideon led the soldiers to the stream. Then Yahweh said to Gideon, "Divide the soldiers into two groups. The soldiers who drink water like a dog drinks it will be in one group. And the soldiers who kneel to drink water will be in the other group."

Mga Hukom 7:5 Kaya't isinama ni Gideon ang mga kawal sa ilog. Pagkatapos ay sinabi ni Yahweh kay Gideon, "Hatiin mo ang mga kawal sa dalawang grupo. Ang mga kawal na iinom ng tubig katulad ng pag-inom ng isang aso ay ilagay mo sa isang grupo. At ang mga kawal na luluhod upang uminom ng tubig ay sa isa pang grupo."

Judges 7:6 Only three hundred soldiers drank water from their hands by using their tongues like dogs use their tongues. All of the other soldiers knelt to drink the water.

Mga Hukom 7:6 Ang 300 kawal lamang ang uminom ng tubig gamit ang kanilang mga kamay at dila katulad ng paggamit ng dila ng mga aso. Ang lahat ng ibang kawal ay lumuhod upang uminom ng tubig.

Judges 7:7 Then Yahweh said to Gideon, "I'll save you from the Midianites by using the three hundred men who drank water like dogs drink water. Tell the other soldiers to return to their houses."

Mga Hukom 7:7 Kaya't sinabi ni Yahweh kay Gideon, "Ililigtas kita mula sa mga Midianita sa pamamagitan ng paggamit ng 300 lalaking uminom ng tubig katulad ng pag-inom ng mga aso ng tubig. Sabihin mo sa ibang mga kawal na bumalik na sa kanilang mga bahay."

****Change 'paggamit' to 'paggamit'**

Judges 7:8 So Gideon told the other soldiers to return to their houses. But those three hundred soldiers stayed with Gideon and kept the jars and the trumpets of the soldiers who left. The Midianites were camping in the valley that was below Gideon.

Mga Hukom 7:8 Kaya't sinabi ni Gideon sa ibang mga kawal na bumalik na sa mga kanilang mga bahay. Ngunit nanatili ang 300 kawal na iyon kasama ni Gideon at itinabi ang mga tapayan at mga trumpeta ng mga kawal na umalis. Nagkakampo ang mga Midianita sa lambak na nasa ibaba nila Gideon.

Judges 7:9 That night Yahweh said to Gideon, "Get up. Attack the Midianite soldiers. I'll help you defeat the Midianites.

Mga Hukom 7:9 Nang gabing iyon, sinabi ni Yahweh kay Gideon, "Bumangon ka. Salakayin ninyo ang mga kawal Midianita. Tutulongan kita na pasukuin ang mga Midianita.

Judges 7:10 But if you're afraid to attack the Midianites, go with your servant named Purah to the place where they are camping.

Mga Hukom 7:10 Ngunit kung natatakot kang salakayin ang mga Midianita, sumama ka sa iyong alipin na si Pura sa lugar kung saan nagkakampo ang mga Midianita.

Judges 7:11 When you arrive there, you will hear some Midianites talking. Then you won't be afraid to attack the Midianites." So Gideon and his servant named Purah went to the place where the Midianite soldiers were camping.

Mga Hukom 7:11 Kapag dumadating ka sa lugar na iyon, maririnig mo ang mga Midianita na nag-uusap. Pagkatapos ay hindi ka matatakot na salakayin ang mga Midianita." Kaya't sina Gideon at ang kanyang aliping si Pura ay pumunta sa lugar kung saan nagkakampo ang mga kawal Midianita.

Judges 7:12 The Midianites, the Amalekites, and the other people who lived in the eastern regions were camping in that valley. Many soldiers were in that valley like many locusts might be in a field. The number of those soldiers' camels was big like the number of grain of sand is big at the shore of a sea.

Mga Hukom 7:12 Nagkakampo ang mga Midianita, mga Amalekita, at ibang mga taong nanirahan sa mga rehiyon ng silangan sa lambak na iyon. Maraming kawal na nasa lambak na iyon katulad ng maraming balang sa bukid. Malaki ang bilang ng mga kamelyo ng mga kawal na iyon katulad ng maraming buhangin sa baybayin ng dagat.

Judges 7:13 When Gideon arrived at that camp, he heard a man talking. That man was telling his friend about a dream. That man said, "I dreamed that a loaf of bread came into our camp. That bread hit the tent very hard and caused it to fall."

Mga Hukom 7:13 Nang dumating si Gideon sa kampong iyon, narinig niya ang lalaki na nagsasalita. Sinasabi ng lalaking iyon ang panaginip sa kanyang kaibigan. Sinabi niya, "May napanaginipan akong nakapasok ang tinapay sa ating kampo. Tinamaan niyon ang tolda. At nagawa niyong pabagsakin ang tolda."

Judges 7:14 That man's friend said, "Your dream is about Gideon's sword. Gideon is the son of Joash, who is an Israelite. God will help Gideon defeat the Midianites and our army."

Mga Hukom 7:14 Sinabi ng kaibigan ng lalaki, "Ang iyong panaginip ay tungkol sa patalim ni Gideon. Si Gideon ay anak na lalaki ni Joas na isang Israelita. Tutulungan ng Diyos si Gideon na pasukuin ang mga Midianita at ang ating hukbo."

Judges 7:15 After Gideon heard those things, he bowed. And he worshiped God. Then Gideon returned to the Israelites' soldiers. He shouted to the soldiers, "Get up. Yahweh will defeat Midian's army for you!"

Mga Hukom 7:15 Matapos marinig ni Gideon ang mga bagay na iyon, yumukod siya. At sinamba niya ang Diyos at bumalik sa mga kawal Israelita. Sinigawan niya ang mga kawal, "Bumangon kayo. Pасusukuin ni Yahweh ang hukbo ng Midian para sa inyo!"

Judges 7:16 Then Gideon divided those three hundred soldiers into three groups. He gave a trumpet and an empty jar to each soldier and put a torch inside each jar.

Mga Hukom 7:16 Pagkatapos ay hinati ni Gideon ang 300 kawal na iyon sa tatlong grupo. Binigyan niya ng isang trumpeta at walang lamang tapayan ang bawat kawal. At nilagyan niya ang loob ng bawat tapayan ng sulo upang magkaroon ng liwanag.

Judges 7:17 Then Gideon said to those soldiers, "Watch me. When my group of soldiers arrive at the place where the Midianites are camping, do the things that we do.

Mga Hukom 7:17 Pagkatapos ay sinabi ni Gideon sa mga kawal na iyon, "Tingnan ninyo ako. Kapag dumating ang aking grupo sa lugar kung saan nagkakampo ang mga Midianita, gawin ninyo ang mga bagay na gagawin namin.

Judges 7:18 We will surround the Midianites. Then we will blow our trumpets. When we blow our trumpets, you also blow your trumpets. Then shout, "We fight for Yahweh and Gideon!"

Mga Hukom 7:18 Papalibutan natin ang mga Midianita. Pagkatapos ay hihipan namin ang aming mga trumpeta. Kapag tumunog na ang aming mga trumpeta, patunugin din ninyo ang inyong mga trumpeta. Pagkatapos ay sumigaw kayong, "Nakikipaglaban kami para kay Yahweh at kay Gideon!"

Judges 7:19 Title: The Israelites defeat the Midianites. So Gideon and the one hundred soldiers who were with him went to the place where the Midianites were camping. When Gideon and his soldiers

arrived there, certain Midianite soldiers stopped guarding it. Then other Midianite soldiers started guarding that place. The time was about midnight. Then Gideon and his soldiers blew their trumpets. And the soldiers broke their jars.

Mga Hukom 7:19 Pamagat: Pinasuko ng mga Israelita ang mga Midianita. Kaya't pumunta sina Gideon at ang 100 kawal na kasama niya sa lugar kung saan nagkakampo ang mga Midianita. Nang dumating sina Gideon at ang kanyang mga kawal sa lugar na iyon, tumigil na sa pagbabantay ang ilang Midianitang kawal sa lugar na iyon at nagsimulang bantayan ng ibang Midianitang kawal ang lugar na iyon. Ang oras ay maghahatinggabi. Pagkatapos ay hinipan ni Gideon at ng kanyang mga kawal ang kanilang mga trumpeta. At binasag ng mga kawal ang kanilang mga tapayan.

Judges 7:20 Then the other soldiers who were in Gideon's army also blew their trumpets. And they broke their jars. They held the torches in their left hands and held the trumpets in their right hands. Then they shouted, "We fight for Yahweh and Gideon!"

Mga Hukom 7:20 Pagkatapos ay pinatunog rin ng ibang mga kawal na nasa hukbo ni Gideon ang trumpeta at binasag ang kanilang mga tapayan. Hawak nila nasa kanilang kaliwang kamay ang mga sulo at hawak nila ang mga trumpeta sa kanang kamay nila. Pagkatapos ay sumigaw sila, "Nakikipaglaban kami para kay Yahweh at kay Gideon!"

Judges 7:21 All of Gideon's soldiers stood still. But the Midianite soldiers started running and started shouting.

Mga Hukom 7:21 Nanatiling nakatayo ang lahat ng mga kawal ni Gideon. Ngunit nagsimulang tumakbo ang mga kawal Midianita at nagsimulang sumigaw.

Judges 7:22 When Gideon's three hundred soldiers blew their trumpets, Yahweh caused the Midianite soldiers to fight each other with their swords. The Midianite soldiers ran to Beth-Shittah, which was near Zererah. The other Midianite soldiers ran to the border of Abel-Meholah, which was near Tabbath.

Mga Hukom 7:22 Nang hinipan ng 300 kawal ni Gideon ang kanilang mga trumpeta, ginawa ni Yahweh na maglabanlaban ang mga kawal Midianita gamit ang sa kanilang mga patalim. Tumakbo ang mga kawal Midianita patungo sa Beth-sita na malapit sa Cerera. Tumakbo ang ibang kawal Midianita patungo sa hangganan ng Abel-mehola na malapit sa Tabata.

Judges 7:23 Then Gideon called the soldiers who were in the tribe of Naphtali, the tribe of Asher, and the tribe of Manasseh. And those soldiers started chasing the Midianite soldiers.

Mga Hukom 7:23 Pagkatapos ay tinawag ni Gideon ang mga kawal na mula sa angkan ni Neftali, angkan ni Aser, at angkan ni Manases. At nagsimula nilang habulin ang mga kawal Midianita.

Judges 7:24 Gideon sent messengers to the people who were living in the mountains that the tribe of Ephraim owned. Those messengers said to the people, "Come and fight the Midianite soldiers. Guard the places where people go across the Jordan river. Guard the places that are between here and Beth-Barah. Before the Midianite soldiers arrive at the river, start guarding those places. Don't allow the Midianites to go across the river." So all of the soldiers who were in the tribe of Ephraim went to the Jordan river. And they guarded all of the places where people went across the Jordan river. They walked along the Jordan river until they arrived at Beth-Barah.

Mga Hukom 7:24 Nagpadala si Gideon ng mga tagapaghatid balita sa mga taong naninirahan sa mga kabundukang pag-aari ng angkan ni Efraim. Sinabi ng mga tagapaghatid na iyon sa mga tao, "Pumunta kayo at makipaglaban sa mga kawal Midianita. Bantayan ninyo ang mga lugar na tawiran ng mga tao sa ilog Jordan. Bantayan ninyo ang mga lugar na narito. Bago pa **dumadating** ang mga kawal Midianita sa ilog, magsimula na kayong magbantay sa mga lugar na iyon. Huwag ninyong pahintulutan ang mga Midianita na tumawid sa ilog." Kaya't pumunta sa ilog Jordan ang lahat ng mga kawal na mula sa angkan ni Efraim. At binantayan nila ang lahat ng mga lugar kung saan tumatawid ang mga tao sa ilog Jordan. Naglakad sila sa kahabaan ng ilog Jordan hanggang sa dumating sila sa Beth-bara.

****Change 'dumadating' to 'dumating'**

Judges 7:25 The soldiers of the tribe of Ephraim captured two Midianite princes. One prince's name was Oreb. And the other prince's name was Zeeb. Those soldiers killed Oreb at a stone that people named Oreb. And they killed Zeeb at a place where people made wine. People named that place Zeeb. And those soldiers continued chasing the Midianites. They cut off Oreb's head and Zeeb's head. Then they brought those two heads to Gideon, who was by the Jordan river.

Mga Hukom 7:25 Nabihag ng mga kawal ng angkan ni Efraim ang dalawang prinsipeng Midianita. Oreb ang pangalan ng isang prinsipe. At Zeeb ang pangalan ng isa pang prinsipe. Pinatay ng mga kawal na iyon si Oreb sa batong pinangalanan ng mga tao ng Oreb. At pinatay nila si Zeeb sa lugar kung saan gumagawa ang mga tao ng alak. Pinangalanan ng mga tao ang lugar na iyon ng Zeeb. At nagpatuloy habulin ng mga kawal na iyon ang mga Midianita. **Pinutol** nila ang ulo ni Oreb at ulo ni Zeeb. Pagkatapos ay dinala nila ang dalawang ulong iyon kay Gideon na nasa baybayin ng ilog Jordan.

****Change 'pinutol' to 'pinugot'**

----- Chapter 7 - 55 mins. -----

Judges 8:1 Then the men who were in the tribe of Ephraim asked Gideon, "When you were preparing to fight the Midianites, why didn't you call us?" They were very angry with Gideon.

Mga Hukom 8:1 Pagkatapos ay tinanong si Gideon ng mga lalaking mula sa angkan ni Efraim, "Nang naghahanda ka upang makipaglaban sa mga Midianita, bakit hindi mo kami tinawag?" Nagalit sila kay Gideon.

Judges 8:2 But Gideon answered those men, "You did many great things. You killed more Midianites than my soldiers and I killed.

Mga Hukom 8:2 Ngunit sumagot si Gideon sa mga lalaking iyon, "Nakagawa na kayo ng maraming dakilang bagay. Pumatay pa kayo ng mga maraming Midianita kaysa mga napatay kong mga kawal Midianita.

Judges 8:3 God allowed you to capture Oreb and Zeeb. Oreb and Zeeb were the princes of Midian. I didn't do a great thing." After Gideon talked to those men, they were not angry.

Mga Hukom 8:3 Pinayagan kayo ng Diyos na mahuli sina Oreb at Zeeb. Sina Oreb at Zeeb ay mga prinsipe ng Midian. Wala akong ginawang dakilang bagay." Matapos kausapin ni Gideon ang mga lalaking iyon, hindi na sila nagalit.

Judges 8:4 Title: Gideon captures two kings. Then Gideon and his three hundred soldiers went to the Jordan river. Although those soldiers were tired, they chased the Midianite soldiers across that river.

Mga Hukom 8:4 Pamagat: Dinakip ni Gideon ang dalawang hari. Pagkatapos ay pumunta sina Gideon at ang kanyang 300 kawal sa ilog Jordan. Kahit pagod na ang mga kawal, hinabol nila ang mga kawal Midianita patawid ng ilog na iyon.

Judges 8:5 Gideon said to the men who were living in Succoth, "Please give bread to my soldiers. These soldiers are very tired. We are chasing Zebah and Zalmunna. Zebah and Zalmunna are the kings of Midian."

Mga Hukom 8:5 Sinabi ni Gideon sa mga lalaking naninirahan sa Sucot, "Pakiusap bigyan ninyo ng tinapay ang aking mga kawal. Sobrang pagod na ang mga kawal na ito. Hinahabol namin sina Zeba at Zalmuna. Sina Zeba at Zalmuna ay mga hari ng Midian."

Judges 8:6 But the leaders of Succoth said, "Why should we give bread to your soldiers? You didn't catch Zebah or Zalmunna yet."

Mga Hukom 8:6 Ngunit sinabi ng mga pinuno ng Sucot, "Bakit namin bibigyan ng tinapay ang iyong mga kawal? Hindi pa ninyo nahuhuli sina Zeba at Zalmuna."

Judges 8:7 Then Gideon said, "Yahweh will help me catch Zebah and Zalmunna. After I catch those two kings, I'll whip you with thorns that are from the desert."

Mga Hukom 8:7 Pagkatapos ay sinabi ni Gideon, "Tutulongan ako ni Yahweh na mahuli **nina** Zeba at Zalmuna. Matapos kong mahuli ang dalawang haring iyon, hahagupitin ko kayo ng mga tinik na nagmula sa disyerto."

****Change 'nina' to 'sina'**

Judges 8:8 Then Gideon left Succoth and went to Peniel. He asked the men who were living there to give food to his soldiers. But those men didn't give bread to Gideon's soldiers. They talked to Gideon like the men who were living in Succoth talked to him.

Mga Hukom 8:8 Pagkatapos ay umalis si Gideon sa Sucot at pumunta sa Peniel. Humingi siya sa mga lalaking naninirahan sa lugar na iyon na bigyan ng pagkain ang kanyang mga kawal. Ngunit hindi nila binigyan ng tinapay ang mga kawal ni Gideon. Kinausap nila si Gideon katulad ng pagkausap ng mga lalaking naninirahan sa Sucot.

Judges 8:9 So Gideon said to the men who were living in Peniel, "After I defeat the Midianites, I'll return here. Then I'll destroy this tower."

Mga Hukom 8:9 Kaya't sinabi ni Gideon sa mga lalaking naninirahan sa Peniel, "Matapos kong mapasuko ang mga Midianita, babalik ako sa lugar na ito. Pagkatapos ay sisirain ko ang toreng ito."

Judges 8:10 Zebah, his army, Zalmunna, and Zalmunna's army were in Karkor. 15,000 soldiers were in those two kings' armies. Previously the Israelites killed 120,000 soldiers who were in those two kings' armies.

Mga Hukom 8:10 Sina Zeba, ang kanyang hukbo, si Zalmuna, at ang kanyang hukbo ay nasa Carcor. Ang hukbo ng dalawang haring iyon ay nasa 15,000 kawal. Noong una ay pinatay ng mga Israelita ang 120,000 kawal mula sa mga hukbo ng dalawang haring iyon.

Judges 8:11 Gideon and his soldiers traveled on a small road. That road was on the eastern side of Nobah and of Jogbehah. Gideon surprised those two armies and attacked them.

Mga Hukom 8:11 Naglakbay sina Gideon at ang kanyang mga kawal sa maliit na daan. Ang daang iyon ay nasa gawing silangan ng Noba at ng Jogbeha. Ginulat at sinalakay ni Gideon ang dalawang hukbong iyon.

Judges 8:12 The kings of Midian named Zebah and Zalmunna ran from Gideon and his soldiers. But Gideon and his soldiers chased those two kings and captured them. And they defeated the Midianite's armies.

Mga Hukom 8:12 Ang mga hari ng Midian na sina Zeba at Zalmuna ay tumakbo palayo kina Gideon at sa kanyang mga kawal. Ngunit hinabol ni Gideon at kanyang mga kawal ang dalawang haring iyon at isila ni Gideon. At tinalo nila ang mga hukbo ng Midianita.

Judges 8:13 Then Gideon, who was Joash's son, and his soldiers returned from the battle. They traveled on a road named Heres through the mountains.

Mga Hukom 8:13 Pagkatapos ay nagbalik sina Gideon na anak na lalaki ni Joas ay at kanyang mga kawal mula sa labanan. Naglakbay sila sa daang tinatawag na Heres patawid ng mga kabundukan.

Judges 8:14 Then Gideon caught a young man who was from Succoth. And Gideon asked that man about the leaders of Succoth. Then that young man wrote the names of 77 old leaders of Succoth for Gideon.

Mga Hukom 8:14 Pagkatapos ay nakahuli si Gideon ng isang kabataang lalaking nagmula sa Sucot at tinanong niya ang lalaki tungkol sa mga pinuno ng Sucot. At isinulat ni Gideon ang mga pangalan ng 77 matatandang pinuno ng Sucot.

Judges 8:15 Title: Gideon punishes the people who live in Succoth. Then Gideon went to Succoth and said to the men who were living in that city, "I caught Zebah and Zalmunna. Look at Zebah and Zalmunna. When yesterday I was here, you didn't respect me. You said to me, "Why should we give bread to your soldiers? You didn't catch Zebah or Zalmunna yet.""

Mga Hukom 8:15 Pamagat: Pinarusahan ni Gideon ang mga taong naninirahan sa Sucot. Pagkatapos ay pumunta si Gideon sa Sucot at sinabi sa mga lalaking naninirahan sa bayang iyon, "Nahuli ko sina Zeba at Zalmuna. Tingnan ninyo sina Zeba at Zalmuna. Nang ako ay nasa lugar na ito kahapon, hindi ninyo ako iginalang. Sinabi ninyo sa akin, "Bakit namin bibigyan ng tinapay ang iyong mga kawal? Hindi pa ninyo nahuhuli sina Zeba at Zalmuna.""

Judges 8:16 So Gideon gathered the old leaders of that city and punished them by whipping them with thorns that were from the desert.

Mga Hukom 8:16 Kaya't tinipon ni Gideon ang matatandang mga pinuno ng bayang iyon. At pinarusahan niya sila sa pamamagitan ng paghagupit nila ng mga tinik na nagmula sa disyerto.

Judges 8:17 Then Gideon went to Peniel and destroyed the tower that was in there. Then he killed all of the men who lived in that town.

Mga Hukom 8:17 Pagkatapos ay nagpunta si Gideon sa Peniel. At sinira niya ang toreng nasa Peniel. Pagkatapos ay pinatay niya ang lahat ng mga lalaking nanirahan sa bayang iyon.

Judges 8:18 Then Gideon said to Zebah and Zalmunna, "You killed several men at Mount Tabor. Who were those men?" Zebah and Zalmunna answered, "Those men were like you. Those men looked like princes."

Mga Hukom 8:18 Pagkatapos ay sinabi ni Gideon kina Zeba at Zalmuna, "Pinatay ninyo ang ilang kalalakihan sa Bundok ng Tabor. Sino ang mga lalaking iyon?" Sumagot sina Zeba at Zalmuna, "Ang mga lalaking iyon ay katulad mo. Sila ay mukhang mga prinsipe."

Judges 8:19 Gideon said, "Those men were my brothers. Those men were my mother's sons. If you had not killed my brothers, I would not have killed you."

Mga Hukom 8:19 Sinabi ni Gideon, "Ang mga lalaking iyon ay aking mga kapatid na lalaki. Sila ay mga anak na lalaki ng aking ina. Kung hindi ninyo pinatay ang aking mga kapatid na lalaki, hindi ko na sana kayo papatayin."

Judges 8:20 Then Gideon said to his oldest son named Jether, "Kill these two men." But Jether was a young boy and was afraid to kill a man. So Jether didn't pick his sword up.

Mga Hukom 8:20 Pagkatapos ay sinabi ni Gideon sa kanyang panganay na anak na lalaking si Jeter, "Patayin mo ang dalawang lalaking ito." Ngunit si Jeter ay isang batang lalaki. At takot siyang pumatay ng isang tao. Kaya't hindi niya dinampot ang kanyang patalim.

Judges 8:21 Then Zebah and Zalmunna said to Gideon, "You kill us. We want a man to kill us. So Gideon killed Zebah and Zalmunna. Then Gideon took the beautiful things that were on those two kings' camels' necks.

Mga Hukom 8:21 Pagkatapos ay sinabi nina Zeba at Zalmuna kay Gideon, "Ikaw ang pumatay sa amin. Gusto naming patayin kami ng isang lalaki. Kaya't pinatay ni Gideon sina Zeba at Zalmuna. Pagkatapos ay kinuha niya ang mga magagandang kagamitan na nasa leeg ng mga kamelyo ng dalawang haring iyon.

Judges 8:22 Title: Gideon makes an idol. The Israelites said to Gideon, "You saved us from the Midianites. So rule us now. We want you, your son, and your grandson to rule us."

Mga Hukom 8:22 Pamagat: Gumawa si Gideon ng diyus-diyosan. Sinabi ng mga Israelita kay Gideon, "Iniligtas mo kami mula sa mga Midianita. Kaya't pamahalaan mo na kami ngayon. Gusto naming ikaw, ang iyong anak at apo ang mamahala sa amin."

Judges 8:23 But Gideon said to the Israelites, "I won't rule you. And my son won't rule you. Yahweh will rule you.

Mga Hukom 8:23 Ngunit sinabi ni Gideon sa mga Israelita, "Hindi ko kayo pamamahalaan. At hindi kayo pamamahalaan ng aking anak na lalaki. Pamamahalaan kayo ni Yahweh.

Judges 8:24 But I want you to do one thing for me. I want you to give me one gold earring that you took from a dead soldier." The Israelite soldiers had taken earrings and other valuable things from the soldiers that they killed. The Ishmaelites always wore gold earrings.

Mga Hukom 8:24 Ngunit gusto kong gawin ninyo ang isang bagay para sa akin. Gusto kong ibigay ninyo sa akin ang isang gintong hikaw na kinuha ninyo mula sa namatay na kawal." Dinala ng mga kawal Israelita ang mga hikaw at ibang mga mahahalagang bagay mula sa mga kawal na napatay nila. Palaging nakasuot ang mga Ismaelita ng mga hikaw na ginto.

Judges 8:25 Then the Israelites said to Gideon, "We will give earrings to you happily." So they put a coat on the ground. And each soldier put one earring that he took from a dead soldier on that coat.

Mga Hukom 8:25 Pagkatapos ay sinabi ng mga Israelita kay Gideon, "Ibibigay namin sa iyo nang masaya ang mga hikaw." Kaya't naglagay sila ng balabal sa lupa. At inilagay ng bawat kawal sa balabal na iyon ang isang hikaw na kinuha niya mula sa namatay na kawal.

Judges 8:26 Those gold earrings weighed twenty kilograms. And the Israelite soldiers also gave other valuable things to Gideon. They gave Gideon necklaces that the kings of Midian wore and purple robes that they wore. And the Israelite soldiers also gave Gideon expensive chains that were on the kings' camels' necks.

Mga Hukom 8:26 Tumimbang ang mga gintong hikaw na iyon ng dalawampung kilo. At ibinigay rin ng mga Israelitang kawal ang ibang mga mahahalagang kagamitan kay Gideon. Ibinigay ng mga kawal Israelita ang mga kwintas na isinuot ng mga hari ng Midian at ubeng mga damit na isinuot ng mga iyon. At ibinigay rin ng mga kawal Israelita kay Gideon ang mamahaling mga kwintas na nasa mga leeg ng mga kamelyo ng mga hari.

Judges 8:27 Then Gideon used that gold to make a statue. He used that statue to worship God. Gideon put that statue in the town named Ophrah where he lived. But all of the Israelites started worshiping that statue. And Gideon and his family started worshiping that statue.

Mga Hukom 8:27 Pagkatapos ay ginamit ni Gideon ang gintong iyon upang gumawa ng rebulto. Ginamit niya ang rebulto upang sambahin ang Diyos. Inilagay niya ang rebulto sa bayan ng Ofra kung saan siya nanirahan. Ngunit nagsimulang sumamba ang lahat ng mga Israelita sa rebultong iyon. At nagsimulang sumamba sina Gideon at ang kanyang pamilya sa rebultong iyon.

Judges 8:28 Title: Gideon dies. So the Israelites defeated the Midianites. The Midianites didn't attack the Israelites after that battle. While Gideon was living, the Israelites didn't fight other people for forty years.

Mga Hukom 8:28 Pamagat: Namatay si Gideon. Kaya't pinasuko ng mga Israelita ang mga Midianita. Hindi na sinalakay ng mga Midianita ang mga Israelita matapos ang labanang iyon. Habang nabubuhay si Gideon, hindi nakipaglaban ang mga Israelita sa ibang mga tao sa loob ng apatnapung taon.

Judges 8:29 Then Jerub-Baal, who was Joash's son, returned to his house.

Mga Hukom 8:29 At si Jerubaal na anak na lalaki ni Joas ay nagbalik sa kanyang bahay.

Judges 8:30 Jerub-Baal had 70 sons because he had many wives.

Mga Hukom 8:30 Mayroong 70 anak na lalaki si Jerubaal dahil siya maraming asawa.

Insert 'ay' after 'siya'

Judges 8:31 Jerub-Baal also had a female servant. That servant lived in Shechem. She also gave birth to a son for Jerub-Baal. And Jerub-Baal named that son Abimelek.

Mga Hukom 8:31 Mayroon ring babaeng alipin si Jerubaal. Nanirahan ang aliping iyon sa Shekem. Nanganak rin siya ng batang lalaki para kay Jerubaal. At pinangalanan ni Jerubaal ang anak na lalaking iyon ng Abimelec.

Judges 8:32 Later Gideon, who was Joash's son, died. When Gideon died, he was very old. Gideon's family buried his body in the tomb where people buried his father named Joash. That tomb was in Ophrah, where the Abiezrites lived.

Mga Hukom 8:32 Nang nagtagal, si Gideon na anak na lalaki ni Joas ay namatay. Nang namatay si Gideon, napakatanda na niya. Inilibing ng pamilya ni Gideon ang kanyang katawan sa libingang pinaglibingan ng mga tao sa kanyang amang si Joas. Ang libingang iyon ay nasa Ofra kung saan nanirahan ang mga Abiezerita.

Judges 8:33 After Gideon died, the Israelites stopped obeying God again. They started worshiping Baal. They made a god named Baal Berith.

Mga Hukom 8:33 Pagkamatay ni Gideon, tumigil na namang sundin ng mga Israelita ang Diyos. Nagsimula silang sumamba kay Baal. Gumawa sila ng diyus-diyosan na tinawag na Baal-berit.

Judges 8:34 The Israelites didn't remember their God named Yahweh. Yahweh had saved the Israelites from all of their enemies who were living near them.

Mga Hukom 8:34 Kinalimutan ng mga Israelita ang kanilang Diyos na si Yahweh. Iniligtas ni Yahweh ang mga Israelita mula sa mga kaaway na naninirahan malapit sa kanila.

Judges 8:35 Jerub-Baal, whom people called 'Gideon', did many good things for the Israelites. But after Jerub-Baal died, the Israelites were not kind to his family.

Mga Hukom 8:35 Si Jerubaal na tinawag ng mga tao na 'Gideon' ay gumawa ng maraming magagandang bagay para sa mga Israelita. Ngunit pagkamatay ni Jerubaal, hindi naging mabuti ang mga Israelita sa kanyang pamilya.

Judges 9:1 Title: Abimelek becomes the king. Abimelek, who was Jerub-Baal's son, went to his mother's brothers. Those men lived in Shechem. Then Abimelek talked to those men and all of the families of his mother's children.

Mga Hukom 9:1 Pamagat: Naging hari si Abimelec. Si Abimelec na anak na lalaki ni Jerubaal ay nagpunta sa mga kapatid na lalaki ng kanyang ina. Naninirahan ang mga lalaking iyon sa Shekem. Pagkatapos ay kinausap ni Abimelec ang mga lalaki at lahat ng mga pamilya nito.

Judges 9:2 Abimelek said to those people, "Ask all of the people who are living in Shechem, "Do you want Jerub-Baal's 70 sons to rule you? Or do you want me to rule you? Remember that I'm your relative.""

Mga Hukom 9:2 Sinabi ni Abimelec sa mga taong iyon, "Tanungin ninyo ang lahat ng taong naninirahan sa Shekem, "Gusto ba ninyong pamahalaan kayo ng 70 anak na lalaki ni Jerubaal? O gusto ninyong pamahalaan ko kayo? Alalahanin ninyong ako ay inyong kamag-anak.""

Judges 9:3 So Abimelek's mother's brothers spoke to all of the people who were living in Shechem. And all of the people decided to follow Abimelek. They said, "Abimelek is our relative."

Mga Hukom 9:3 Kaya't nagsalita ang mga kapatid na lalaki ng ina ni Abimelec sa lahat ng mga taong naninirahan sa Shekem. At nagpasya silang lahat na sundin si Abimelec. Sinabi nila, "Si Abimelec ay ating kamag-anak."

Judges 9:4 So the people who were living in Shechem gave 800 grams of silver to Abimelek. They took that silver from the temple of the god named Baal Berith. Then Abimelek paid that silver to some bad men so that they would obey him.

Mga Hukom 9:4 Kaya't nagbigay ng 800 gramo ng pilak kay Abimelec ang mga taong naninirahan sa Shekem. Kinuha nila ang pilak na iyon mula sa templo ng diyus-diyosang si Baal-berit. Pagkatapos ay ibinayad ni Abimelec ang pilak na iyon sa mga masasamang lalaki upang sundin nila siya.

Judges 9:5 Then Abimelek went to his father's house, which was in Ophrah. Then he killed his 70 brothers. Those men were sons of Abimelek's father named Jerub-Baal. Abimelek killed his brothers on one stone. But Jotham, who was Jerub-Baal's youngest son, hid from Abimelek. Then Jotham escaped from Abimelek.

Mga Hukom 9:5 Pagkatapos ay nagpunta si Abimelec sa bahay ng kanyang amang nasa Ofra ay at pinatay niya ang kanyang 70 kapatid na lalaki. Ang mga lalaking iyon ay mga anak na lalaki ng ama ni Abimelec na si Jerubaal. Pinatay ni Abimelec ang kanyang mga kapatid na lalaki sa iisang bato. Ngunit si Jotam na bunsong anak ni Jerubaal ay nagtago kay Abimelec at tumakas mula sa kanya.

Judges 9:6 Then all of the people who were living in Shechem and all of the people who were living in Beth Millo met beside a big tree. That tree was near a stone pillar that was in Shechem. The people decided there that Abimelek would be the king.

Mga Hukom 9:6 Pagkatapos ay nagtipon ang lahat ng mga taong naninirahan sa Shekem at lahat ng mga taong naninirahan sa Bethmilo sa tabi ng isang malaking puno. Ang punong iyon ay malapit sa haliging batong nasa Shekem. Nagdesisyon ang mga tao sa lugar na iyon na si Abimelec ay maging hari.

Judges 9:7 Title: Jotham tells a story. When Jotham heard that Abimelek was the king, he went to the top of Mount Gerizim. Then he shouted to the people, "People who live in Shechem, listen to me so that God could listen to you.

Mga Hukom 9:7 Pamagat: Nagkwento si Jotam. Nang narinig ni Jotam na si Abimelec ay naging hari, pumunta siya sa tuktok ng Bundok ng Gerizim. Pagkatapos ay sinigawan niya ang mga tao, "Mga taong naninirahan sa Shekem, pakinggan ninyo ako upang pakinggan kayo ng Diyos.

Judges 9:8 One day the trees decided to choose a king. So the trees said to an Olive tree, "Be the king of us."

Mga Hukom 9:8 Isang araw, nagpasya ang mga puno na pumili ng hari. Kaya't sinabi ng mga ito sa puno ng olibo, "Ikaw ang maging hari namin."

Judges 9:9 But that Olive tree said, "People honor men and gods with my oil! So I won't stop making my oil to rule you."

Mga Hukom 9:9 Ngunit sinabi ng punong olibong iyon, "Ginagamit sa pagpaparangal ng mga tao at mga diyos ang aking langis! Kaya't hindi ako titigil gumawa ng langis upang pamahalaan kayo."

Judges 9:10 Then the trees said to a fig tree, "Be the king of us."

Mga Hukom 9:10 Pagkatapos ay sinabi ng mga puno sa puno ng igos, "Ikaw ang maging hari namin."

Judges 9:11 But that fig tree said, "People eat the sweet fruit that I make. So I won't stop making the sweet fruit of me to rule you.

Mga Hukom 9:11 Ngunit sinabi ng puno ng igos na iyon, "Kinakain ng mga tao ang matamis na bungang ginagawa ko. Kaya't hindi ako titigil na gumawa nang matamis na bunga upang pamahalaan kayo.

Judges 9:12 Then the trees said to a vine, "Be the king of us."

Mga Hukom 9:12 Pagkatapos ay sinabi ng mga puno sa puno ng ubas, "Ikaw ang maging hari namin."

Judges 9:13 But that vine said, "When men and gods drink my wine, they become happy. So I won't stop making wine to rule you."

Mga Hukom 9:13 Ngunit sinabi ng puno ng ubas na iyon, "Kapag iniinom ng mga lalaki at mga diyos ang aking alak, nagiging masaya sila. Kaya't hindi ako titigil gumawa ng alak upang pamahalaan kayo."

Judges 9:14 Then all of the trees said to a bush that had thorns, "Be the king of us."

Mga Hukom 9:14 Pagkatapos ay sinabi ng lahat ng mga puno sa punong kahoy na mayroong mga tinik, "Ikaw ang maging hari namin."

Judges 9:15 But that bush said to those trees, "If you want me to become the king of you, rest in the shadow of me. But if you don't want me to become the king of you, fire will come out from me. That fire will burn the Cedar trees that are in Lebanon.""

Mga Hukom 9:15 Ngunit sinabi ng punong kahoy na iyon sa mga puno, "Kung gusto ninyong maging hari ako, magpahinga kayo sa aking lilim. Ngunit kung ayaw ninyong maging hari ako, maglalabas ako ng apoy. Susunugin niyon ang mga puno ng sedar na nasa Lebanon.""

Judges 9:16 Then Jotham said, "When you chose Abimelek to be your king, you acted badly. And when you chose Abimelek to be your king, you were not fair to Gideon and his family. When you chose Abimelek to be your king, you treated Gideon badly."

Mga Hukom 9:16 Pagkatapos ay sinabi ni Jotam, "Nang itinalaga ninyo si Abimelec para maging inyong hari, kumilos kayo nang masama. At nang itinalaga ninyo si Abimelec para maging inyong hari, hindi kayo naging makatarungan kay Gideon at sa kanyang pamilya. Nang itinalaga ninyo si Abimelec para maging inyong hari, tinrato ninyo ng masama si Gideon."

Judges 9:17 Remember that my father fought for you. My father bravely fought to save you from the Midianites.

Mga Hukom 9:17 Alalahanin ninyong nakipaglaban ang aking ama para sa inyo. Walang takot na nakipaglaban siya upang iligtas kayo mula sa mga Midianita.

Judges 9:18 But today you betrayed my father's family. You killed my father's 70 sons on one stone and chose Abimelek to become king of Shechem. But Abimelek is only the son of my father's female slave. You chose Abimelek to become king because Abimelek is your relative.

Mga Hukom 9:18 Ngunit ipinagkanulo ninyo ang pamilya ng aking ama ngayong araw. Pinatay ninyo ang 70 anak na lalaki ng aking ama sa isang bato. At itinalaga ninyo si Abimelec para maging hari ng Shekem. Ngunit si Abimelec ay anak na lalaki lamang ng babaeng alipin ng aking ama. Itinalaga ninyo si Abimelec para maging hari dahil siya ay inyong kamag-anak.

Judges 9:19 Therefore if today you were fair to Jerub-Baal and his family, be happy with Abimelek. Abimelek will be your king. And I hope that Abimelek will also be happy with you.

Mga Hukom 9:19 Anupa't kung magiging makatarungan kayo kay Jerubaal at sa kanyang pamilya ngayong araw, maging masaya kayo kay Abimelec. Si Abimelec ay inyong hari. At umaasa akong magiging masaya rin si Abimelec sa inyo.

Judges 9:20 But if you were not fair to Jerub-Baal, I hope that fire will come from Abimelek. And I hope that that fire will completely destroy you. And I hope that the people who live in Shechem and the people who live in Beth Millo will burn. And I hope that fire will come from you. And I hope that the fire will completely destroy Abimelek."

Mga Hukom 9:20 Ngunit kung hindi kayo makatarungan kay Jerubaal, umaasa akong manggagaling ang apoy kay Abimelec. At umaasa akong ganap na wawasakin kayo ng apoy na iyon. At umaasa akong masusunog ang mga taong naninirahan sa Shekem at ang mga taong naninirahan sa Bethmilo. At umaasa akong manggagaling ang sunog sa inyo. Umaasa akong ganap nang wawasakin ng apoy si Abimelec."

Judges 9:21 Then Jotham ran from there to a city named Beer. So he escaped from those people. Then he lived in that city because he was afraid of his older brother named Abimelek.

Mga Hukom 9:21 Pagkatapos ay tumakbo si Jotam mula sa lugar na iyon patungo sa bayan ng Beer. Kaya't tumakas siya mula sa mga taong iyon. Pagkatapos ay nanirahan siya sa bayang iyon dahil natakot siya sa kanyang nakatatandang kapatid na lalaking si Abimelec.

Judges 9:22 Abimelek ruled Israel for three years.

Mga Hukom 9:22 Pinamahalaan ni Abimelec ang Israel sa loob ng tatlong taon.

Judges 9:23 Then God caused the people who were living in Shechem to become angry with Abimelek. So those people treated Abimelek badly.

Mga Hukom 9:23 Pagkatapos ay ginawa ng Diyos na magalit kay Abimelec ang mga taong naninirahan sa Shekem. Kaya't tinrato nila nang masama si Abimelec.

Judges 9:24 God caused those people to become angry with Abimelek because he killed Jerub-Baal's 70 sons. Those men were Abimelek's brothers. And the people who lived in Shechem helped Abimelek kill his brothers. Therefore God punished Abimelek and the people who were living in Shechem.

Mga Hukom 9:24 Ginawa ng Diyos na magalit ang mga taong iyon kay Abimelec dahil pinatay niya ang 70 anak na lalaki ni Jerubaal. Ang mga lalaking iyon ay mga kapatid na lalaki ni Abimelec. At tinulungan si Abimelec ng mga taong naninirahan sa Shekem na pumatay sa kanyang mga kapatid na lalaki. Anupa't pinarusahan ng Diyos sina Abimelec at ang mga taong naninirahan sa Shekem.

Judges 9:25 Then the people who lived in Shechem opposed Abimelek. They sent men to the hills so that they could attack people who were walking near Shechem. Those men stole things from all of the people who walked near Shechem. Then a person told Abimelek that those men were attacking people.

Mga Hukom 9:25 Pagkatapos ay nilabanan si Abimelec ng mga taong naninirahan sa Shekem. Nagpadala sila ng mga lalaki sa mga burol upang salakayin ang mga taong naglalakad malapit sa Shekem. Ninakaw nila ang mga gamit mula sa lahat ng mga taong naglakad malapit sa Shekem. Pagkatapos ay sinabi ng isang tao kay Abimelec na sinasalakay ng mga lalaking iyon ang mga tao.

Judges 9:26 A man named Gaal and his relatives moved to Shechem. Gaal was the son of a man named Ebed. The people who were living in Shechem decided to follow Gaal.

Mga Hukom 9:26 Lumipat ang lalaking nagngangalang Gaal at kanyang mga kamag-anak sa Shekem. Si Gaal ay anak na lalaki ng isang lalaking nagngangalang Ebed. Nagpasya ang mga taong naninirahan sa Shekem na sundin si Gaal.

Judges 9:27 One day the people who were living in Shechem went to the fields to pick grapes. Then they made wine with those grapes and had a feast in the temple of their god. They ate food and drank wine. And they cursed Abimelek.

Mga Hukom 9:27 Isang araw, pumunta sa mga bukid ang mga taong naninirahan sa Shekem upang mamitas ng mga ubas. Pagkatapos ay gumawa sila ng alak mula sa mga ubas na iyon at nagkaroon ng pista sa templo ng kanilang diyos. Kumain sila ng pagkain at uminom ng alak. At isinumpa nila si Abimelec.

Judges 9:28 Then Gaal, who was the son of a man named Ebed, said, "Abimelek is not powerful. Abimelek is Jerub-Baal's son. And a man named Zebul is Abimelek's officer. We should not obey Abimelek. We should obey the sons of Hamor, who is Shechem's father. We should not serve Abimelek.

Mga Hukom 9:28 Pagkatapos ay sinabi ni Gaal na anak na lalaki ni Ebed, "Hindi makapangyarihan si Abimelec. Siya ay anak na lalaki ni Jerubaal. At ang lalaking nagnangalang Zebul ang isang opisyal ni Abimelec. Hindi natin dapat sundin si Abimelec. Dapat nating sundin ang mga anak na lalaki ni Hamor na ama ni Shekem. Hindi tayo dapat maglingkod kay Abimelec.

Judges 9:29 If you choose me to rule these people, I'll defeat Abimelek. I'll say to Abimelek, "Call your army. Prepare to fight.""

Mga Hukom 9:29 Kung itatalaga ninyo ako para pamahalaan ang mga taong ito, pasusukuin ko si Abimelec. Sasabihin ko kay Abimelec, "Tawagin mo ang iyong hukbo. Maghanda ka upang makipaglaban.""

Judges 9:30 At that time a man named Zebul ruled the people who were living in Shechem. When Zebul heard that Gaal, who was Ebed's son, said those things, he became very angry.

Mga Hukom 9:30 Sa mga panahong iyon, ang lalaking nagnangalang Zebul ang namamahala sa mga taong naninirahan sa Shekem. Nang narinig ni Zebul na si Gaal na anak na lalaki ni Ebed ang nagsabi ng mga bagay na iyon, nagalit siya nang husto.

Judges 9:31 So Zebul sent messengers to Abimelek secretly. Those messengers said to Abimelek, "Gaal, who is Ebed's son, and his brothers are living in Shechem now. Gaal is persuading those people to stop following you. Gaal is persuading those people to follow him.

Mga Hukom 9:31 Kaya't nagpadala si Zebul ng mga tagapaghatid balita kay Abimelec nang palihim. Sinabi ng mga tagapaghatid balitang iyon kay Abimelec, "Sina Gaal na anak na lalaki ni Ebed at ang

kanyang mga kapatid na lalaki ay naninirahan ngayon sa Shekem. Hinihikayat niya ang mga taong iyon na tumigil na sa pagsunod sa iyo. Hinihikayat niya ang mga taong iyon na sumunod sa kanya.

Judges 9:32 So you and your soldiers should go to Shechem at night. Then you should lie down in the fields that are outside that city.

Mga Hukom 9:32 Kaya't dapat na ikaw at ang iyong mga kawal ay pumunta sa Shekem sa gabi. Pagkatapos ay dapat kayong mahiga sa mga bukid na nasa labas ng bayang iyon.

Judges 9:33 When the sun rises, attack that city. When Gaal and his soldiers come outside that city to fight you, attack them."

Mga Hukom 9:33 Kapag sumisikat na ang araw, salakayin ninyo ang bayang iyon. kapag pumunta sina Gaal at ang kanyang mga kawal sa labas ng bayang iyon upang makipaglaban sa iyo, salakayin mo sila."

Judges 9:34 So that night Abimelek and all of his soldiers went to Shechem. Then Abimelek divided those soldiers into four groups. Then those soldiers hid outside that city.

Mga Hukom 9:34 Kaya't nang gabing iyon, pumunta sina Abimelec at ang lahat ng kanyang mga kawal sa Shekem. Pagkatapos ay hinati ni Abimelec ang mga kawal na iyon sa apat na grupo. At nagtago ang mga kawal sa labas ng bayang iyon.

Judges 9:35 In the morning Gaal, who was Ebed's son, walked to the gate of Shechem. While Gaal was standing near that gate, Abimelek and his soldiers started running toward it.

Mga Hukom 9:35 Si Gaal na anak na lalaki ni Ebed ay naglakad kinaumagahan, patungo sa pintuan ng Shekem. Habang nakatayo si Gaal malapit sa pintuang iyon, nagsimulang tumakbo sina Abimelec at ang kanyang mga kawal patungo sa pintuan ng Shekem.

Judges 9:36 When Gaal saw those soldiers, he said to Zebul, "Look! People are coming from the mountains!" But Zebul said, "You're seeing the shadows of the mountains. Those shadows are not people."

Mga Hukom 9:36 Nang nakita ni Gaal ang mga kawal na iyon, sinabi niya kay Zebul, "Tingnan mo! May mga taong nanggagaling sa kabundukan!" Ngunit sinabi ni Zebul, "ang nakikita mo ay ang mga anino ng mga bundok. Ang mga aninong iyon ay hindi mga tao."

Judges 9:37 But Gaal said, "Look again. People are coming from that mountain. And other people are coming from those trees."

Mga Hukom 9:37 Ngunit sinabi ni Gaal, "Tumingin kang muli. May mga taong nanggagaling sa bundok na iyon. At may ibang mga taong nanggagaling sa mga punong iyon."

Judges 9:38 Then Zebul said to Gaal, "A few days ago you were criticizing Abimelek. You said, "Abimelek is not powerful. We should not obey Abimelek." And you laughed at Abimelek and his soldiers. Go now and fight Abimelek and his soldiers."

Mga Hukom 9:38 Pagkatapos ay sinabi ni Zebul kay Gaal, "Ilang araw lang ang nakalipas, sinisiraan mo si Abimelec. Sinabi mo, "Hindi makapangyarihan si Abimelec. Hindi namin dapat sundin si Abimelec." At pinagtawanan mo sina Abimelec at ang kanyang mga kawal. Lumakad ka na ngayon at makipaglaban kina Abimelec at sa kanyang mga kawal."

Judges 9:39 So Gaal led the soldiers of Shechem outside that city. Then Gaal and his soldiers fought Abimelek and his soldiers.

Mga Hukom 9:39 Kaya't isinama ni Gaal ang mga kawal ng Shekem sa labas ng bayang iyon. Pagkatapos ay nakipaglaban si Gaal at ang kanyang mga kawal kina Abimelec at sa mga kawal nito.

Judges 9:40 Then Abimelek and his soldiers chased Gaal and his soldiers. While Gaal's soldiers were running to Shechem's gate, they killed them.

Mga Hukom 9:40 Pagkatapos ay hinabol ni Abimelec at ng kanyang mga kawal sina Gaal at ang mga kawal nito. Habang tumatakbo ang mga kawal ni Gaal patungo sa pintuan ng Shekem, pinatay sila.

Judges 9:41 Then Abimelek stayed in a city named Arumah. And Zebul forced Gaal and his brothers to leave Shechem.

Mga Hukom 9:41 Pagkatapos ay nanatili si Abimelec sa bayan ng Aruma. At pinilit ni Zebul sina Gaal at ang kanyang mga kapatid na lalaki na umalis sa Shekem.

Judges 9:42 The next day the people who lived in Shechem went to the fields that were near that city. A certain person told Abimelek that those people were going to those fields.

Mga Hukom 9:42 Nang sumunod na araw, pumunta ang mga taong naninirahan sa Shekem sa mga bukid na malapit sa bayang iyon. Sinabi ng isang tao kay Abimelec na pumupunta ang mga tao sa mga bukid.

Judges 9:43 So Abimelek divided his soldiers into three groups. Then he told those soldiers to hide in those fields. When Abimelek saw those people leaving that city, he and his soldiers attacked them.

Mga Hukom 9:43 Kaya't hinati ni Abimelec ang kanyang mga kawal sa tatlong grupo. Pagkatapos ay sinabi niya sa mga kawal na iyon na magtago sa mga bukid na iyon. Nang nakita ni Abimelec ang mga taong umaalis sa bayang iyon, sinalakay ni Abimelec at ng kanyang mga kawal ang mga tao.

Judges 9:44 Abimelek and the soldiers who were with him ran to the city gate. The two other groups of soldiers ran to the fields and killed the people who were in there.

Mga Hukom 9:44 Tumakbo sina Abimelec at ang mga kawal na kasama niya patungo sa pintuan ng bayang iyon. Tumakbo ang dalawang grupo ng mga kawal patungo sa mga bukid. At pinatay nila ang mga taong nasa mga bukid na iyon.

Judges 9:45 That day Abimelek and his soldiers fought the people who lived in Shechem. And Abimelek defeated those people and killed them. Then he destroyed that city and scattered salt on the ground so that plants could not grow.

Mga Hukom 9:45 Sa araw na iyon, nakipaglaban si Abimelec at ang kanyang mga kawal sa mga taong naninirahan sa Shekem at pinasuko sila ni Abimelec. At pinatay ni Abimelec ang mga taong iyon at winasak ang bayang iyon. At nagkalat siya ng asin sa lupa upang hindi lumaki ang mga halaman.

Judges 9:46 The people who were living in the tower of Shechem heard that Abimelek had destroyed Shechem. So they entered a room that was in the temple of a god named El Berith.

Mga Hukom 9:46 Narinig ng mga taong naninirahan sa tore ng Shekem na sinira ni Abimelec ang Shekem. Kaya't pumasok sila sa silid na nasa templo ng diyus-diyosang nagnangalang Baal-berit.

Judges 9:47 Abimelek heard that all of the people who were living in the tower of Shechem were in that room.

Mga Hukom 9:47 Narinig ni Abimelec na ang lahat ng mga taong naninirahan sa tore ng Shekem ay nasa silid na iyon.

Judges 9:48 So Abimelek and all of his soldiers climbed Mount Zalmon, which was near Shechem. Then Abimelek cut off some branches of a tree with an axe. Then he put those branches on his shoulders and told his soldiers to gather other branches.

Mga Hukom 9:48 Kaya't inakyat ni Abimelec at ng lahat ng kanyang mga kawal ang Bundok Zalmon na malapit sa Shekem at pinutol niya ng palakol ang mga sanga ng puno. Pagkatapos ay ipinasan niya ang mga sangang iyon sa kanyang mga balikat. At sinabi niya sa kanyang mga kawal na tipunin ang ibang mga sanga.

Judges 9:49 So all of those soldiers cut off branches of trees and then followed Abimelek. They put those branches around that room that was in the temple. Then they burned those branches. So the fire destroyed that room. And all of the people who lived in the tower of Shechem died. About one thousand men and women lived in that tower.

Mga Hukom 9:49 Kaya't nagputol ang lahat ng mga kawal ng mga sanga ng mga puno at pagkatapos ay sumunod sila kay Abimelec. Inilagay nila ang mga sangang iyon paikot sa silid na nasa templo at sinunog nila ang mga sangang iyon. Kaya't tinupok ng apoy ang silid na iyon. At namatay ang lahat ng mga taong nanirahan sa tore ng Shekem. Nakatira ang halos 1,000 lalaki at mga babae sa loob ng toreng iyon.

Judges 9:50 Title: Abimelek dies. Then Abimelek went to a city named Thebez. Abimelek and his soldiers surrounded that city. Then those soldiers attacked that city and defeated the people who lived there.

Mga Hukom 9:50 Pamagat: Namatay si Abimelec. Pagkatapos ay pumunta si Abimelec sa bayan ng Tebez. Pinalibutan ni Abimelec at ng kanyang mga kawal ang bayang iyon. Pagkatapos ay sinalakay ng mga kawal niya ang bayang iyon. At pinasuko nila ang mga taong nanirahan doon.

Judges 9:51 But a strong tower was inside that city. So all of the people who lived in that city ran to that tower. After those people went inside that tower, they locked the door. Then they climbed to the roof of that tower.

Mga Hukom 9:51 Ngunit mayroong matibay na tore sa loob ng bayang iyon. Kaya't tumakbo patungo sa tore ang lahat ng mga taong naninirahan sa bayang iyon. Matapos pumunta ng mga tao sa loob ng tore, ikinandado nila ang pinto. Pagkatapos ay umakyat sila sa bubong ng toreng iyon.

Judges 9:52 So Abimelek went to that tower. And Abimelek and his soldiers attacked that tower. Then Abimelek started walking to the door of that tower so that he could burn it.

Mga Hukom 9:52 Kaya't pumunta si Abimelec sa toreng iyon. At sinalakay ni Abimelec at ng kanyang mga kawal ang tore. Pagkatapos ay nagsimulang maglakad si Abimelec patungo sa pinto ng tore upang sunugin iyon.

Judges 9:53 But a woman who was on the roof of that tower dropped a big stone on Abimelek's head. That stone broke Abimelek's skull.

Mga Hukom 9:53 Ngunit naghulog ng malaking bato sa ulo ni Abimelec ang isang babaeng nasa bubong ng toreng iyon. Dinurog ng batong iyon ang bungo ni Abimelec.

Judges 9:54 So Abimelek called quickly the soldier who carried his shield. Abimelek said, "Kill me with your sword. I don't want people to say, "A woman killed Abimelek."" So that soldier killed Abimelek with his sword.

Mga Hukom 9:54 Kaya't mabilis na tinawag ni Abimelec ang kawal na nagdadala ng kanyang panangga. Sinabi niya, "Patayin mo na ako gamit ang iyong patalim. Ayaw kong sabihin ng mga taong, "Pinatay ng isang babae si Abimelec."" Kaya't pinatay ng kawal na iyon si Abimelec gamit ang kanyang patalim.

Judges 9:55 When Abimelek's soldiers saw that he was dead, they returned to their houses.

Mga Hukom 9:55 Nang nakita ng mga kawal ni Abimelec na namatay si Abimelec, bumalik sila sa kanilang mga bahay.

Judges 9:56 So God punished Abimelek because he did evil things. Abimelek treated his father badly by killing his 70 brothers.

Mga Hukom 9:56 Kaya't pinarusahan ng Diyos si Abimelec dahil ginawa niya ang mga masasamang bagay. Tinrato niya ng masama ang kanyang ama sa pamamagitan ng pagpatay sa kanyang 70 kapatid na lalaki.

Judges 9:57 God also punished the people who lived in Shechem because they also did evil things. Previously Jotham asked God to do bad things to Abimelek and the people who lived in Shechem. And God listened to Jotham. So God destroyed Abimelek and the people who lived in Shechem. Jotham was Jerub-Baal's youngest son.

Mga Hukom 9:57 Pinarusahan rin ng Diyos ang mga taong nanirahan sa Shekem dahil gumawa rin sila ng mga masasamang bagay. Noong una ay pinakiusapan ni Jotam ang Diyos na gawin ang masasamang bagay kay Abimelec at sa mga taong naninirahan sa Shekem. At pinakinggan ng Diyos si Jotam. Kaya't

winasak ng Diyos sina Abimelec at ang mga taong nanirahan sa Shekem. Si Jotam ay bunsong anak na lalaki ni Jerubaal.

----- Chapter 9 - 70 mins -----

Judges 10:1 Title: Tola becomes a judge. After Abimelek died, a man named Tola became the Israelites' judge. Tola was Puah's son. And Puah was Dodo's son. Tola was in the tribe of Issachar. He lived in Shamir, which was in the mountains that the tribe of Ephraim owned.

Mga Hukom 10:1 Pamagat: Naging hukom si Tola. Pagkamatay ni Abimelec, naging hukom ng mga Israelita ang isang lalaking nagngangalang Tola. Si Tola ay anak na lalaki ni Pua. At si Pua ay anak na lalaki ni Dodo. Mula sa angkan ni Isacar si Tola. Nanirahan siya sa Samir na nasa mga kabundukang pag-aari ng angkan ni Efraim.

Judges 10:2 Tola led the Israelites for 23 years. Then he died. And Tola's family buried his body in Shamir.

Mga Hukom 10:2 Pinangunahan ni Tola ang mga Israelita sa loob ng 23 taon at siya ay namatay. At inilibing ng pamilya ni Tola ang kanyang katawan sa Samir.

Judges 10:3 Title: Jair becomes a judge. After Tola died, Jair became a judge. Jair lived in a region named Gilead. He led the Israelites for 22 years.

Mga Hukom 10:3 Pamagat: Naging hukom si Jair. Pagkamatay ni Tola, naging hukom si Jair. Nanirahan siya sa rehiyon ng Gilead. Pinangunahan niya ang mga Israelita sa loob ng 22 taon.

Judges 10:4 Jair had thirty sons. Jair's sons rode thirty donkeys. Jair and his sons were the leaders of thirty towns that were in Gilead. People still call those towns 'Havvoth Jair'.

Mga Hukom 10:4 Mayroong tatlung anak na lalaki si Jair. Sinakyan ng mga anak na lalaki ni Jair ang tatlung asno. Sina Jair at ang kanyang mga anak na lalaki ay mga pinuno ng tatlung bayang nasa Gilead. Tinatawag pa rin ng mga tao ang mga bayang iyon na 'Havot-jair'.

Judges 10:5 Then Jair died. So Jair's family buried his body in Kamon.

Mga Hukom 10:5 Pagkatapos ay namatay si Jair. Kaya't inilibing ng pamilya ni Jair ang kanyang katawan sa Camon.

Judges 10:6 Title: The Ammonites defeat Israel. Then the Israelites stopped obeying Yahweh again. They worshiped a god named Baal and a god named Ashtoreth. They also worshiped the gods of Aram, the gods of Sidon, the gods of Moab, the gods of Ammon, and the gods of the Philistines. They didn't follow Yahweh and stopped serving him.

Mga Hukom 10:6 Pamagat: Pinasuko ng mga Amonita ang Israel. Pagkatapos ay tumigil na namang sumunod ang mga Israelita kay Yahweh. Sinamba nila ang diyus-diyosang nagngangalang Baal at diyus-diyosang nagngangalang Astarot. Sinamba rin nila ang mga diyos **ni** Aram, mga diyos ng Sidon, mga diyos ng Moab, mga diyos ng Ammon, at mga diyos ng mga Filisteo. Hindi nila sinunod si Yahweh at tumigil na silang maglingkod sa Kanya.

****Change 'ni' to 'ng'**

Judges 10:7 So Yahweh became angry with the Israelites. He allowed the Philistines and the Ammonites to defeat the Israelites.

Mga Hukom 10:7 Kaya't nagalit si Yahweh sa mga Israelita. **Pinahintulutan** Niya ang mga Filisteo at mga Amonita na sakupin ang mga Israelita.

****Change 'pinahintulutan' to 'hinayaan'**

Judges 10:8 In the year when the Israelites stopped obeying God the Philistines and the Ammonites destroyed them. For eighteen years they attacked all of the Israelites who lived on the eastern side of the Jordan river. The region that is on the eastern side of the Jordan river is Gilead. That region is the place where the Amorites lived.

Mga Hukom 10:8 Winasak ng mga Filisteo at mga Amonita ang mga Israelita sa taong tumigil silang sundin ang Diyos. Sa loob ng labing-walong taon, sinalakay nila ang lahat ng mga Israelitang naninirahan sa gawing silangan ng ilog Jordan. Gilead ang rehiyong nasa gawing silangan ng ilog Jordan. Iyon ang lugar kung saan nanirahan ang mga Amoreo.

Judges 10:9 Then the Ammonites went across the Jordan river to fight the tribe of Judah, the tribe of Benjamin, and the tribe of Ephraim. They caused the Israelites to suffer greatly.

Mga Hukom 10:9 Pagkatapos ay tumawid ang mga Amonita sa ilog Jordan upang makipaglaban sa angkan ni Juda, angkan ni Benjamin, at angkan ni Efraim. Ginawa nilang pahirapan ang mga Israelita nang labis.

Judges 10:10 So the Israelites cried to Yahweh. They said to Yahweh, "We didn't obey you. We didn't follow you. We worshiped the god named Baal."

Mga Hukom 10:10 Kaya't tumawag ang mga Israelita kay Yahweh. Sinabi nila kay Yahweh, "Hindi Ka namin sinunod. Hindi Ka namin sinundan. Sinamba namin ang diyos na si Baal."

Judges 10:11 Then Yahweh said to the Israelites, "When the Egyptians, the Ammonites, the Amorites, and the Philistines attacked you, you cried to me. So I saved you from those people.

Mga Hukom 10:11 Pagkatapos ay sinabi ni Yahweh sa mga Israelita, "Nang sinalakay kayo ng mga Egipcio, mga Amonita, mga Amoreo, at mga Filisteo, tumawag kayo sa Akin. Kaya't iniligtas Ko kayo mula sa mga taong iyon.

Judges 10:12 And when the Sidonians, the Amalekites, and the Maonites attacked you, you cried to me again. So I also saved you from those people.

Mga Hukom 10:12 At nang sinalakay kayo ng mga Sidonio, mga Amalekita, at mga Maonita, tumawag kayong muli sa Akin. Kaya't iniligtas Ko rin kayo mula sa mga taong iyon.

Judges 10:13 But you stopped obeying me again and worshiped other gods. So I won't save you again.

Mga Hukom 10:13 Ngunit tumigil na naman kayong sundin Ako at muling sinamba ang ibang mga diyos. Kaya't hindi Ko na kayo muling ililigtas.

Judges 10:14 You chose those gods. So ask those gods to help you. When other people attack you, those gods should save you."

Mga Hukom 10:14 Pinili ninyo ang mga diyos na iyon. Kaya't pakiusapan ninyo ang mga diyos na iyon na tulungan kayo. Kung sasalakayin kayo ng ibang mga tao, dapat kayong iligtas ng mga diyos na iyon."

Judges 10:15 But the Israelites said to Yahweh, "We sinned. So punish us. But please save us now."

Mga Hukom 10:15 Ngunit sinabi ng mga Israelita kay Yahweh, "Nagkasala kami. Kaya't parusahan Mo kami, ngunit iligtas Mo na kami ngayon."

Judges 10:16 Then the Israelites threw away the gods that were from other countries. And they worshiped Yahweh again. So when Yahweh saw the Israelites suffering, he was merciful to them.

Mga Hukom 10:16 Pagkatapos ay itinapon ng mga Israelita ang mga diyos na nagmula sa ibang mga bansa at sinamba nilang muli si Yahweh. Kaya't nang nakita ni Yahweh ang mga Israelita na nagdurusa, kinahabagan Niya sila.

Judges 10:17 At that time the Ammonites prepared to fight the Israelites. They were camping in Gilead. Then the Israelites prepared to fight the Ammonites. They were camping at Mizpah.

Mga Hukom 10:17 Sa mga panahong iyon, naghanda ang mga Amonita upang makipaglaban sa mga Israelita. Nagkampo sila sa Gilead. Pagkatapos ay naghanda ang mga Israelita upang makipaglaban sa mga Amonita. Nagkampo sila sa Mizpa.

Judges 10:18 The leaders of the Israelites who lived in Gilead said, "When we attack the Ammonites, who will lead us? The person who leads us will become the ruler of all of the people who live in Gilead."

Mga Hukom 10:18 Sinabi ng mga pinuno ng mga Israelitang nanirahan sa Gilead, "Kapag sinalakay natin ang mga Amonita, sino ang mangunguna sa natin? Magiging pinuno siya ng lahat ng mga taong naninirahan sa Gilead."

----- Chapter 10 - 25 mins. -----

Judges 11:1 Title: The people choose Jephthah to lead them. A man named Jephthah lived in Gilead. Jephthah was a very good soldier. Jephthah's father was a man named Gilead. And Jephthah's mother was a prostitute. That prostitute was not Gilead's wife.

Mga Hukom 11:1 Pamagat: Itinalaga ng mga tao si Jefta para pangunahan sila. Ang lalaking nanggangalang Jefta ay naninirahan sa Gilead. Si Jefta ay napakahusay na kawal. Ang ama ni Jefta ay ang isang lalaking nanggangalang Gilead. At ang ina ni Jefta ay isang patutot. Ang patutot na iyon ay hindi asawa ni Gilead.

Judges 11:2 Gilead's wife had several sons. After those sons grew up, they forced Jephthah to leave his father's house. They said to Jephthah, "After our father dies, you won't receive the land that belongs to him. You're a prostitute's son."

Mga Hukom 11:2 Mayroong mga anak na lalaki ang asawa ni Gilead. Nang lumaki na ang mga anak na lalaking iyon, pinilit nila si Jefta na umalis sa bahay ng kanyang ama. Sinabi nila kay Jefta, "Pagkamatay ng ating ama, hindi ka tatanggap ng lupaing mula sa kanya. Ikaw ay anak ng isang patutot."

Judges 11:3 So Jephthah ran away from his older brothers and lived in a region named Tob. Then some bad men started traveling with Jephthah.

Mga Hukom 11:3 Kaya't naglayas si Jefta palayo sa kanyang mga nakatatandang kapatid na lalaki at nanirahan sa rehiyon ng Tob. Pagkatapos ay nagsimulang maglakbay ang mga masasamang lalaki kasama ni Jefta.

Judges 11:4 Later the Ammonites started fighting the Israelites.

Mga Hukom 11:4 Nang **lumaon** ay nagsimulang makipaglaban ang mga Amonita sa mga Israelita.

Change 'lumaon' to 'nagtagal'

Judges 11:5 Then the leaders of Gilead went to Jephthah. They wanted Jephthah to return from Tob to Gilead.

Mga Hukom 11:5 Pagkatapos ay pumunta ang mga pinuno ng Gilead kay Jefta. Gusto nilang bumalik si Jefta mula sa Tob patungo sa Gilead.

Judges 11:6 Those leaders said to Jephthah, "Return to Gilead and lead our army. Then we will be able to fight the Ammonites."

Mga Hukom 11:6 Sinabi ng mga pinunong iyon kay Jefta, "Bumalik ka sa Gilead at pangunahan mo ang ating hukbo. Pagkatapos ay kaya nating makipaglaban sa mga Amonita."

Judges 11:7 But Jephthah said to those leaders, "But you hate me. You forced me to leave my father's house. Why did you come to me now? You want me to return because you have trouble."

Mga Hukom 11:7 Ngunit sinabi ni Jefta sa mga pinunong iyon, "Ngunit napopoot kayo sa akin. Pinilit ninyo akong umalis sa bahay ng aking ama. Bakit pumunta kayo ngayon sa akin? Gusto ninyong bumalik ako dahil mayroon kayong kaguluhan."

Judges 11:8 Then the leaders of Gilead said to Jephthah, "But we need you to help us. Please come with us and fight the Ammonites. Then you will rule all of the people who live in Gilead."

Mga Hukom 11:8 Pagkatapos ay sinabi ng mga pinuno ng Gilead kay Jefta, "Ngunit kailangan ka namin para tulungan kami. Sumama ka sa amin at makipaglaban sa mga Amonita. Pagkatapos ay pamamahalaan mo ang lahat ng mga taong naninirahan sa Gilead."

Judges 11:9 Then Jephthah said, "I don't believe you. If I fight the Ammonites, and if Yahweh allows me to defeat them, will I rule you?"

Mga Hukom 11:9 Pagkatapos ay sinabi ni Jefta, "Hindi ako naniniwala sa inyo. Kung makikipaglaban ako sa mga Amonita, at payagan ako ni Yahweh na talunin sila, pamamahalaan ko ba kayo?"

Judges 11:10 Then the leaders of Gilead said to Jephthah, "Yahweh is watching us. We promise you that you will rule us."

Mga Hukom 11:10 Pagkatapos ay sinabi ng mga pinuno ng Gilead kay Jefta, "Nakatingin si Yaweh sa atin. Ipinangako naming pamamahalaan mo kami."

Judges 11:11 So Jephthah returned to Gilead with those leaders. Then the people chose Jephthah to lead their army. Jephthah said all of these things in Mizpah in front of Yahweh again.

Mga Hukom 11:11 Kaya't bumalik si Jefta sa Gilead kasama ng mga pinunong iyon. Pagkatapos ay itinalaga ng mga tao si Jefta para pangunahan ang kanilang hukbo. Sinabi ni Jefta ang lahat ng mga bagay na ito sa Mizpa sa harapan ni Yahweh.

Judges 11:12 Title: Jephthah sends messengers to the king of the Ammonites. Then Jephthah sent messengers to the king of the Ammonites. Those messengers asked that king, "Why did you attack my country? Did I treat you badly?"

Mga Hukom 11:12 Pamagat: Nagpadala si Jefta ng mga tagapaghatid balita sa hari ng mga Amonita. Pagkatapos ay nagpadala si Jefta ng mga tagapaghatid balita sa hari ng mga Amonita. Tinanong ng mga tagapaghatid balitang iyon ang hari, "Bakit mo nilusob ang aking bansa? Tinrato ba kita ng masama?"

Judges 11:13 Then the king of the Ammonites answered Jephthah's messengers, "When you came from Egypt, you took our land. You took our land that was between the river named Arnon and the river

named Jabbok. And you also took our land that was between the river named Jabbok and the Jordan river. Give our land to us now. Then we will leave.”

Mga Hukom 11:13 Pagkatapos ay sumagot ang hari ng mga Amonita sa mga tagapaghatid ni Jefta, "Nang manggaling kayo sa Egipto, kinuha ninyo ang aming lupain. Kinuha ninyo ang aming lupain na nasa gitna ng ilog ng Arnon at ilog ng Jabok. At kinuha rin ninyo ang aming lupaing nasa pagitan ng ilog Jabok at ilog Jordan. Ibigay ninyo ngayon sa amin ng aming lupain. At aalis kami."

Judges 11:14 Jephthah sent those messengers to the king of the Ammonites again.

Mga Hukom 11:14 Ipinadalang muli ni Jefta ang mga tagapaghatid balitang iyon sa hari ng mga Amonita.

Judges 11:15 Those messengers said to the king, “Jephthah says that we didn't take the Moabites' land. And we didn't take your land.

Mga Hukom 11:15 Sinabi ng mga tagapaghatid balitang iyon sa hari, "Pinasasabi ni Jefta na hindi namin kinuha ang lupain ng mga Moabita. At hindi namin kinuha ang inyong lupain.

Judges 11:16 After the Israelites left Egypt, they entered the desert. They walked to the Red Sea through the desert. Then they walked to Kadesh.

Mga Hukom 11:16 Nang umalis ang mga Israelita sa Egipto, pumasok sila sa disyerto. Naglakad sila patungo sa Dagat na Pula galing sa disyerto at naglakad patungo sa Kades.

Judges 11:17 At that time the Israelites sent messengers to the king of Edom. Those messengers asked the king of Edom, “Will you allow us to travel through your land?” But the king of Edom didn't allow the Israelites to travel through his land. So the Israelites asked the king of Moab to allow them to travel through his land. But that king also didn't allow the Israelites to travel through his land. So the Israelites stayed at Kadesh.

Mga Hukom 11:17 Sa mga panahong iyon, nagpadala ang mga Israelita ng mga tagapaghatid balita sa hari ng Edom. Tinanong ng mga tagapaghatid na iyon ang hari ng Edom, "Papayagan mo ba kaming dumaan sa inyong lupain?" Ngunit hindi pinayagan ng hari ng Edom ang mga Israelita na tumawid sa kanyang lupain. Kaya't pinakiusapan ng mga Israelita ang hari ng Moab na pahintulutan silang tumawid sa kanyang lupain. Ngunit hindi rin pinayagan ng haring iyon ang mga Israelita na maglakbay patawid ng kanyang lupain. Kaya't nanatili ang mga Israelita sa Kades.

Judges 11:18 Then the Israelites went through the desert. They went around Edom's land and around Moab's land. They walked on the eastern side of Moab. Then they went across the river named the Arnon and camped there. That river is the border of Moab. But the Israelites didn't enter Moab.

Mga Hukom 11:18 Pagkatapos ay tumawid ang mga Israelita ng disyerto. Umikot sila sa lupain ng Edom at sa lupain ng Moab. Naglakad sila sa gawing silangan ng Moab at tumawid sa ilog Arnon. At nagkampo sila sa lugar na iyon. Ang ilog na iyon ay ang hangganan ng Moab. Ngunit hindi pumasok ang mga Israelita sa Moab.

Judges 11:19 Then the Israelites sent messengers to Sihon, who was the king of the Amorites. Sihon was in Heshbon. Those messengers asked Sihon, "Will you allow the Israelites to travel through your land? We are traveling to our land."

Mga Hukom 11:19 Pagkatapos ay nagpadala ang mga Israelita ng mga tagapaghatid balita kay Sihon na hari ng mga Amoreo. Siya ay nasa Hesbon. Tinanong ng mga tagapaghatid na iyon si Sihon, "Papayagan mo ba ang mga Israelita na maglakbay patawid ng iyong lupain? Naglalakbay kami patungo sa aming lupain."

Judges 11:20 But Sihon didn't allow the Israelites to travel through his land. He gathered all of his soldiers. And Sihon and his soldiers camped at Jahaz. Then Sihon and the Amorites fought Israel.

Mga Hukom 11:20 Ngunit hindi pinayagan ni Sihon ang mga Israelita na tumawid ng kanyang lupain. Tinipon niya ang lahat ng kanyang mga kawal. At nagkampo sina Sihon at ang kanyang mga kawal sa Jahaz. Pagkatapos ay nakipaglaban si Sihon at ang mga Amoreo sa Israel.

Judges 11:21 But the God of Israel named Yahweh helped the Israelites defeat Sihon and his army. So the Israelites owned all of the land that previously the Amorites owned.

Mga Hukom 11:21 Ngunit ang Diyos ng Israel na si Yahweh ang tumulong ng mga Israelita na wasakin si Sihon at ang kanyang hukbo. Kaya't naging pag-aari ng mga Israelita ang lahat ng lupaing dating pag-aari ng mga Amoreo.

Change 'ng' to 'sa'

Judges 11:22 So the Israelites took the Amorites' land. That land was between the river named the Arnon and the river named Jabbok and was between the desert and the Jordan river.

Mga Hukom 11:22 Kaya't kinuha ng mga Israelita ang lupain ng mga Amoreo. Ang lupaing iyon ay nasa gitna ng ilog Arnon at ilog Jabok at nasa gitna ng disyerto at ng ilog Jordan.

Judges 11:23 Israel's God named Yahweh forced the Amorites to leave that land. Do you think that you own that land?

Mga Hukom 11:23 Ang Diyos **ni** Israel na si Yahweh ang nagpaalis sa mga Amoreo sa lupaing iyon. Akala ba ninyo ay pag-aari ninyo ang lupaing iyon?

****Change 'ni' to 'ng'**

Judges 11:24 You should live in the land that your god named Chemosh gave to you. And we will live in the land that our God named Yahweh gave to us.

Mga Hukom 11:24 Dapat kayong manirahan sa lupain na ibinigay ng inyong diyos na si Cemos. At maninirahan kami sa lupain na ibinigay sa amin ng aming Diyos na si Yahweh.

Judges 11:25 Are you better than Balak, who was Zippor's son? Balak was the king of Moab. After the Israelites defeated Zippor, he never fought us again.

Mga Hukom 11:25 Kayo ba ay mas mahusay pa kaysa kay Balac na anak ni Zipor? Siya ang hari ng Moab. Matapos pasukuin ng mga Israelita si Zipor, hindi na niya kami muling kinalaban.

Judges 11:26 The Israelites lived in Heshbon, in Aroer, and in the towns that were near those two cities for three hundred years. And they also lived in all of the cities that were along the river named the Arnon. Why didn't you take those cities away during those three hundred years?

Mga Hukom 11:26 Nanirahan ang mga Israelita sa Hesbon, sa Aroer, at sa mga bayang malapit doon sa loob ng 300 taon. At nanirahan rin sila sa lahat ng mga bayang nasa kahabaan ng ilog Arnon. Bakit **ninyo hindi** kinuha ang mga bayang iyon sa loob **300** taong?

****Move 'hindi' before 'ninyo'; insert 'ng' before '300'**

Judges 11:27 I didn't treat you badly. But you're treating me badly by fighting Israel. Yahweh will decide whether the Ammonites are acting badly or the Israelites are acting badly."

Mga Hukom 11:27 Hindi ko kayo tinrato ng masama. Ngunit tinatrato ninyo ako ng masama sa pamamagitan ng pakikipaglaban sa Israel. Si Yahweh ang magsasabi kung kumikilos nang masama ang mga Amonita o kumikilos nang masama ang mga Israelita."

Judges 11:28 But the king of the Ammonites ignored Jephthah's message.

Mga Hukom 11:28 Ngunit hindi pinansin ng hari ng mga Amonita ang mensahe ni Jefta.

Judges 11:29 Title: Jephthah makes a promise to Yahweh. Then the Spirit of Yahweh entered Jephthah. Jephthah and his soldiers traveled through Gilead and Manasseh's region. Then they arrived at Mizpah, which was in Gilead. Then they traveled to a place that was near the Ammonites' land.

Mga Hukom 11:29 Pamagat: Gumawa si Jefta ng pangako kay Yahweh. Pagkatapos ay pumasok ang Espiritu ni Yahweh kay Jefta. Naglakbay sina Jefta at ang kanyang mga kawal patawid ng Gilead at ng rehiyon ng Manases. Pagkatapos ay dumating sila sa Mizpa na nasa Gilead. At naglakbay sila patungo sa lugar na malapit sa lupain ng mga Amonita.

Judges 11:30 Then Jephthah made a promise to Yahweh. Jephthah said to Yahweh, "If you help me defeat the Ammonites, I'll give a sacrifice to you.

Mga Hukom 11:30 Pagkatapos ay gumawa si Jefta ng pangako kay Yahweh. Sinabi niya kay Yahweh, "Kung tutulungan Mo akong pasukuin ang mga Amonita, magbibigay ako sa Iyo ng handog.

Judges 11:31 When I return to my house, I'll give you the first thing that comes from the door of my house to meet me. I'll give that thing to you."

Mga Hukom 11:31 Kapag bumalik ako sa aking bahay, ibibigay ko sa Iyo ang unang bagay na manggagaling sa pinto ng aking bahay upang salubingin ako. Ibibigay ko sa Iyo ang bagay na iyon."

Judges 11:32 Then Jephthah and his soldiers entered the Amorites' land to fight the Ammonites. And Yahweh helped Jephthah and his soldiers defeat the Ammonites.

Mga Hukom 11:32 Pagkatapos ay pinasok nina Jefta at ng kanyang mga kawal ang lupain ng mga Amoreo upang labanan ang mga Amonita. At tinulungan ni Yahweh sina Jefta at ang kanyang mga kawal na wasakin ang mga Amonita.

Judges 11:33 Jephthah destroyed twenty towns that were between Aroer and the region of Minnith. He also defeated the Ammonites who were in Abel Keramim. So the Israelites defeated the Ammonites.

Mga Hukom 11:33 Winasak ni Jefta ang dalawampung bayang nasa gitna ng Aroer at rehiyon ng Minit. Winasak rin niya ang mga Amonitang nasa Abelqueramim. Kaya't pinasuko ng mga Israelita ang mga Amonita.

Judges 11:34 When Jephthah returned to his house that was in Mizpah, his daughter came from his house to greet him. She was playing a tambourine and dancing. That child was Jephthah's only child. Jephthah didn't have other sons or daughters.

Mga Hukom 11:34 Nang bumalik si Jefta sa kanyang bahay na nasa Mizpa, lumabas ang kanyang anak na babae sa kanyang bahay upang batiin siya. Tumutugtog siya ng tamburin at sumasayaw. Ang batang iyon ay ang nag-iisang anak niya. Walang ibang mga anak na lalaki o mga anak na babae si Jefta.

Judges 11:35 When Jephthah saw his daughter, he tore his clothes because he was extremely sad. He said, "My daughter, you caused me to become very sad. I promised Yahweh that I would do a certain thing. And I have to do that thing."

Mga Hukom 11:35 Nang nakita ni Jefta ang kanyang anak na babae, pinunit niya ang kanyang damit dahil naging napakalungkot niya. Sinabi niya, "Anak, ginawa mong maging napakalungkot ko. Ipinangako ko kay Yahweh na gagawin ko ang isang bagay. At dapat kong gawin ang bagay na iyon."

Judges 11:36 Then Jephthah's daughter said, "Father, you promised Yahweh that you would do a certain thing. Therefore do that thing to me because Yahweh helped you defeat the Ammonites."

Mga Hukom 11:36 Pagkatapos ay sinabi ng anak na babae ni Jefta, "Ama, nangako ka kay Yahweh na gagawin ang isang bagay. Anupa't gawin mo ang bagay na iyon sa akin dahil tinulungan ka Niya na wasakin ang mga Amonita."

Judges 11:37 Then Jephthah's daughter said, "But please allow me to go to the mountains for two months. I'll cry in the mountains with my friends because I'll never marry a man."

Mga Hukom 11:37 Pagkatapos ay sinabi ng anak na babae ni Jefta, "Ngunit pakiusap pahintulutan mo akong pumunta sa mga kabundukan sa loob ng dalawang buwan. Iiyak ako sa mga bundok kasama ng mga kaibigan ko dahil hindi na ako makapag-aasawa."

Judges 11:38 Then Jephthah said, "You may go." So he allowed his daughter to stay in the mountains for two months. So Jephthah's daughter and her friends went to the mountains and cried because she doesn't marry a man.

Mga Hukom 11:38 Pagkatapos ay sinabi ni Jefta, "Maaari ka ng lumakad." Kaya't pinayagan niya ang kanyang anak na babae na manatili sa mga kabundukan sa loob ng dalawang buwan. At pumunta ang anak na babae ni Jefta at ang kanyang mga kaibigan sa mga kabundukan. At umiyak sila dahil hindi na siya makapag-aasawa.

Judges 11:39 After two months Jephthah's daughter returned to him. And Jephthah gave his daughter to Yahweh. Jephthah's daughter had not slept with a man. The Israelites have a custom now.

Mga Hukom 11:39 Matapos ang dalawang buwan, bumalik ang anak na babae ni Jefta sa kanya. At ibinigay ni Jefta ang kanyang anak na babae kay Yahweh. Hindi pa sumiping ang anak na babae ni Jefta sa isang lalaki. Nagkaroon ng kaugalian ang mga Israelita.

Judges 11:40 Each year the young women of Israel leave their houses for four days to remember the daughter of Jephthah, who was from Gilead.

Mga Hukom 11:40 Bawat taon, umaalis ang mga kabataang babae ng Israel sa kanilang mga bahay sa loob ng apat na araw upang alalahanin ang anak na babae ni Jefta na nagmula sa Gilead.

----- Chapter 11 - 64 minutes -----

Judges 12:1 Title: Jephthah fights the men who live in Ephraim. The men who were living in Ephraim prepared to fight Jephthah and his soldiers. So they went across the river and went to Zaphon. Then they said to Jephthah, "Why didn't you call us so that we could help you fight the Ammonites? We will burn your house now while you're in there!"

Mga Hukom 12:1 Pamagat: Nakipaglaban si Jefta sa mga lalaking naninirahan sa Efraim. Naghanda ang mga lalaking naninirahan sa Efraim upang labanan sina Jefta at ang kanyang mga kawal. Kaya't tumawid sila sa ilog at pumunta sa Zafon. Pagkatapos ay sinabi nila kay Jefta, "Bakit hindi mo kami tinawag upang tulungan ka naming makipaglaban sa mga Amonita? Susunugin namin ngayon ang iyong bahay habang ikaw ay nariyan!"

Judges 12:2 But Jephthah said to those men, "While my soldiers and I were fighting the Ammonites, I called you. But you didn't come to help us.

Mga Hukom 12:2 Ngunit sinabi ni Jefta sa mga lalaking iyon, "Habang nakikipaglaban kami ng aking mga kawal sa mga Amonita, tinawag ko kayo. Ngunit hindi kayo pumunta upang tulungan kami.

Judges 12:3 When I found out that you won't help us, I decided to fight the Ammonites. I might have died. But Yahweh helped me defeat the Ammonites. So why did you come here? Do you want to fight me today?"

Mga Hukom 12:3 Nang nalaman kong hindi ninyo kami tutulungan, nagpasya akong **labadan** ang mga Amonita. Maaaring mamatay ako. Ngunit tinulungan ako ni Yahweh na wasakin ang mga Amonita. Kaya't bakit kayo pumunta sa lugar na ito? Gusto ba ninyong makipaglaban sa akin ngayon?"

Change 'labadan' to 'labanan'

Judges 12:4 Then Jephthah called the men who lived in Gilead. And Jephthah and those men fought the men who lived in Ephraim. The men of Gilead fought the men of Ephraim because they insulted them. Previously the men of Ephraim said to the men of Gilead, "You treated badly your brothers who were from Ephraim and Manasseh."

Mga Hukom 12:4 Pagkatapos ay tinawag ni Jefta ang mga lalaking nanirahan sa Gilead. At nakipaglaban si Jefta sa mga lalaking iyon at sa mga lalaking nanirahan sa Efraim. Nakipaglaban ang mga lalaki ng Gilead sa lipi ni Efraim dahil hinamak sila ng mga ito. Dati ay sinabi ng lipi ni Efraim sa mga lalaki ng Gilead, "Tinrato ninyo ng masama ang inyong mga kapatid na lalaking nagmula sa Efraim at Manases."

Judges 12:5 Then the men of Gilead defeated the men of Ephraim. Then they guarded the places where people went across the Jordan river. People went at certain places across that river to go from the region of Gilead to the region of Ephraim. After the men of Gilead defeated the men of Ephraim, whenever a man who was living in Ephraim tried to return to the region of him, he came to the soldiers who were guarding the river. And he said to those soldiers, "Allow me to go across this river." Then the soldiers of Gilead asked that man, "Are you from Ephraim?"

Mga Hukom 12:5 Pagkatapos ay winasak ng mga lalaki ng Gilead ang lipi ni Efraim. At binantayan nila ang mga lugar kung saan tumatawid ang mga tao sa ilog Jordan. Tumawid sila sa ilog na iyon at sa ilang mga lugar mula sa rehiyon ng Gilead patungo sa rehiyon ni Efraim. Matapos pasukuin ng mga lalaki ng Gilead ang lipi ni Efraim, sinusubukan ng lalaking naninirahan sa Efraim na bumalik sa rehiyon niya, pumupunta ang lalaking iyon sa mga kawal na nagbabantay sa ilog. At sinasabi niya sa mga kawal na, "Payagan ninyo akong tumawid sa ilog na ito." Pagkatapos ay tinanong ng mga kawal ng Gilead ang lalaking iyon, "Ikaw ay ba mula sa Efraim?"

Judges 12:6 If that man answered, "No", those soldiers asked him to say, "Shibboleth." The people who were from Ephraim were not able to say that word correctly. They always said, "Sibboleth." So when a man who was from Ephraim said to the soldiers, "Sibboleth", they knew that he was from Ephraim. Then they killed that man. They killed 42,000 men who were from Ephraim.

Mga Hukom 12:6 Kapag sumagot ang lalaking iyon, "Hindi", sasabihan siya ng mga kawal na iyon na sabihin, "Shibolet." Hindi na masabi nang tama ang salitang iyon ng mga taong nagmula sa Efraim. Palagi nilang sinasabi, "Sibolet." Kaya't kapag sinabi sa mga kawal ng lalaking mula sa Efraim, "Sibolet", alam na ng mga kawal na siya ay mula sa Efraim. Pagkatapos ay papatayin nila ang lalaking iyon. Pinatay nila ang 42,000 lalaking nagmula sa Efraim.

Judges 12:7 Jephthah, who was from Gilead, led the Israelites for six years. Then he died. Then Jephthah's family buried his body in a town that was in Gilead.

Mga Hukom 12:7 Si Jefta na nagmula sa Gilead ang nanguna sa mga Israelita sa loob ng anim na taon at siya ay namatay. Pagkatapos ay inilibing ng pamilya ni Jefta ang kanyang katawan sa bayang nasa Gilead.

Judges 12:8 Title: Ibzan becomes a judge. After Jephthah died, a man named Ibzan led Israel. Ibzan was from Bethlehem.

Mga Hukom 12:8 Pamagat: Naging hukom si Ibzan. Pagkamatay ni Jefta, ang lalaking nagngangalang Ibzan ang nanguna sa Israel. Si Ibzan ay nagmula sa Betlehem.

Judges 12:9 Ibzan had thirty sons and thirty daughters. He allowed his daughters to marry men who were not his relatives. And he brought to his village thirty women who were not his relatives. Then Ibzan's sons married those women. Ibzan led Israel for seven years.

Mga Hukom 12:9 Mayroong tatlung anak na lalaki at tatlung anak na babae si Ibzan. Pinayagan niya ang kanyang mga anak na babae na mag-asawa ng mga lalaking hindi niya kamag-anak. At dinala niya sa kanyang baryo ang tatlung babaeng hindi niya mga kamag-anak. Pagkatapos ay napangasawa ng mga anak na lalaki ni Ibzan ang mga babaeng iyon. Pinangunahan ni Ibzan ang Israel sa loob ng pitong taon.

Judges 12:10 Then Ibzan died. And Ibzan's family buried his body in Bethlehem.

Mga Hukom 12:10 Pagkatapos ay namatay si Ibzan. At inilibing ng pamilya ni Ibzan ang kanyang katawan sa Betlehem.

Judges 12:11 Title: Elon becomes a judge. After Ibzan died, Elon led Israel. He was in the tribe named Zebulun. He led Israel for ten years.

Mga Hukom 12:11 Pamagat: Naging hukom si Elon. Pagkamatay ni Ibban, pinangunahan ni Elon ang Israel. Siya ay mula sa angkan ni Zebulun. pinangunahan niya ang Israel sa loob ng sampung taon.

Judges 12:12 Then Elon died. Elon's family buried his body in a village named Aijalon. Aijalon is in the land of the tribe of Zebulun.

Mga Hukom 12:12 Pagkatapos ay namatay si Elon. Inilibing ng pamilya ni Elon ang kanyang katawan sa lugar na tinatawag na Ayalon. Ang Ayalon ay nasa lupain ng angkan ni Zebulun.

Judges 12:13 Title: Abdon becomes a judge. After Elon died, Abdon led Israel. He was the son of a man named Hillel. Abdon was from a town named Pirathon.

Mga Hukom 12:13 Pamagat: Naging hukom si Abdon. Pagkamatay ni Elon, pinangunahan ni Abdon ang Israel. Siya ay anak na lalaki ng isang lalaking nagngangalang Hillel. Siya ay nagmula sa bayan ng Piraton.

Judges 12:14 Abdon had forty sons and thirty grandsons. Those sons and grandsons rode 70 donkeys. Abdon led Israel for eight years.

Mga Hukom 12:14 Mayroong apatnapung anak na lalaki at tatlung apo si Abdon. Sinakyan ng mga anak na lalaking iyon at ng mga apo ang 70 asno. Pinangunahan ni Abdon ang Israel sa loob ng walong taon.

Judges 12:15 Then Abdon, who was Hillel's son, died. Abdon's family buried his body in Pirathon, which was in Ephraim's land. Pirathon was in the mountains where the Amalekites lived.

Mga Hukom 12:15 Pagkatapos ay namatay si Abdon na anak na lalaki ni Hillel. Inilibing ng pamilya ni Abdon ang kanyang katawan sa Piraton na nasa lupain ni Efraim. Ang Piraton ay nasa mga kabundukang kung saan naninirahan ang mga Amalekita.

----- Chapter 12 - 35 minutes -----

Judges 13:1 Title: Samson is born. Then the Israelites stopped obeying Yahweh again. So Yahweh allowed the Philistines to rule the Israelites for forty years.

Mga Hukom 13:1 Pamagat: Isinilang si Samson. Pagkatapos ay tumigil na sunding muli ng mga Israelita si Yahweh. Kaya't hinayaan ni Yahweh ang mga Filisteo na sakupin ang mga Israelita sa loob ng apatnapung taon.

Judges 13:2 A certain man named Manoah was from a city named Zorah. Manoah was in the tribe named Dan. Manoah's wife was not able to give birth to children.

Mga Hukom 13:2 Ang isang lalaking nagngangalang Manoa ay nagmula sa bayan ng Zora. Mula sa angkan ni Dan si Manoa. Hindi na magkaanak ang asawa ni Manoa.

Judges 13:3 One day the angel of Yahweh came to Manoah's wife. He said, "You didn't give birth to children. But you will become pregnant and give birth to a son.

Mga Hukom 13:3 Isang araw, pumunta ang anghel ni Yahweh sa asawa ni Manoa. Sinabi niya, "Hindi ka nanganak. Ngunit magdadalanta ka at manganganak ng isang batang lalaki.

Judges 13:4 Don't drink wine or other drinks that contain alcohol. And don't eat animals that God's special people must not eat.

Mga Hukom 13:4 Huwag kang uminom ng alak at ng ibang mga inuming mayroong alkohol. At huwag kang kumain ng mga hayop na hindi dapat kainin ng bayan ng Diyos.

Judges 13:5 You will become pregnant and give birth to a son. Don't cut your son's hairs because he'll be Yahweh's special servant. Your son will be a Nazirite. After you give birth to your son, he'll belong to God. And your son will start saving Israel from the Philistines."

Mga Hukom 13:5 Magdadalanta ka at manganganak ng isang batang lalaki. Huwag mong gupitin ang mga buhok ng iyong anak na lalaki dahil siya ay isang mahalagang alipin ni Yahweh. Siya ay Nazareo. Matapos mong maipanganak ang batang lalaki, siya ay magiging pag-aari ng Diyos. At sisimulan niyang iligtas ang Israel mula sa mga Filisteo."

Judges 13:6 Then Manoah's wife went to him and told him about that angel. She said to him, "A man who came from God came to me. That man looked like God's angel. That man frightened me. I didn't ask that man, "From where did you come?" And that man didn't tell his name to me.

Mga Hukom 13:6 Pagkatapos ay pumunta ang asawa ni Manoa sa kanya at sinabi ang tungkol sa anghel. Sinabi niya sa kanya, "Pumunta sa akin ang isang lalaking nanggaling sa Diyos. Siya ay katulad ng anghel ng Diyos. Natakot ako sa kanya. Hindi ako nagtanong sa lalaking iyon nang, "Saang lugar ka nanggaling?" At hindi niya sinabi ang kanyang pangalan sa akin.

Judges 13:7 But that man said to me, "You will become pregnant and will give birth to a son. Don't drink wine or other drinks that contain alcohol. Don't eat animals that God's special people must not eat. Your son will be Yahweh's special servant. Your son will be a Nazirite. After you give birth to your son, he'll belong to God until your son dies.""

Mga Hukom 13:7 Ngunit sinabi ng lalaking iyon sa akin, "Magdadalantao ka at manganganak ng isang batang lalaki. Huwag kang iinom ng alak at ibang mga inuming mayroong alkohol. Huwag kang kumain ng mga hayop na hindi dapat kainin ng mahalagang bayan ng Diyos. Ang iyong anak na lalaki ay isang mahalagang alipin ni Yahweh. Siya ay Nazareo. Matapos mong maipanganak ang bata, siya ay magiging sa Diyos hanggang sa mamatay siya.""

Judges 13:8 Then Manoah prayed to Yahweh. Manoah said, "Lord, please forgive me. I'm your servant. I beg you to allow that man to come to us again. Allow that man to teach us how we should take care of this baby that my wife will give birth to."

Mga Hukom 13:8 Pagkatapos ay nanalangin si Manoa kay Yahweh. Sinabi niya, "Panginoon, pakiusap patawarin Mo ako. Ako ay iyong alipin. Nagmamakaawa ako sa Iyo na payagan ang lalaking iyon na pumuntang muli sa amin. Payagan Mo ang lalaking iyon na turuan kami kung paano alagaan ang sanggol na ipapanganak ng aking asawa."

Judges 13:9 God heard Manoah's prayer. And God's angel came to Manoah's wife again while she was in a field. But Manoah was not with his wife.

Mga Hukom 13:9 Dininig ng Diyos ang panalangin ni Manoa. At pumuntang muli ang anghel ng Diyos sa asawa ni Manoa habang si Manoa ay nasa bukid. Ngunit si Manoa ay hindi kasama ng kanyang asawa.

Judges 13:10 So Manoah's wife ran to him and said to him, "That man returned! That man who previously came to me came here again!"

Mga Hukom 13:10 Kaya't tumakbo ang asawa ni Manoa patungo sa kanya at sinabi, "Bumalik ang lalaking iyon! nagpunta siyang muli sa lugar na ito!"

Judges 13:11 Then Manoah stood up and followed his wife. When Manoah saw that man, he said to that man, "Are you the man who talked to my wife?" And that man said, "I'm the man who talked to your wife."

Mga Hukom 13:11 Pagkatapos ay tumayo si Manoa at sumunod sa kanyang asawa. Nang nakita ni Manoa ang lalaki, sinabi niya dito, "Ikaw ba ang lalaking nakausap ng aking asawa?" At sumagot siya, "Ako nga ang lalaking nakausap ng iyong asawa."

Judges 13:12 Then Manoah asked that man, "After this baby is born, how do we take care of him?"

Mga Hukom 13:12 Pagkatapos ay tinanong ni Manoa ang lalaki, "Matapos isilang ang sanggol na ito, paano namin siya aalagaan?"

Judges 13:13 The angel of Yahweh said, "Your wife has to obey me.

Mga Hukom 13:13 Sinabi ng anghel ni Yahweh, "Dapat akong sundin ng iyong asawa.

Judges 13:14 Your wife must not eat grapes. And she must not drink wine or drinks that contain alcohol. She must not eat animals that God's special people should not eat. She has to obey me carefully."

Mga Hukom 13:14 Hindi dapat kumain ang iyong asawa ng mga ubas. At hindi siya dapat uminom ng alak at mga inuming nalalagyan ng alak. Hindi siya dapat kumain ng mga hayop na hindi dapat kainin ng mahalagang bayan ng Diyos. Dapat niya akong sunding maingat."

Judges 13:15 Then Manoah said to that angel of Yahweh, "While we cook a young goat for you, we want you to stay with us."

Mga Hukom 13:15 Pagkatapos ay sinabi ni Manoa sa anghel na iyon ni Yahweh, "Habang niluluto namin ang batang kambing para sa iyo, gusto naming manatili ka kasama namin."

Judges 13:16 Then the angel of Yahweh said, "Even if I stay with you, I won't eat your food. But you may burn a gift for Yahweh." (Manoah didn't know that that man was the angel of Yahweh.)

Mga Hukom 13:16 Pagkatapos ay sinabi ng anghel ni Yahweh, "Kahit na manatili ako kasama ninyo, hindi ko kakainin ang inyong pagkain. Ngunit maaari kayong magsunog ng handog para kay Yahweh." (Hindi alam ni Manoa na ang lalaking iyon ay ang anghel ni Yahweh.)

Judges 13:17 Then Manoah asked the angel of Yahweh, "Which name is your name? We want to know your name so that after this baby is born, we could honor you."

Mga Hukom 13:17 Pagkatapos ay tinanong ni Manoa ang anghel ni Yahweh, "Aling pangalan ang iyong pangalan? Gusto naming malaman ang iyong pangalan upang pagkatapos isilang ang sanggol na ito, maparangalan ka namin."

Judges 13:18 But the angel of Yahweh said, "Why do you want to know my name? You're not able to understand my name."

Mga Hukom 13:18 Ngunit sinabi ng anghel ni Yahweh, "Bakit ninyo gustong malaman ang aking pangalan? Hindi ninyo kayang maunawaan ang aking pangalan."

Judges 13:19 Then Manoah burned a young goat for Yahweh on a stone and also gave a grain to him. Then Manoah and his wife saw Yahweh doing a wonderful thing.

Mga Hukom 13:19 Pagkatapos ay nagsunog si Manoa ng batang kambing para kay Yahweh sa ibabaw ng bato at ibinigay rin sa Kanya **rin** ang mga butil. At nakita ni Manoa at ng kanyang asawa si Yahweh na gumagawa ng kahangahangang bagay.

Remove 'rin'

Judges 13:20 While the fire was rising from the stone to the sky, the angel of Yahweh went up to heaven in it. After Manoah and his wife saw that angel going up to heaven in that fire, they bowed.

Mga Hukom 13:20 Habang pumapaitaas sa himpapawid ang apoy mula sa bato, umakyat ang anghel ni Yahweh sa langit kasabay niyon. Matapos makita ni Manoa at ng kanyang asawa ang anghel na iyon na umaakyat sa langit kasabay ng apoy na iyon, yumukod sila ni Manoa.

Judges 13:21 The angel of Yahweh didn't come to Manoah and his wife again. Then Manoah realized that that man was the angel of Yahweh.

Mga Hukom 13:21 Hindi na muling nagpunta ang anghel ni Yahweh kay Manoa at sa kanyang asawa. Pagkatapos ay nalaman ni Manoa na ang lalaking iyon ay ang anghel ni Yahweh.

Judges 13:22 And Manoah said to his wife, "We saw God! So we will certainly die!"

Mga Hukom 13:22 At sinabi ni Manoa sa kanyang asawa, "Nakita natin ang Diyos! Kaya't siguradong mamamatay tayo!"

Judges 13:23 But Manoah's wife said to him, "Yahweh doesn't want to kill us. If Yahweh had wanted to kill us, he would not have accepted our gifts. And if Yahweh had wanted to kill us, he would not have shown all of these things to us."

Mga Hukom 13:23 Ngunit sinabi ng asawa ni Manoah sa kanya, "Hindi tayo papatayin ni Yahweh. Kung gusto ni Yahweh na patayin tayo, hindi na sana Niya tinanggap ang ating mga handog. At kung gusto ni Yahweh na patayin tayo, hindi na sana Niya ipinakita ang lahat ng mga bagay na ito sa atin."

Judges 13:24 Later that woman gave birth to a boy and named him Samson. Samson grew. And Yahweh blessed Samson.

Mga Hukom 13:24 Nang nagtagal ay nanganak ang babaeng iyon ng isang batang lalaki at pinangalanan niya ng Samson. Lumaki si Samson. At pinagpala ni Yahweh si Samson.

Judges 13:25 The Spirit of Yahweh came into Samson while he was in a city named Mahaneh Dan. Mahaneh Dan is between Zorah and Eshtaol.

Mga Hukom 13:25 Pumasok ang Espiritu ni Yahweh kay Samson habang siya ay nasa bayan ng Mahanedan. Ang Mahanedan ay nasa gitna ng Zora at Estaol.

----- Chapter 13 - 42 minutes -----

Judges 14:1 Title: Samson marries a Philistine woman. Later Samson went to a city named Timnah and saw a young Philistine woman.

Mga Hukom 14:1 Pamagat: Nag-asawa si Samson ng babaeng Filisteo. Nang **lumaon** ay pumunta si Samson sa bayan ng Timna at nakita ang isang babaeng Filisteo.

Change 'lumaon' to 'nagtagal'

Judges 14:2 After Samson returned to his house, he said to his father and Samson's mother, "I saw a Philistine woman in Timnah. Bring that woman to me so that I could marry her."

Mga Hukom 14:2 Nang bumalik ni Samson sa kanyang bahay, sinabi niya sa kanyang ama at kanyang ina, "Nakita ko ang isang babaeng Filisteo sa Timna. Dalhin mo ang babaeng iyon sa akin upang mapangasawa ko siya."

Judges 14:3 But Samson's father and his mother said to him, "You have to marry a relative or an Israelite woman. You must not marry a Philistine woman. The Philistines are not God's special people." But Samson said to his father, "Bring that woman to me. I want to marry that woman."

Mga Hukom 14:3 Ngunit sinabi ng ama at ina ni Samson sa kanya, "Dapat kang mag-asawa ng isang kamag-anak o isang babaeng Israelita. Hindi ka dapat magpakasal sa isang babaeng Filisteo. Ang mga Filisteo ay hindi mahalagang bayan ng Diyos." Ngunit sinabi ni Samson sa kanyang ama, "Dalhin mo ang babaeng iyon sa akin. Gusto ko siyang mapangasawa."

Judges 14:4 (Samson's parents didn't know that Yahweh wanted Samson to marry that Philistine woman. Yahweh wanted the Israelites to fight the Philistines. At that time the Philistines were ruling the Israelites.)

Mga Hukom 14:4 (Hindi alam ng mga magulang ni Samson na gusto ni Yahweh na mapangasawa ni Samson ang babaeng Filisteong iyon. Gusto Niyang makipaglaban ang mga Israelita sa mga Filisteo. Sa mga panahong iyon, nasasakop ng mga Filisteo ang mga Israelita.)

Judges 14:5 So Samson, his father, and his mother started walking to Timnah. Suddenly while Samson, his father, and his mother were walking past a vineyard that was near Timnah, a young lion started running toward Samson. That lion was roaring loudly.

Mga Hukom 14:5 Kaya't nagsimulang maglakad sina Samson, kanyang ama, at ang kanyang ina patungo sa Timna. Habang naglalakad sina Samson at ang kanyang mga magulang paglampas ng ubasang malapit sa Timna, biglang sumugod ang isang batang leon patungo sa kanya. Umaatungal nang malakas **iyon**.

Move 'iyon' before 'nang'

Judges 14:6 Then the Spirit of Yahweh entered Samson and caused Samson to become very strong. Then Samson killed that lion with his hands. Samson pulled the arms and the legs off from that lion easily like he might pull the arms and the legs off from a young goat. But Samson didn't tell his father or his mother that he killed a lion.

Mga Hukom 14:6 Pagkatapos ay pumasok ang Espiritu ni Yahweh kay Samson. At ginawa niyang maging napakalakas ni Samson. Pagkatapos ay pinatay niya ang leong iyon sa pamamagitan ng kanyang mga kamay. Binali niya ang mga braso at mga binti ng leong iyon nang madali katulad ng pagbali niya sa mga braso at mga binti nang isang batang kambing. Ngunit hindi niya sinabi sa kanyang **ama o kanyang ina** na pinatay niya ang leon.

**Change 'ama o kanyang ina' to 'magulang'

Judges 14:7 Then Samson entered the city and talked to that Philistine woman. And he liked that woman.

Mga Hukom 14:7 Pagkatapos ay pumasok si Samson sa bayan at kinausap ang babaeng Filisteong iyon. At nagustuhan niya ang babaeng iyon.

Judges 14:8 After several days Samson returned to that city to marry that woman. While Samson was walking to that city, he went to the place where he killed that lion. He saw many bees living inside that lion's bones. And he saw honey.

Mga Hukom 14:8 Matapos ang ilang araw, bumalik si Samson sa bayang iyon upang **mapangasawa** ang babae. Habang naglalakad si Samson patungo sa bayang iyon, **pumunta** siya sa lugar kung saan niya pinatay ang leong iyon. Nakita niya ang maraming pukyutan na nasa loob ng mga buto ng leong iyon. At nakita niya ang pulot.

Change 'mapangasawa' to 'pakasalan'; Change 'pumunta' to 'dumaan'

Judges 14:9 So Samson took that honey from the bees with his hands. Then while Samson was walking, he ate that honey. When Samson came to his parents, he gave that honey to them. Then Samson's parents also ate that honey. But Samson didn't tell his parents that he took that honey from the lion's corpse.

Mga Hukom 14:9 Kaya't kinuha ni Samson ang pulot na iyon mula sa mga pukyutan sa pamamagitan ng kanyang mga kamay. Habang naglalakad si Samson, kinain niya ang pulot na iyon. Nang dumating si Samson sa kanyang mga magulang, binigyan niya ng pulot na iyon ang kanyang mga magulang. Pagkatapos ay kinain rin ng mga magulang ni Samson ang pulot. Ngunit hindi sinabi ni Samson sa kanyang mga magulang na kinuha niya ang pulot na iyon mula sa **bangkay** ng leon.

**Change 'bangkay' to 'katawan'

Judges 14:10 Then Samson's father went to that Philistine woman. And Samson prepared a feast for that woman and her family. At that time before a man married a woman, he prepared a feast for her and her family.

Mga Hukom 14:10 Pagkatapos ay pumunta ang ama ni Samson sa babaeng Filisteong iyon. At naghanda si Samson ng pista para sa babaeng iyon at kanyang pamilya. Sa mga panahong iyon, bago mag-asawa ang isang lalaki ng isang babae, naghahanda siya ng pista para sa babae at kanyang pamilya.

Judges 14:11 When the Philistines saw Samson, they chose thirty men to stay with him.

Mga Hukom 14:11 Nang nakita ng mga Filisteo si Samson, pumili sila ng tatlung lalaki para makasama niya.

Judges 14:12 Title: Samson asks a difficult question. Then Samson said to those thirty men, "I'll ask you a difficult question. We will be at this feast for seven days. If you answer this question during these seven days correctly, I'll give thirty shirts and thirty robes to you.

Mga Hukom 14:12 Pamagat: Nagtanong si Samson ng mahirap na tanong. Pagkatapos ay sinabi ni Samson sa tatlung lalaking iyon, "Tatanungin ko kayo ng mahirap na tanong. Tayo ay nasa pistang ito sa loob ng pitong araw. Kung masasagot ninyo ng tama ang tanong na ito sa loob ng pitong araw, bibigyan ko kayo ng tatlung balabal at tatlung damit.

Judges 14:13 But if you don't answer this question correctly, you have to give thirty shirts and thirty robes to me." Then those men said, "Ask us the question. We want to hear your difficult question."

Mga Hukom 14:13 Ngunit kung hindi ninyo masagot nang tama ang tanong na ito, dapat kayong magbigay sa akin ng tatlung balabal at tatlung damit." Pagkatapos ay sinabi ng mga lalaking iyon, "Tanungin mo kami. Gusto naming **pakinggan** ang iyong mahirap na tanong."

Change 'pakinggan' to 'marinig'

Judges 14:14 So Samson said, "Something that you eat comes from something that eats. And something that is sweet comes from something that is strong." Those thirty men tried for three days to answer that question. But they were not able to answer that question.

Mga Hukom 14:14 Kaya't sinabi ni Samson, "Nanggagaling ang isang bagay na kinakain mo sa bagay na **kumakain**. At nanggagaling ang isang bagay na matamis sa bagay na malakas." Sinubukan ng tatlung lalaking **ng iyon** sa loob ng tatlong araw na sagutin ang tanong na iyon. Ngunit hindi nila masagot ang tanong **na iyon**.

Change 'kumakain' to 'nangangain'; Remove 'ng iyon' and 'na iyon'

Judges 14:15 On the fourth day those men said to Samson's wife, "Did you invite us to this feast to take our things? Persuade your husband to tell the question's answer to you. If you don't tell the question's answer to us, we will burn you and your family. We will kill you."

Mga Hukom 14:15 Sa ikaapat na araw, sinabi ng mga lalaking iyon sa asawa ni Samson, "Inimbita mo ba kami sa pistang ito upang kunin ang aming mga kagamitan? Hikayatin mo ang iyong asawa na sabihin sa iyo ang sagot sa tanong. Kung hindi mo ito sasabihin sa amin, susunugin ka namin at ang iyong pamilya. Papatayin namin kayo."

Judges 14:16 So Samson's wife went to him and started crying loudly. She said to him, "You hate me! You don't love me! You asked my friends a difficult question. But you didn't tell the question's answer to me." Then Samson said, "I didn't tell the question's answer to my father or my mother. Why should I tell the question's answer to you?"

Mga Hukom 14:16 Kaya't nagpunta ang asawa ni Samson sa kanya at nagsimulang umiyak nang malakas. Sinabi nito sa kanya, "Nagagalit ka sa akin! Hindi mo ako mahal! Tinanong mo ang mahirap na tanong sa aking mga kaibigan, ngunit hindi mo sinabi ang sagot ng tanong sa akin." Pagkatapos ay sinabi ni Samson, "Hindi ko sinabi ang sagot sa tanong sa aking ama o aking ina. Bakit ko sasabihin ang sagot sa tanong sa iyo?"

Change 'ng' to 'sa'

Judges 14:17 Samson's wife continued crying each day. So on the last day of the feast Samson told the question's answer to his wife. Then Samson's wife told the question's answer to her friends.

Mga Hukom 14:17 Nagpatuloy umiyak ang asawa ni Samson sa bawat araw. Kaya't sa huling araw ng pista ay sinabi ni Samson ang sagot sa tanong sa kanyang asawa. Pagkatapos ay sinabi ng asawa ni Samson ang sagot sa kanyang mga kaibigan.

Judges 14:18 Before the sun set on the seventh day of the feast, those thirty men said to Samson, "What is sweeter than honey? And what is stronger than a lion?" Then Samson said to those men, "If you had not asked my wife, you would not have been able to answer my question."

Mga Hukom 14:18 Bago lumubog ang araw sa ikapitong araw ng pista, sinabi ng tatlung lalaking iyon kay Samson, "Ano ba ang higit na matamis kaysa pulot? At ano pa ang higit na malakas kaysa leon?" Pagkatapos ay sinabi ni Samson sa mga lalaking iyon, "Kung hindi ninyo tinanong ang aking asawa, hindi ninyo kayang sagutin ang aking tanong."

Change 'lumubog ang araw' to 'magtakipsilim'

Judges 14:19 Then the Spirit of Yahweh entered Samson and caused Samson to become very strong. Samson went to Ashkelon and killed thirty men. Then he took those men's clothes and their things. Then

he gave those clothes to those thirty men who answered his question. Then he returned to his father's house. He was very angry.

Mga Hukom 14:19 Pagkatapos ay pumasok ang Espiritu ni Yahweh kay Samson. At nagawa niyang maging napakalakas ni Samson. Pumunta siya sa Ashkelon at pumatay ng tatlumpung lalaki. Pagkatapos ay kinuha niya ang mga damit at mga gamit ng mga lalaking iyon. At ibinigay niya ang mga damit na iyon sa tatlumpung lalaking nakasagot ng kanyang tanong at bumalik siya sa bahay ng kanyang ama. Nagalit siya nang husto.

Judges 14:20 Later one of the thirty men who answered Samson's question married his wife.

Mga Hukom 14:20 Nang nagtagal ay napangasawa ang asawa ni Samson ng isa sa tatlumpung lalaking nakasagot ng kanyang tanong.

****Change 'ng' to 'sa'**

----- Chapter 14 - 46 minutes -----

Judges 15:1 Title: Samson burns the Philistines' crops. When people were harvesting wheat, Samson wanted to visit his wife. So he took a young goat and went to the house of his wife's father. Then Samson said to his wife's father, "I'll go to my wife's room." Samson wanted to sleep with his wife. But Samson's wife's father didn't allow him to enter her room.

Mga Hukom 15:1 Pamagat: Sinunog ni Samson ang mga pananim ng mga Filisteo. Nang umaani ang mga tao ng mga trigo, gusto ni Samson na dalawin ang kanyang asawa. Kaya't nagdala siya ng batang kambing at pumunta sa bahay ng ama ng kanyang asawa. Pagkatapos ay sinabi niya sa ama ng kanyang asawa, "Pupunta ako sa silid ng aking asawa." Gusto niyang sipingan ang kanyang asawa. Ngunit hindi siya pinayagan ng ama nito na pumasok sa silid.

Judges 15:2 Samson's wife's father said to him, "I thought that you hated your wife. So I allowed your wife to marry another man who was at your wedding. Your wife's younger sister is more beautiful than her. So marry your wife's younger sister."

Mga Hukom 15:2 Sinabi ng ama ng asawa ni Samson sa kanya, "Akala ko ay galit ka sa iyong asawa. Kaya't pinayagan ko ang iyong asawa na mag-asawa ang ibang lalaking nasa iyong kasal. Higit na maganda ang nakababatang kapatid na babae ng iyong asawa kaysa iyong asawa. Kaya't gawin mo siyang asawa mo."

Judges 15:3 But Samson said to his wife's father, "I'm very angry! If I hurt the Philistines, don't blame me. I'll hurt many Philistines."

Mga Hukom 15:3 Ngunit sinabi ni Samson sa ama ng kanyang asawa, "Galit na galit ako! Kung saktan ko ang mga Filisteo, huwag mo akong sisihin. Sasaktan ko ang maraming Filisteo."

Judges 15:4 Then Samson left that house and caught three hundred foxes. Then he tied one fox's tail to another fox's tail. For two each foxes, he tied one fox's tail to the other fox's tail. Then he tied torches to all of the foxes' tails.

Mga Hukom 15:4 Pagkatapos ay umalis si Samson sa bahay na iyon at humuli ng 300 asong-gubat. At itinali niya ang buntot ng isang asong-gubat sa buntot ng isa pang asong-gubat. Para sa bawat dalawang asong-gubat, itinali niya ang isang sulo sa mga buntot ng mga ito.

Judges 15:5 Then Samson lit those torches and let those foxes run through the Philistines' fields where wheat was growing. So he burned the Philistines' grain that was growing and all of the grain that was in piles. He also burned the Philistines' vineyards and their Olive trees.

Mga Hukom 15:5 Pagkatapos ay sinindihan ni Samson ang mga sulong iyon. At pinabayaan niyang tumakbo ang mga asong-gubat patawid ng mga bukid ng mga Filisteo kung saan lumalaki ang mga trigo. Kaya't sinunog niya ang pananim ng mga Filisteong lumalaki sa mga bunton. sinunog rin niya ang mga ubasan at ang mga puno ng olibo ng mga Filisteo.

Judges 15:6 The Philistines asked, "Who burned our grain and our vineyards?" A person said to those Philistines, "Samson burned your fields. Samson is the son-in-law of the man who is from Timnah. Samson burned your fields because his father in law gave his wife to another man." Then the Philistines killed Samson's wife and her father by burning them.

Mga Hukom 15:6 Nagtanong ang mga Filisteo, "Sino ang sumunog ng binhi ng ating mga ubasan?" Sinabi ng isang tao sa mga Filisteong iyon, "Sinunog ni Samson ang inyong mga bukirin. Siya ay manugang ng lalaking nagmula sa Timna. Sinunog niya ang inyong mga bukirin dahil ibinigay ng kanyang biyenan ang kanyang asawa sa ibang lalaki." Pagkatapos ay pinatay ng mga Filisteo ang asawa ni Samson at ang ama nito sa pamamagitan ng pagsunog sa kanila.

Judges 15:7 Then Samson said to those Philistines, "I'll also hurt you because you killed my wife!"

Mga Hukom 15:7 Pagkatapos ay sinabi ni Samson sa mga Filisteong iyon, "Sasaktan ko rin kayo dahil pinatay ninyo ang aking asawa!"

Judges 15:8 Then Samson attacked those Philistines and killed many of them. Then he went to a cave and stayed there. That cave was in the stone named Elam.

Mga Hukom 15:8 Pagkatapos ay sinalakay at pinatay ni Samson ang maraming sa Filisteong iyon. At pumunta siya sa yungib at nanatili sa yungib na iyon. Ang yungib na iyon ay nasa batong nagngangalang Etam.

Remove 'sa'; Change 'sa yungib na iyon' to 'doon'

Judges 15:9 Then the Philistines traveled to the region that the tribe of Judah owned. And they camped at a place named Lehi.

Mga Hukom 15:9 Pagkatapos ay naglakbay ang mga Filisteo patungo sa rehiyong pag-aari ng angkan ni Juda at nagkampo sila sa lugar na tinatawag na Lehi.

Judges 15:10 The men of Judah asked those Philistines, "Why did you come here?" The Philistines answered, "We came here to capture Samson. We have to punish Samson because he killed our people and because he burned our fields."

Mga Hukom 15:10 Tinanong ng lipi ni Juda ang mga Filisteong iyon, "Bakit kayo pumunta sa lugar na ito?" Sumagot ang mga Filisteo, "Pumunta kami sa lugar na ito upang hulihin si Samson. Dapat naming parusahan si Samson dahil pinatay niya ang aming mga kababayan at sinunog ang aming mga bukirin."

Judges 15:11 Then 3,000 men who were in the tribe of Judah went to the cave where Samson was staying. And they said to Samson, "The Philistines rule us. Why did you treat the Philistines badly?" But Samson answered, "I killed those Philistines because they killed my wife."

Mga Hukom 15:11 Pagkatapos ay nagpunta ang 3,000 kalalaking mula sa angkan ni Juda sa yungib kung saan nananatili si Samson at sinabi sa kanya, "Sinapakop tayo ng mga Filisteo. Bakit tinrato mong masama ang mga Filisteo?" Ngunit sumagot si Samson, "Pinatay ko ang mga Filisteong iyon dahil pinatay nila ang aking asawa."

Judges 15:12 Then those men said to Samson, "We came here to tie you with ropes. Then we will give you to the Philistines." Samson said to those men, "Promise me that you won't kill me."

Mga Hukom 15:12 Pagkatapos ay sinabi ng mga lalaking iyon kay Samson, "Nagpunta kami sa lugar na ito upang itali ka ng mga lubid. At ibibigay ka namin sa mga Filisteo." Sinabi ni Samson sa mga lalaking iyon, "Ipangako ninyo sa akin na hindi ninyo ako papatayin."

Judges 15:13 Those men said, "We won't kill you. We will tie you with ropes. Then we will give you to the Philistines. We will certainly not kill you." So those men tied Samson with two new ropes. Then they led Samson outside that cave.

Mga Hukom 15:13 Sinabi ng mga lalaki, "Hindi ka namin papatayin. Itatali ka namin ng mga lubid at ibibigay ka sa mga Filisteo. Siguradong hindi ka namin papatayin." Kaya't itinali ng mga lalaking iyon si Samson ng dalawang bagong lubid at inakay siya palabas ng yungib na iyon.

Judges 15:14 While Samson was walking toward the place named Lehi, the Philistines met him. They became very happy and started shouting at Samson. Then the Spirit of Yahweh entered Samson again and caused Samson to become very strong. Samson broke easily the ropes that were on his hands. Those ropes were like small strings that a person already burned. Those ropes fell from Samson's hands because he was strong.

Mga Hukom 15:14 Habang naglalakad si Samson patungo sa lugar na tinatawag na Lehi, nakatagpo niya ang mga Filisteo. Naging napakasaya ng mga Filisteong iyon at nagsimulang sigawan si Samson. Pagkatapos ay pumasok na muli ang Espiritu ni Yahweh kay Samson. At ginawa niyang maging napakalakas nito. Sinira niya ang mga lubid na nasa kanyang mga kamay nang madali. Ang mga ito ay naging katulad ng maliliit na mga sinulid na sinunog ng isang tao. Nalaglag ang mga ito mula sa mga kamay ni Samson dahil malakas siya.

Judges 15:15 Then Samson found a jaw bone of a donkey who recently died. So he picked that bone up and killed one thousand Philistine men with it.

Mga Hukom 15:15 Pagkatapos ay natagpuan ni Samson ang isang butong panga ng asnong kamakailan lang namatay. Kaya't pinulot niya ang butong iyon at pinatay ang 1,000 lalaking Filisteo gamit ang butong iyon.

Judges 15:16 Then Samson said, "With this donkey's bone I caused those men to become like donkeys. I killed one thousand men with a donkey's bone."

Mga Hukom 15:16 Pagkatapos ay sinabi ni Samson, "Sa pamamagitan ng buto ng asnong ito **na maging** katulad ng mga asno ang mga lalaking iyon. Pinatay ko ang 1,000 kalalakihan gamit ang buto ng asno."

Change 'na maging' to 'naging'

Judges 15:17 After Samson finished talking, he threw that bone to the ground. So people called that place 'Ramath Lehi'. Footnote: Ramath Lehi means 'hill of the jaw'.

Mga Hukom 15:17 Matapos magsalita si Samson, itinapon niya ang butong iyon sa lupa. Kaya't tinawag ng mga tao ang lugar na iyon na 'Ramat-lehi'. Talababa: Nangangahulugan ang Ramat-lehi na 'burol ng panga'.

Judges 15:18 Then Samson was very thirsty. So he cried to Yahweh. Samson said, "I serve you. And you helped me defeat these people. But will I die now because I'm thirsty? Will these people who are not your special people capture me?"

Mga Hukom 15:18 Pagkatapos ay nauhaw ng husto si Samson. Kaya't tumawag siya kay Yahweh. Sinabi niya, "Naglilingkod ako sa Iyo. At tinulungan Mo akong pasukuin ang mga taong ito. Ngunit mamamatay ba ako na ngayon dahil nauhaw ako? Huhulihin ba ako ng mga taong hindi ko mga kababayan?"

Judges 15:19 Then God made a hole in the ground at Lehi. And water came out from that hole. After Samson drank water, he became strong again. So he named that spring En Hakkore. Today that spring still is in Lehi. Footnote: En Hakkore means 'spring of the person who calls'.

Mga Hukom 15:19 Pagkatapos ay gumawa ang Diyos ng balon sa lupa sa Lehi. At lumabas ang tubig mula sa balong iyon. Matapos uminom ni Samson ng tubig, naging malakas siyang muli. Kaya't pinangalanan niya ang bukal na iyon ng En-hacore. Ang bukal na iyon ay nasa Lehi pa rin hanggang ngayon. Talababa: Nangangahulugan ang En-hacore na 'bukal ng taong tumatawag'.

Judges 15:20 Samson led the Israelites for twenty years during the time when the Philistines ruled them.

Mga Hukom 15:20 Pinangunahan ni Samson ang mga Israelita sa loob ng dalawampung taon sa oras na nasasakop ng mga Filisteo ang mga Israelita.

Change 'oras' to 'panahong'

----- Chapter 15 - 50 minutes -----

Judges 16:1 Title: Samson goes to Gaza. One day Samson went to Gaza. He saw a prostitute while he was in Gaza. He entered that prostitute's house to sleep with her.

Mga Hukom 16:1 Pamagat: Nagpunta si Samson sa Gaza. Isang araw, pumunta si Samson sa Gaza. Nakita niya ang masamang babae habang siya ay nasa Gaza. Pumasok siya sa bahay ng masamang babaeng iyon upang sipingan ito.

Judges 16:2 A certain person said to the people who were living in Gaza, "Samson is in this city!" So those people surrounded that city and waited for Samson near the city gate during the night. They said to each other, "When the sun rises, we will kill Samson!"

Mga Hukom 16:2 Sinabi ng isang tao sa mga taong naninirahan sa Gaza, "Si Samson ay nasa bayang ito!" Kaya't pinalibutan nila ang bayang iyon at hinintay si Samson malapit sa pintuan ng bayan kinagabihan. Sinabi nila sa bawat isa, "Kapag sumikat ang araw, papatayin natin si Samson!"

Judges 16:3 But Samson left that prostitute at midnight. Then he went to the city gate. He grabbed the doors of the city gate and the two poles that people attached those doors to. And he lifted those doors and those poles from the ground. Then he put that gate on his shoulders and carried it to the top of a hill that was near Hebron.

Mga Hukom 16:3 Ngunit iniwan ni Samson ang masamang babaeng iyon sa hatinggabi at pumunta sa pintuan ng bayan. Sinunggaban niya ang mga pinto sa pintuan ng bayan at ang dalawang posteng ikinabit ng mga tao sa mga pintong iyon at binunot niya ang mga ito kasama ng mga posteng iyon. Pagkatapos ay inilagay niya ang pintuang iyon sa kanyang mga balikat at dinala iyon sa tuktok ng burol na malapit sa Hebron.

Judges 16:4 Title: Delilah tricks Samson. Later Samson met a woman named Delilah and loved her. Delilah lived in a valley named Sorek.

Mga Hukom 16:4 Pamagat: Nilinlang ni Delilah si Samson. Nang nagtagal ay nagkatagpo sina Samson at ang babaeng nangganggalang Delilah. At minahal ni Samson si Delilah. Naninirahan si Delilah sa libis ng Sorek.

Judges 16:5 The rulers of the Philistines went to Delilah and said to her, "We want to capture Samson. We want to tie Samson with ropes so that he could not escape from us. A certain thing causes Samson to be extremely strong. You have to trick Samson. You have to ask Samson about the thing that causes him to be extremely strong. If you help us, each ruler will give 13 kilograms of silver to you."

Mga Hukom 16:5 Pumunta ang mga pinuno ng mga Filisteo kay Delilah at sinabi sa kanya, "Gusto naming hulihin si Samson. Gusto naming itali si Samson ng mga lubid upang hindi siya makatakas mula sa amin. Mayroong isang bagay na nagbibigay lakas kay Samson. Dapat mong linlangin si Samson. Dapat mong tanungin si Samson ng tungkol sa bagay na pinanggagalingan ng lakas niya. Kung tutulungan mo kami, magbibigay sa iyo ang bawat pinuno ng 13 kilo ng pilak."

Judges 16:6 So Delilah said to Samson, "What causes you to be extremely strong? How might a person capture you?"

Mga Hukom 16:6 Kaya't sinabi ni Delilah kay Samson, "Ano ang pinanggagalingan ng lakas mo? Paano ka huhulihin ng ibang tao?"

Judges 16:7 Samson answered, "If a person were to tie me with seven new bow strings, I would not escape. The bow strings have to be wet. Then I'll become weak like all other men are weak."

Mga Hukom 16:7 Sumagot si Samson, "Kung itatali ako ng isang tao ng pitong bagong tali ng pana, hindi ako makatakas. Dapat ay basa ang mga tali ng pana. Pagkatapos ay magiging mahina ako katulad ng pangkaraniwang mga lalaki."

Judges 16:8 Then Delilah told the rulers about all of the things that Samson said. So those rulers brought seven new bow strings to Delilah. Then Delilah tied Samson with those strings.

Mga Hukom 16:8 Pagkatapos ay sinabi ni Delilah sa mga pinuno ang tungkol sa lahat ng mga bagay na sinabi ni Samson. Kaya't dinala ng mga pinunong iyon ang pitong bagong tali ng pana kay Delilah. Pagkatapos ay itinali ni Delilah si Samson ng mga taling iyon.

Judges 16:9 Then some men hid in a room that was in Delilah's house. Then Delilah said to Samson, "Samson, the Philistines will capture you!" Samson broke those strings easily like a man breaks a string that is in a fire. So the Philistines didn't know the thing that caused Samson to be extremely strong.

Mga Hukom 16:9 Pagkatapos ay nagtago ang mga lalaki sa isang silid na nasa bahay ni Delilah. At sinabi ni Delilah kay Samson, "Samson, huhulihin ka ng mga Filisteo!" Sinira ni Samson ang mga lubid na iyon ng madali katulad ng pagsira ng isang lalaki sa sinulid na nasa apoy. Kaya't hindi alam ng mga Filisteo ang bagay na pinanggagalingan ng lakas ni Samson.

Judges 16:10 Then Delilah said to Samson, "You lied to me. People think that I'm foolish. Tell me now about the thing that causes you to be extremely strong. How might people capture you?"

Mga Hukom 16:10 Pagkatapos ay sinabi ni Delilah kay Samson, "Nagsinungaling ka sa akin. Iniisip ng mga tao na hangal ako. Sabihin mo na ngayon sa akin ang tungkol sa bagay na pinanggagalingan ng lakas mo. Paano ka mahuhuli ng ibang tao?"

Judges 16:11 Then Samson said, "If a person were to tie me with new ropes that no person used, I would become very weak. I'll become weak like all other men are weak."

Mga Hukom 16:11 Pagkatapos ay sinabi ni Samson, "Kung itatali ako ng isang tao ng mga bagong lubid na wala pang taong gumamit, magiging napakahina ko. Magiging mahina ako katulad ng pangkaraniwang mga lalaki."

Judges 16:12 So Delilah got new ropes and tied Samson with them. Some men hid in a room that was in Delilah's house. Then Delilah said to Samson, "Samson, the Philistines will capture you!" But Samson broke those ropes like a man breaks a thin string.

Mga Hukom 16:12 Kaya't kumuha si Delilah ng mga bagong lubid at itinali si Samson ng mga lubid na iyon. Nagtago ang mga lalaki sa isang silid na nasa bahay ni Delilah. Pagkatapos ay sinabi ni Delilah kay Samson, "Samson, huhulihin ka ng mga Filisteo!" Ngunit sinira ni Samson ang mga lubid na iyon katulad ng pagsira ng isang lalaki sa manipis na sinulid.

Judges 16:13 Then Delilah said to Samson, "You lied to me again! People think that I'm foolish! Tell me now about the thing that causes you to be extremely strong. How might people capture you?" Then Samson said, "If a person were to put my hairs into a machine that made cloth, I would become very weak. I'll become weak like all other men are weak." Then while Samson was sleeping, Delilah put his hairs into a machine that made cloth.

Mga Hukom 16:13 Pagkatapos ay sinabi ni Delilah kay Samson, "Nagsinungaling kang muli sa akin! Iniisip ng mga tao na isang hangal ako! Sabihin mo na ngayon sa akin ang tungkol sa bagay na nagbibigay ng lakas sa iyo. Paano ka huhulihin ng mga tao?" Pagkatapos ay sinabi ni Samson, "Kung ilalagay ng isang tao ang aking mga buhok sa loob makinang gumawa ng tela, magiging napakahina ko. Magiging mahina ako katulad ng pangkaraniwang mga lalaki." Habang natutulog si Samson, inilagay ni Delilah ang kanyang mga buhok sa **loob** makinang panggawa ng tela.

Add 'ng' after 'loob'

Judges 16:14 Then Delilah called Samson again. She said to Samson, "Samson, the Philistines will capture you!" But Samson woke up and pulled his hairs from that machine.

Mga Hukom 16:14 Pagkatapos ay tinawag na muli ni Delilah si Samson. Sinabi niya kay Samson, "Samson, huhulihin ka ng mga Filisteo!" At gumising si Samson at hinila ang kanyang mga buhok mula sa makinang iyon.

Judges 16:15 Then Delilah said to Samson, "You don't love me. You don't trust me. You lied to me three times. You didn't tell me about the thing that caused you to be extremely strong."

Mga Hukom 16:15 Pagkatapos ay sinabi ni Delilah kay Samson, "Hindi mo ako minamahal. Hindi mo ako pinagtitiwalaan. Tatlong ulit kang nagsinungaling sa akin. Hindi mo sinabi sa akin ang tungkol sa bagay na pinanggagalingan ng lakas mo."

Judges 16:16 Delilah continued begging Samson to tell her about the thing that caused him to be extremely strong. So Samson was very upset.

Mga Hukom 16:16 Nagpatuloy magmakaawa si Delilah kay Samson na sabihin sa kanya ang tungkol sa bagay na nagbibigay lakas kay Samson. Kaya't naging napakalungkot ni Samson.

Judges 16:17 So Samson told Delilah about his secret. He said, "No person cut my hairs. I'm Yahweh's special servant. I'm a Nazirite. But if a person were to cut off my hairs, I would become weak. I'll become weak like all other men are weak."

Mga Hukom 16:17 Kaya't sinabi ni Samson kay Delilah ang tungkol sa kanyang lihim. Sinabi niya, "Walang taong gumugupit ng aking mga buhok. Ako ay mahalagang alipin ni Yahweh. Ako ay Nazareo. Ngunit kung gugupitin ng isang tao ang aking mga buhok, magiging mahina ako. Magiging mahina ako katulad ng pangkaraniwang mga lalaki."

Judges 16:18 Delilah knew that Samson told her about his secret. So she sent a message to the rulers of the Philistines. She said, "Return again. Samson told me about his secret." So the rulers of the Philistines returned to Delilah and brought silver to her.

Mga Hukom 16:18 Alam ni Delilah na sinabi ni Samson sa kanya ang tungkol sa kanyang lihim. Kaya't nagpadala siya ng mensahe sa mga pinuno ng mga Filisteo. Sinabi niya, "Bumalik kayong muli. Sinabi ni Samson sa akin ang tungkol sa kanyang lihim." Kaya't bumalik ang mga pinuno ng mga Filisteo kay Delilah at nagdala ng pilak sa kanya.

Judges 16:19 Delilah caused Samson to sleep. Samson's head was on Delilah's legs. Then Delilah called a man. And that man cut off Samson's hairs. So Samson became very weak.

Mga Hukom 16:19 Ginawa ni Delilah na makatulog si Samson. Ang ulo ni Samson ay nasa mga binti ni Delilah. Pagkatapos ay tumawag si Delilah ng isang lalaki. At ginupit ng lalaking iyon ang mga buhok ni Samson. Kaya't naging napakahina ni Samson.

Judges 16:20 Then Delilah said to Samson, "Samson, the Philistines will capture you!" Then Samson woke up and thought, "I'll escape like I escaped previously." But he didn't know that Yahweh left him.

Mga Hukom 16:20 Pagkatapos ay sinabi ni Delilah kay Samson, "Samson, huhulihin ka ng mga Filisteo!" At nagising si Samson at naisip, "Tatakas ako katulad ng dati kong pagtakas." Ngunit hindi niya alam na umalis na si Yahweh sa kanya.

Judges 16:21 Then the Philistines captured Samson and took his eyes out. And they took Samson to Gaza. They tied Samson with bronze chains in a prison and forced him to crush grain.

Mga Hukom 16:21 Pagkatapos ay hinuli ng mga Filisteo si Samson at dinukot ang kanyang mga mata. At dinala nila si Samson patungo sa Gaza. Itinali nila si Samson ng mga tanikalang tanso sa bilangguan. At pinilit nila si Samson na maggiik ng mga butil.

Judges 16:22 But Samson's hair started growing again.

Mga Hukom 16:22 Ngunit nagsimulang humabang muli ang mga buhok ni Samson.

Judges 16:23 Title: Samson dies. The rulers of the Philistines gathered to celebrate. They gave a great gift to their god named Dagon. They said, "Our god gave our enemy named Samson to us."

Mga Hukom 16:23 Pamagat: Namatay si Samson. Nagkatipon ang mga pinuno ng mga Filisteo upang magdiwang. Ibinigay nila ang dakilang handog sa kanilang diyos na si Dagon. Sinabi nila, "Ibinigay sa atin ng ating diyos ang ating kaaway na si Samson."

Judges 16:24 When those rulers saw Samson, they praised their god. They said, "This man destroyed our country. This man killed many of our people. But our god helped us capture our enemy."

Mga Hukom 16:24 Nang nakita ng mga pinunong iyon si Samson, pinuri nila ang kanilang diyos. Sinabi nila, "Sinira ng lalaking ito ang ating bansa. Pinatay niya ang marami sa ating mga kababayan. Ngunit tinulungan tayo ng ating diyos na mahuli ang ating kaaway."

Judges 16:25 The people who came to this party were happy. They shouted, "Bring Samson to us so that we could laugh at him." So some servants brought Samson from the prison. Then the people laughed at Samson. Those servants put Samson between the pillars that were in Dagon's temple.

Mga Hukom 16:25 Masaya ang mga taong nagpunta sa handaang ito. Sumigaw sila, "Dalhin ninyo si Samson sa amin upang mapagtawanan natin siya." Kaya't dinala ng mga alipin si Samson mula sa bilangguan. Pagkatapos ay pinagtawanan ng mga tao si Samson. Inilagay ng mga aliping iyon si Samson sa gitna ng mga haliging nasa templo ni Dagon.

Judges 16:26 One servant was holding Samson's hand. Samson said to that servant, "Allow me to lean against the pillars of this temple."

Mga Hukom 16:26 Hinahawakan ng isang alipin ang kamay ni Samson. Sinabi ni Samson sa aliping iyon, "Pahintulutan mo akong humilig sa mga haligi ng templong ito."

Judges 16:27 Many men and many women were inside that temple. And all of the rulers of the Philistines were inside that temple. And about 3,000 men and women were on the roof of that temple. All of those people were watching Samson and laughing at him.

Mga Hukom 16:27 Maraming lalaki at maraming babae sa loob ng templong iyon. At ang lahat ng mga pinuno ng mga Filisteo ay sa loob ng templong iyon. At mayroong halos 3,000 lalaki at mga babae sa bubong ng templo. Minamasdan at pinagtatawanan ng mga taong iyon si Samson.

Judges 16:28 Then Samson prayed to Yahweh. Samson said, "Powerful Yahweh, remember me. God, please allow me to become strong again. Allow me to kill these Philistines because they took my eyes out."

Mga Hukom 16:28 Pagkatapos ay nanalangin si Samson kay Yahweh. Sinabi niya, "Makapangyarihang Yahweh, alalahanin mo ako. Diyos, pakiusap gawin Mo akong maging malakas na muli. Payagan Mo akong patayin ang mga Filisteong ito dahil dinukot nila ang aking mga mata."

Judges 16:29 Then Samson put his hands on the two pillars that were at the center of that temple. He put his right hand on one pillar and put his left hand on the other pillar.

Mga Hukom 16:29 Pagkatapos ay inilagay ni Samson ang kanyang mga kamay sa dalawang haliging nasa gitna ng templong iyon. Inilagay niya ang kanyang kanang kamay sa isang haligi at inilagay ang kanyang kaliwang kamay sa isa pang haligi.

Judges 16:30 Then Samson said, "Allow me to die with these Philistines!" Then Samson pushed those two pillars. And the temple fell on the rulers and all of the people who were in there. So when Samson died, he killed thousands of Philistines. While Samson was living, he killed hundreds of Philistines.

Mga Hukom 16:30 Pagkatapos ay sinabi ni Samson, "Pahintulutan Mo akong mamatay kasama ng mga Filisteong ito!" At itinulak niya ang dalawang haliging iyon. At bumagsak ang templo sa mga pinuno at lahat ng mga taong naroon. Kaya't nang namatay si Samson, pinatay niya ang libulibong Filisteo. Nang nabubuhay pa siya, pinatay niya ang daandaang Filisteo.

Judges 16:31 Then Samson's younger brothers and his family went to that temple to get his body. Samson's family buried his body in the tomb of his father named Manoah. That tomb was between Zorah and Eshtaol. Samson led the Israelites for twenty years.

Mga Hukom 16:31 Pagkatapos ay pumunta ang mga nakababatang kapatid na lalaki ni Samson at ang kanyang pamilya sa templong iyon upang kunin ang kanyang katawan. Inilibing ng pamilya ni Samson ang kanyang katawan sa libingan ng kanyang amang si Manoa. Ang libingang iyon ay nasa gitna ng Zora at Estaol. Pinangunahan ni Samson ang mga Israelita sa loob ng dalawampung taon.

----- Chapter 16 - 52 minutes -----

Judges 17:1 Title: Micah makes idols. A man named Micah was living in the mountains of Ephraim.

Mga Hukom 17:1 Pamagat: Gumawa si Micas ng mga diyus-diyosan. Ang lalaking nanggangalang Micas ay naninirahan sa mga kabundukan ng Efraim.

Judges 17:2 One day Micah said to his mother, "A few weeks ago a person stole 13 kilograms of silver from you. You cursed the person who stole your silver. I'm the person who stole your silver. And I have that silver now." Micah's mother said, "My son, I hope that Yahweh will bless you!"

Mga Hukom 17:2 Isang araw, sinabi ni Micas sa kanyang ina, "Ilang linggo na ang nakalipas, ninakaw ng isang tao ang 13 kilo ng pilak mula sa iyo. Isinumpa mo ang taong nagnakaw ng iyong pilak. Ako ang taong nagnakaw ng iyong pilak at nasa akin ngayon ang pilak na iyon." Sinabi ng ina ni Micas, "Anak, umaasa akong pagpapalain ka ni Yahweh!"

Judges 17:3 So Micah gave the 13 kilograms of silver to his mother. Then Micah's mother said, "I'll give my silver to Yahweh for you. I'll ask a person to make a silver idol. Then I'll give that silver idol to you."

Mga Hukom 17:3 Kaya't ibinigay ni Micas ang 13 kilo ng pilak sa kanyang ina. Pagkatapos ay sinabi ng ina ni Micas, "Ibibigay ko kay Yahweh ang aking pilak para sa iyo. Makikiusap ako sa isang tao na gumawa ng diyus-diyosang pilak. Pagkatapos ay ibibigay ko sa iyo ang diyus-diyosang pilak na iyon."

Judges 17:4 After Micah returned that silver to his mother, she gave two kilograms of silver to a person who made things with silver. That person made an idol with that silver. Then Micah's mother put that idol in his house.

Mga Hukom 17:4 Matapos ibalik ni Micas ang pilak na iyon sa kanyang ina, ibinigay nito ang dalawang kilo ng pilak sa isang taong gumagawa ng mga gamit mula sa pilak. Gumawa siya ng diyus-diyosan mula sa pilak na iyon. Pagkatapos ay inilagay ng ina ni Micas ang diyus-diyosang iyon sa kanyang bahay.

Judges 17:5 Micah had a temple where he worshiped idols. He made a special shirt for a priest and made some other idols. Then Micah chose one of his sons to be his priest.

Mga Hukom 17:5 Mayroon siyang templo kung saan sinasamba ang mga diyus-diyosan. Gumawa siya ng natatanging balabal para sa saserdote **at ginawa ang** ibang mga diyus-diyosan. Pagkatapos ay itinalaga niya ang isa sa kanyang mga anak na lalaki para maging kanyang saserdote.

Change **'at ginawa ang'** to 'gumawa pa nang'

****NOTE: here the word for 'idol' is 'diyus-diyosan' but in the publishable version it is spelled 'diyus-diyusan'. Magandang Balita Biblia uses 'diyus-diyosan'. Should we change the publishable version?**

Judges 17:6 At that time the Israelites didn't have a king. So each person did the things that he wanted to do.

Mga Hukom 17:6 Sa mga panahong iyon, walang hari ang mga Israelita. Kaya't ginagawa ng bawat tao ang mga bagay na gusto niyang gawin.

Judges 17:7 A young man who was in the tribe of Levi was from Bethlehem, which was in Judah's land. He was living with the people of Judah.

Mga Hukom 17:7 Ang isang kabataang lalaking mula sa angkan ni Levi ay nagmula sa Betlehem na nasa lupain **ni** Juda. Naninirahan siya kasama ng mga taong angkan ni Juda.

****Change 'ni' to 'ng'**

Judges 17:8 That man left Bethlehem to search for another place where he'll live. While that man was traveling, he came to Micah's house. Micah's house was in the mountains that belonged to the tribe of Ephraim.

Mga Hukom 17:8 Umalis ang lalaking iyon sa Betlehem upang maghanap ng ibang lugar kung saan siya maninirahan. Habang naglalakbay ang lalaking iyon, **pumunta** siya sa bahay ni Micas. Ang bahay ni Micas ay nasa mga kabundukan na pag-aari ng angkan ni Efraim.

Change 'pumunta' to 'napunta'

Judges 17:9 Micah asked that man, "From where are you?" That man answered, "I'm in the tribe of Levi. I'm from Bethlehem, which is in Judah. I'm searching for a place where I'll live."

Mga Hukom 17:9 Tinanong ni Micas ang lalaking iyon, "Saang lugar ka nagmula?" Sumagot ang lalaki, "Ako ay mula sa angkan ni Levi. Ako ay nagmula sa Betlehem na nasa Juda. Naghahanap ako ng lugar kung saan ako maninirahan."

Judges 17:10 Then Micah said to that man, "Live with me and be my priest. Each year I'll pay 115 grams of silver to you. I'll also give clothes and food to you."

Mga Hukom 17:10 Pagkatapos ay sinabi ni Micas sa lalaking iyon, "Manirahan ka kasama ko at **ng** aking saserdote. Bawat taon, ibabayad ko ang 115 gramo ng pilak sa iyo. **Ibibigay ko rin sa iyo ang** mga damit at pagkain."

Change 'ng' to 'maging'; Change '**ibibigay ko rin sa iyo ang**' to 'bibigyan din kita ng'

Judges 17:11 So that young man decided to live with Micah. And Micah treated that man like he treated his sons.

Mga Hukom 17:11 Kaya't nagpasya ang kabataang lalaking iyon na **manirahan kasama ni** Micas. At tinrato ni Micas ang lalaking iyon katulad ng pagtrato niya sa kanyang mga anak na lalaki.

Change '**manirahan kasama ni**' to 'tumira kay'

Judges 17:12 So Micah paid that man to be his priest. And that young man lived in Micah's house.

Mga Hukom 17:12 Kaya't binayaran ni Micas ang lalaking iyon upang maging kanyang saserdote. At nanirahan ang kabataang lalaking iyon sa bahay ni Micas.

Judges 17:13 Then Micah said, "Now I know that Yahweh will treat me well. Yahweh will treat me well because I have a priest who is in the tribe of Levi."

Mga Hukom 17:13 Pagkatapos ay sinabi ni Micas, "Alam ko na ngayon na tatrathuhin akong mabuti ni Yahweh. Tatrathuhin Niya akong mabuti dahil mayroon akong saserdoteng mula sa angkan ni Levi."

----- Chapter 17 - 22 minutes -----

Judges 18:1 Title: The people of Dan capture Laish. At that time the Israelites didn't have a king. **Earlier many years** the leaders of Israel gave land to the people of Dan. But the people of Dan didn't force the people who were living in that land to leave. So they were searching for another region so that they could live in that region.

Mga Hukom 18:1 Pamagat: Hinuli si Lais ng mga taong mula sa angkan ni Dan. Sa mga panahong iyon, walang hari ang mga Israelita. Noong una ay maraming ibinigay ang mga pinuno ng Israel na lupain sa mga taong mula sa angkan ni Dan. Ngunit hindi pinilit ng angkan ni Dan ang mga taong naninirahan sa lupaing iyon na umalis. Kaya't naghahanap sila ng ibang **rehiyon** upang manirahan sa rehiyong iyon.

****Change 'rehiyon' to 'lugar'**

Judges 18:2 So the people of Dan chose five soldiers who were from cities named Zorah and Eshtaol. The leaders of the tribe of Dan sent those men so that they could search for a place where the people might live. They said to those men, "Go and search for a place." When those men came to the mountains of Ephraim, they stayed at Micah's house for one night.

Mga Hukom 18:2 Kaya't pumili ang mga taong mula sa angkan ni Dan ng limang kawal na nagmula sa mga bayan ng Zora at ng Estaol. Ipinadala ng mga pinuno ng angkan ni Dan ang mga lalaking iyon upang maghanap ng lugar kung saan maaaring manirahan ang mga tao. Sinabi nila sa mga lalaking iyon, "**Pumunta** kayo at maghanap ng isang lugar." Nang pumunta ang mga lalaking iyon sa mga kabundukan ng Efraim, nanatili sila sa bahay ni Micas ng isang gabi.

****Change 'pumunta' to 'lumakad'**

Judges 18:3 When those men were near Micah's house, they recognized the young priest's voice. So they went to that priest and asked him, "Who brought you here? What do you do here? Why are you here?"

Mga Hukom 18:3 Nang ang mga lalaking iyon ay malapit na sa bahay ni Micas, nakilala nila ang tinig ng kabataang saserdote. Kaya't pumunta sila sa saserdoteng iyon at nagtanong, "Sino ang nagdala sa iyo sa lugar na ito? Ano ang ginagawa mo dito? Bakit ka nasa lugar na ito?"

Change 'kabataang' to 'batang'

Judges 18:4 That priest told those men about the things that Micah did for him. He said to those men, "Micah pays me. And I'm Micah's priest."

Mga Hukom 18:4 Sinabi ng saserdoteng iyon sa mga lalaki ang tungkol sa mga bagay na ginawa ni Micas para sa kanya. Sinabi niya sa mga lalaking iyon, "Binayaran ako ni Micas. At ako ay kanyang saserdote."

Judges 18:5 Those men said to that priest, "Please ask God, "Will we find a place where our tribe will live?""

Mga Hukom 18:5 Sinabi ng mga lalaki sa saserdoteng iyon, "Pakitanong mo sa Diyos, "Matatagpuan ba namin ang isang lugar kung saan maninirahan ang aming angkan?""

Judges 18:6 That priest said to those men, "Go and don't worry. Yahweh will help you."

Mga Hukom 18:6 Sinabi ng saserdoteng iyon sa mga lalaki, "Lumakad kayo at huwag mag-alala. Tutulungan kayo ni Yahweh."

Judges 18:7 So those five men left that priest. Later they came to a city named Laish. They saw that the people who were living in Laish were safe. Those people were living like the people who were living in Sidon were living. They were not fighting other people. And they were not afraid that other people might attack them. They had enough food. And those people's city was far from Sidon. And those people didn't see often people who were from other places.

Mga Hukom 18:7 Kaya't iniwan ng limang lalaki ang saserdote. Nang nagtagal ay dumating sila sa bayan ng Laish. Nakita nilang ligtas ang mga taong naninirahan sa Laish. Nabubuhay sila katulad ng pamumuhay ng mga taong naninirahan sa Sidon. Hindi sila nakikipaglaban sa ibang mga tao. At hindi sila natatakot na baka salakayin sila ng ibang mga tao. Mayroon silang sapat na pagkain. At malayo ang bayang iyon sa Sidon. At madalas na hindi nakita ng mga taong iyon ang mga taong nagmula sa ibang mga lugar.

Change 'madalas na hindi nakita' to 'bihira makakita'

Judges 18:8 When those five men returned to Zorah and Eshtaol, the people asked them, "What did you find?"

Mga Hukom 18:8 Nang magbalik ang limang lalaking iyon sa Zora at Estaol, tinanong sila ng mga tao, "Ano ang natagpuan ninyo?"

****Change 'mag' to 'maka'**

Judges 18:9 Those men answered, "We found a very good place. We should attack now the people who are living there. Don't wait! We should go and take that land.

Mga Hukom 18:9 Sumagot ang mga lalaki, "Natagpuan namin ang isang napakagandang lugar. Dapat nating salakayin ngayon ang mga taong naninirahan sa lugar na iyon. Huwag kayong maghintay! Dapat tayong pumunta at kunin ang lupaing iyon.

****Change 'kayong' to 'nang'; **Change 'pumunta' to 'lumakad'**

Judges 18:10 When you go there, you will see a big region that has good land. That region has a lot of food. And all of the things that we need are in that region. The people who are living in that region now don't think that we will attack them. God will certainly give that land to us."

Mga Hukom 18:10 Kapag pumunta kayo sa lugar na iyon, makikita ninyo ang malaking rehiyong mayroong magandang lupain. Mayroon doong maraming pagkain. At ang lahat ng mga bagay na kinaailangan natin ay nasa rehiyong iyon. Hindi naiisip ng mga taong naninirahan sa rehiyong iyon na sasalakayin natin sila. Siguradong ibibigay ng Diyos sa atin ang lupaing iyon."

****Delete 'kina'**

Judges 18:11 So 600 men who were in the tribe of Dan prepared to fight. They left Zorah and Eshtaol.

Mga Hukom 18:11 Kaya't naghanda ang 600 kalalaking mula sa angkan ni Dan upang makipaglaban. Umalis sila sa Zora at Estaol.

Judges 18:12 Those men stopped walking near a city named Kiriath Jearim, which was in Judah. And they camped there. People still call that place 'Mahaneh Dan'. That place is on the western side of Kiriath Jearim. Footnote: Mahaneh Dan means 'Dan's camp'.

Mga Hukom 18:12 Tumigil sa paglakad ang mga kalalaking iyon malapit sa bayan ng Kiryat-jearim na nasa Juda at sila ay nagkampo sa lugar na iyon. Tinatawag pa rin ng mga tao ang lugar na iyon na

'Mahanedan'. Ang lugar na iyon ay nasa gawing kanluran ng Kiryat-jearim. Talababa: Nangangahulugan ang Mahanedan na 'kampo ni Dan'.

Judges 18:13 Then those men traveled to the mountains of Ephraim and came to Micah's house.

Mga Hukom 18:13 Pagkatapos ay naglakbay ang mga kalalaking iyon patungo sa mga kabundukan ng Efraim at dumating sa bahay ni Micas.

Judges 18:14 Then the five men who found the city named Laish said to the other men who were in the tribe named Dan, "A special shirt that a priest uses is in this house. And idols and a silver statue also are in this house. We have to go inside this house. And we have to take those things."

Mga Hukom 18:14 Pagkatapos ay sinabi ng limang lalaking nakakita sa bayan ng Laish sa ibang mga lalaking mula sa angkan ni Dan, "Mayroong natatanging balabal sa bahay na ito na ginagamit ng saserdote. At mayroon ding mga diyus-diyosan at rebultong pilak sa bahay na ito. Dapat tayong pumunta sa loob ng bahay at kunin ang mga bagay na iyon."

Judges 18:15 So all of those men went to Micah's house where the priest was staying. And they greeted the priest.

Mga Hukom 18:15 Kaya't pumunta ang lahat ng mga lalaking iyon sa bahay ni Micas kung saan nakatira ang saserdote at binati nila ito.

Judges 18:16 The 600 men who were ready fight stood at the gate of that house.

Mga Hukom 18:16 Tumayo sa pintuan ng bahay na iyon ang 600 kalalaking **handa** sa pakikipaglaban.

****Change 'handa' to 'nakahanda'**

Judges 18:17 And while the priest and the 600 men were standing near the gate, those five men entered that house. And they took the idols and the special shirt that priests used.

Mga Hukom 18:17 At habang nakatayo ang saserdote at **600** kalalaking malapit sa pintuan, pumasok ang limang lalaki sa bahay. At kinuha nila ang mga diyus-diyosan at natatanging balabal na ginagamit ng mga saserdote.

Insert 'ang' before '600'

Judges 18:18 When those five men took the silver statue, the idols, and the special shirt that priests used from Micah's house, he asked them, "What are you doing?"

Mga Hukom 18:18 Nang kinuha ng limang lalaking iyon ang rebultong pilak, mga diyus-diyosan, at ang natatanging balabal na ginamit ng mga saserdote mula sa bahay ni Micas, tinanong sila nito, "Ano ang ginagawa ninyo?"

Judges 18:19 Those men answered, "Be quiet! Come with us. Be our priest. Do you want to be a priest for one man? Or do you want to be a priest for the tribe named Dan and a group of families?"

Mga Hukom 18:19 Sumagot ang mga lalaking iyon, "Manahimik ka! Sumama ka sa amin. Ikaw ay magiging aming saserdote. Gusto mo bang maging saserdote sa isang lalaki lamang? O gusto mong maging saserdote sa angkan ni Dan at sa mga grupo ng pamilya?"

Judges 18:20 When the priest heard those men saying those things, he was happy. So he took the special shirt that priests used, the silver statue, and the idols. And he went with Dan's soldiers.

Mga Hukom 18:20 Nang narinig ng saserdote ang mga lalaking iyon na sinasabi ang mga bagay na iyon, naging masaya siya. Kaya't kinuha niya ang natatanging balabal na ginamit ng mga saserdote, ang rebultong pilak, at ang mga diyus-diyosan at sumama siya sa mga kawal ng Dan.

Judges 18:21 Then those men left Micah's house. Those men's children and their animals traveled in front of them. And those men carried all of the things that they owned.

Mga Hukom 18:21 Pagkatapos ay umalis ang mga lalaking iyon sa bahay ni Micas. Naglakad ang mga anak ng mga lalaking iyon at ang kanilang mga hayop sa harapan nila. At dinala ng mga lalaking iyon ang lahat ng mga bagay na pag-aari nila.

Judges 18:22 Those men traveled from Micah's house. But the men who were living near Micah started chasing those men of Dan. And they caught those men of Dan.

Mga Hukom 18:22 Umalis ang mga lalaking iyon mula sa bahay ni Micas. Ngunit nagsimula silang habulin ng mga lalaking naninirahan malapit kay Micas at **hinuli siya**.

Change 'hinuli siya' to 'inabutan ang mga ito'

Judges 18:23 Then the men who lived near Micah started shouting to the men of Dan. So the men of Dan said to Micah, "Why are you angry? And why are the men who live near you preparing to fight us?"

Mga Hukom 18:23 Pagkatapos ay nagsimulang sumigaw sa lipi ni Dan ang mga lalaking naninirahan malapit kay Micas. Kaya't sinabi ng lipi ni Dan kay Micas, "Bakit ka nagagalit? At bakit nakahanda ang mga lalaking naninirahan malapit sa iyo **upang lumaban sa amin?**"

Change 'upang lumaban sa amin' to 'na labanan kami'

Judges 18:24 Then Micah answered, "You took the idols that I made and my priest. Those things are all of the things that I own. So I'm very angry."

Mga Hukom 18:24 Pagkatapos ay sumagot si Micas, "Kunuha ninyo ang mga diyus-diyosang ginawa ko at ang aking saserdote. Ang lahat ng mga bagay na iyon ay pag-aari ko. Kaya't nagagalit ako **ng** husto."

Change 'ng' to 'nang'

Judges 18:25 The men who were in the tribe named Dan said to Micah, "Don't argue with us. Our soldiers might become angry. Then they might attack you. And they might kill you and your family."

Mga Hukom 18:25 Sinabi kay Micas ng mga lalaking mula sa angkan ni Dan, "Huwag kang **makipagtal**o. Baka magalit ang aming mga kawal at baka salakayin ka. At baka patayin ka nila at ang iyong pamilya."

Insert 'sa amin' after 'makipagtal

Judges 18:26 So the men of Dan continued walking. Micah knew that those men were able to defeat him and the men who were with him. So he returned to his house.

Mga Hukom 18:26 Kaya't nagpatuloy maglakad ang lipi ni Dan. Alam ni Micas na kaya siyang talunin ng mga lalaki ng Dan pati ang mga kasama niya. Kaya't bumalik siya sa kanyang bahay.

Judges 18:27 So the men of Dan took the idols that Micah made and his priest. Then they went to Laish. The people who were living in Laish didn't think that other people might attack them. But the men of Dan killed those people with their swords and burned that city.

Mga Hukom 18:27 Kaya't kinuha ng lipi ni Dan ang mga diyus-diyosang ginawa ni Micas at ang kanyang saserdote at pumunta sila sa Lais. Hindi naiisip ng mga taong naninirahan sa Lais na maaaring salakayin sila ng ibang mga tao. Ngunit pinatay ng lipi ni Dan ang mga taong iyon gamit ang kanilang mga patalim at sinunog ang bayang iyon.

Judges 18:28 Laish was far from Sidon. So no soldiers protected the people who were living in Laish. Laish was in a valley that was near Beth Rehob. Then Dan's people built that city again and lived in that city.

Mga Hukom 18:28 Malayo ang Lais sa Sidon. Kaya't walang mga kawal na nagtanggol sa mga taong naninirahan sa Lais. Ang Lais ay nasa libis na malapit sa Beth-Rehob. Pagkatapos ay itinayong muli ng angkan ni Dan ang bayang iyon at nanirahan sa bayang iyon.

Judges 18:29 Those people named that city Dan because Dan was their ancestor. Dan was Israel's son. But before those people came, people called that city 'Laish'.

Mga Hukom 18:29 Pinangalanan ng mga taong iyon ang bayang iyon ng Dan dahil si Dan ay kanilang ninuno. Siya ay anak na lalaki ni Israel. Ngunit bago dumating ang mga angkan ni Dan, tinatawag ng mga tao ang bayang iyon na 'Lais'.

Judges 18:30 Then those Danites started worshiping that idol and chose Jonathan, who was Gershom's son, to be their priest. Gershom was Moses' son. So Jonathan and his sons were the priests for the tribe of Dan until the enemies of Israel defeated its people.

Mga Hukom 18:30 Pagkatapos ay nagsimulang sumamba ang mga tao sa angkan ni Dan sa diyus-diyosang iyon. At itinalaga nila si Jonatan na anak na lalaki ni Gersom para maging kanilang saserdote. Si Gersom ay anak na lalaki ni Moises. Kaya't sina Jonatan at ang kanyang mga anak na lalaki ay mga saserdote ng angkan ni Dan hanggang sa mapasuko ang Israel ng mga kaaway nito.

Judges 18:31 Those Danites worshiped that idol that Micah made while God's special tent was in Shiloh.

Mga Hukom 18:31 Sinamba ng angkan ni Dan ang diyus-diyosang ginawa ni Micas habang ang natatanging tolda ng Diyos ay nasa Silo.

----- Chapter 18 - 47 minutes -----

Judges 19:1 Title: The people who are living in Gibeah treat a man's wife badly. At that time the Israelites didn't have a king. A certain man who was in the tribe of Levi was living in a place that was far from towns and cities. He married a woman who was from Bethlehem, which was in the land of Judah. Footnote: He didn't marry that woman. But he treated that woman like men treat their wives. At that time many men had wives who were like that woman.

Mga Hukom 19:1 Pamagat: Tinrato ng masama ang asawa ng isang lalaking naninirahan sa Gibeah. Sa mga panahong iyon, walang hari ang mga Israelita. Naninirahan ang isang lalaking mula sa angkan ni Levi

sa lugar na malayo sa mga bayan. Nag-asawa siya ng isang babaeng nagmula sa Betlehem na nasa lupain ng Juda. Talababa: Hindi niya napangasawa ang babaeng iyon. Ngunit tinrato niya ang babaeng iyon katulad ng pagtrato ng mga lalaki sa kanilang mga asawa. Sa mga panahong iyon, mayroong mga asawang katulad ng babaeng iyon ang maraming lalaki.

Change 'ng' to 'nang'; **Insert 'at siyudad after 'bayan'

Judges 19:2 But that woman slept with other men. Then she left that man and returned to her father's house that was in Bethlehem. And she stayed at her father's house.

Mga Hukom 19:2 Ngunit sumiping ang babaeng iyon sa ibang mga lalaki at iniwan ang lalaking iyon. At bumalik siya sa bahay ng kanyang amang nasa Betlehem at nanatili siya sa kanyang bahay.

Change 'kanyang bahay' to 'bahay ng kanyang ama' (the software is deleting the possessive pronoun 'her')

Judges 19:3 After four months that man went to that woman to ask her to return to him. He brought his servant and his two donkeys to that woman's parents' house. When that man arrived at that house, that woman invited him to come there. And when that woman's father saw that man, he welcomed that man.

Mga Hukom 19:3 Matapos ang apat na buwan, pumunta ang lalaking iyon sa babaeng iyon upang pakiusapan siyang bumalik sa kanya. Dinala niya ang kanyang alipin at ang kanyang dalawang asno sa bahay ng mga magulang ng babae. Nang dumating ang lalaki sa bahay, inanyayahan siya ng babae na pumasok sa loob ng bahay. At nang nakita ng ama ng babae ang lalaki, tinanggap niya siya.

**Change 'matapos' to 'makalipas'; **Change 'pumunta ang' to 'pinuntahan ng'; **Change 'sa babaeng iyon' to 'ang babae'; **Change 'siyang bumalik sa kanya' to 'bumalik na sa kanya.'

Judges 19:4 That father in law asked that man to stay at his house. So that man stayed at that house for three days. He ate food and drank drinks. And he slept in that house.

Mga Hukom 19:4 Pinakiusapan ng biyenang lalaking iyon na manatili ito sa kanyang bahay. Kaya't nanatili ang lalaking iyon sa bahay na iyon sa loob ng tatlong araw. Kumain siya ng pagkain at uminom ng mga inumin. At natulog siya sa bahay na iyon.

Judges 19:5 On the fourth day those people woke up in the morning early. And that man prepared to leave that house. But that woman's father said to that man, "Eat some food. Then you may leave."

Mga Hukom 19:5 Sa ikaapat na araw, maagang gumising ang mga taong iyon sa umaga. At naghanda ang lalaki upang umalis ng bahay na iyon. Ngunit sinabi ng ama ng babae sa lalaki, "Kumain ka ng pagkain at maaaring ka nang umalis."

****Remove 'sa umaga'; delete 'ng'**

Judges 19:6 So those two men sat down and ate food. And they drank drinks. Then the woman's father said to that man, "Please stay with us tonight. You will feel good."

Mga Hukom 19:6 Kaya't naupo ang dalawang lalaki at kumain ng pagkain. At uminom sila ng mga inumin. Pagkatapos ay sinabi ng ama ng babae sa lalaking iyon, "Manatili ka kasama namin ngayong gabi. Magiging masaya ka."

Judges 19:7 When that man stood up to leave, his father in law persuaded him to stay at that house. So that man stayed at that house again.

Mga Hukom 19:7 Nang tumayo ang lalaking iyon upang umalis, hinikayat siya ng kanyang biyenang manatili sa bahay. Kaya't nanatili siyang muli sa bahay na iyon.

Judges 19:8 On the fifth day that man woke up in the morning and prepared to leave. But that woman's father said, "Eat a meal with us. Stay at this house until this afternoon." So those two men ate food again.

Mga Hukom 19:8 Sa ikalimang araw, gumising ang lalaking iyon kinaumagahan. At naghanda siya upang umalis. Ngunit sinabi ng ama ng babaeng iyon, "Kumain ka ng pagkain kasama namin. Manatili ka sa bahay na ito hanggang sa hapon ng ito." Kaya't kumaing muli ang dalawang lalaking iyon ng pagkain.

Judges 19:9 Then that man, his wife, and his servant stood up to leave. But that man's father in law said, "The sun will set soon. So stay with me for another night. Eat a meal with us again. You will feel good. Then tomorrow in the morning you may wake up early. And you may leave."

Mga Hukom 19:9 Pagkatapos ay tumayo ang lalaking iyon, ang kanyang asawa, at ang kanyang alipin upang umalis. Ngunit sinabi ng biyenan ng lalaki, "Malapit nang lumubog ang araw. Kaya't manatili ka kasama ko sa loob ng isa pang gabi. Kumain kang muli ng pagkain kasama namin. Magiging masaya ka at bukas ay maaaring maagang gumising. At maaari kang umalis."

Delete 'maaring'; **Change 'At maaari kang' to 'nang maaga at maaari na kayong'

Judges 19:10 But that man didn't want to stay for another night. So that man, his wife, his servant, and that man's two donkeys started traveling to Jerusalem.

Mga Hukom 19:10 Ngunit ayaw ng lalaking iyon na manatili sa loob ng isa pang gabi. Kaya't nagsimulang maglakbay ang lalaking iyon, ang kanyang asawa, ang kanyang alipin, at ang kanyang dalawang asno patungo sa Jerusalem.

Judges 19:11 When that man, his wife, and his servant were near Jerusalem, the sun was setting. So that servant said to his master, "We should stop traveling. And we should stay in the Jebusite people's city tonight."

Mga Hukom 19:11 Nang sila ay malapit na sa Jerusalem, lumulubog na ang araw. Kaya't sinabi ng aliping iyon sa kanyang panginoon, "Dapat na tayong tumigil sa paglalakbay at manatili sa bayan ng mga Jebuseo ngayong gabi."

Judges 19:12 But that servant's master said, "No. We won't go inside that city because the people who live there are not Israelites. We will continue traveling to Gibeah."

Mga Hukom 19:12 Ngunit sinabi ng panginoon ng aliping iyon, "Hindi. Hindi tayo papasok sa loob ng bayang iyon dahil ang mga taong naninirahan doon ay hindi mga Israelita. Patuloy tayong maglalakbay patungo sa Gibeah."

Judges 19:13 Then that man said, "We will try to go to Gibeah or Ramah tonight. Let's stay in Gibeah or Ramah tonight."

Mga Hukom 19:13 Pagkatapos ay sinabi ng lalaking iyon, "Susubukan nating pumunta sa Gibeah o Rama ngayong gabi. Mananatili tayo sa Gibeah o Rama ngayong gabi."

Judges 19:14 So those three people continued traveling. When those three people were near Gibeah, the sun set. Gibeah was in the region that the tribe named Benjamin owned.

Mga Hukom 19:14 Kaya't nagpatuloy maglakbay ang tatlong taong iyon. Nang ang tatlong taong iyon ay malapit na sa Gibeah, lumubog **ang** araw. Ang Gibeah ay nasa rehiyong pag-aari ng angkan ni Benjamin.

Insert 'na' before 'ang'

Judges 19:15 So those three people stopped traveling to stay in Gibeah. They entered that city and went to the middle of that city. Then they sat down. But no person invited those three people to enter his house.

Mga Hukom 19:15 Kaya't tumigil na **maglakbay** ang tatlong taong iyon upang manatili sa Gibeah. Pumasok sila sa bayang iyon at pumunta sa gitna ng bayan. Pagkatapos ay naupo sila. Ngunit walang taong nagpatuloy sa tatlong taong iyon.

Change 'maglakbay' to 'sa palalakbay'

Judges 19:16 An old man who was from the mountains of Ephraim was living in Gibeah. That evening he came into that city because he was working in his fields during the day. (The people who were living in Gibeah were in the tribe named Benjamin.)

Mga Hukom 19:16 Naninirahan sa Gibeah ang isang matandang lalaking nagmula sa mga kabundukan ng Efraim. Pumasok siya kinagabihan sa bayang iyon dahil nagtrabaho siya sa kanyang mga bukid sa buong araw. (Mula sa angkan ni Benjamin ang mga taong naninirahan sa Gibeah.)

Judges 19:17 When that old man saw that man sitting in the middle of the city, he asked that man, "To where are you going? From where did you come?"

Mga Hukom 19:17 Nang nakita ng matandang lalaking **ing iyon** ang lalaki na nakaupo sa gitna ng bayan, tinanong niya ang lalaking iyon, "Saang lugar ka pupunta? Saang lugar ka nanggaling?"

Delete 'ng iyon'

Judges 19:18 That man answered, "We are traveling from Bethlehem, which is in Judah, to my house, which is in the mountains of Ephraim. The place where we live is not near towns or cities. I went to Bethlehem and am going to Yahweh's house now. Alternate 1: And I'm going to my house now. End of Alternates. But no person invited me to stay in his house tonight.

Mga Hukom 19:18 Sumagot ang lalaki, "Naglalakbay kami mula sa Betlehem na nasa Juda patungo sa aking bahay na nasa mga kabundukan ng Efraim. Ang lugar kung saan kami naninirahan ay **hindi malapit** sa mga bayan. Nagpunta ako sa Betlehem at papunta na ngayon sa bahay ni Yahweh. Alternate 1: At uuwi na ako ngayon sa aking bahay. Ngunit walang taong nag-anyaya sa aking manatili sa kanyang bahay ngayong gabi.

Change 'hindi malapit' to 'malayo'

Judges 19:19 We have dry grass and food for our donkeys and also have bread and wine for me, this woman, and my servant. So we don't need anything."

Mga Hukom 19:19 Mayroon kaming tuyong damo at pagkain para sa aming mga asno at mayroon ding tinapay at alak para sa akin, sa babaeng ito, at sa aking alipin. Kaya't hindi namin kina kailangan ang kahit ano."

****Delete 'kina'**

Judges 19:20 Then that old man said, "You may stay at my house. I'll give you all of the things that you need. But don't stay here during the night."

Mga Hukom 19:20 Pagkatapos ay sinabi ng matandang lalaking iyon, "Maaari kayong manatili sa aking bahay. Ibibigay ko sa inyo ang lahat ng mga bagay na kina kailangan ninyo. Ngunit huwag kayong manatili dito sa buong gabi."

Delete 'kina'

Judges 19:21 So that old man took that man into his house and fed that man's donkeys. After those three people washed their feet, they ate food. And they drank drinks.

Mga Hukom 19:21 Kaya't dinala ng matandang lalaking iyon ang lalaking iyon sa loob kanyang bahay at pinakain ang kanyang mga asno. Matapos hugasan ng tatlo ang kanilang mga paa, kumain sila ng pagkain. At uminom sila ng mga inumin.

Insert 'ng' after 'loob'

Judges 19:22 While those three people were eating food, some wicked men who lived in that city surrounded that house. They knocked hard on the door and shouted to the old man who owned that house, "Bring to us the man who came to your house so that we could sleep with him."

Mga Hukom 19:22 Habang kumakain ang tatlong taong iyon ng pagkain, pinalibutan ang bahay na iyon ng masasamang mga lalaking nanirahan sa bayang iyon. Kinatok nila nang malakas ang pinto at sinigawan ang matandang lalaking may-ari ng bahay na iyon, "Dalhin mo sa amin ang lalaking nasa iyong bahay upang sipingan namin siya."

Judges 19:23 But that man went outside his house and said to those men, "My friends, no. Don't do this very bad thing. This man is in my house. So don't do this extremely bad thing."

Mga Hukom 19:23 Ngunit pumunta ang lalaking iyon sa labas ng kanyang bahay at sinabi sa mga lalaki, "Mga kaibigan, huwag. Huwag ninyong gawin ang napakasamang bagay na ito. Ang lalaking ito ay nasa loob ng aking bahay. Kaya't huwag ninyong gawin ang napakasamang bagay na ito.

Judges 19:24 I'll bring my daughter to you. My daughter didn't sleep with a man. And I will bring this man's wife to you. You may do to these two women all of the things that you want to do. But you must not sleep with this man."

Mga Hukom 19:24 Dadalhin ko ang aking anak na babae sa inyo. Hindi pa sumiping ang aking anak na babae sa sinumang lalaki. At dadalhin ko ang asawa ng lalaking ito sa inyo. Maaari ninyong gawin sa dalawang babaeng ito ang lahat ng mga bagay na gusto ninyong gawin, ngunit hindi ninyo dapat sipingan ang lalaking ito."

Judges 19:25 But those men didn't listen to that man. So the man who was staying in that house sent his wife to those men. Those men raped that woman during that night. They treated that woman very badly. When the sun started rising, they allowed that woman to go.

Mga Hukom 19:25 Ngunit hindi pinakinggan ng mga lalaki ang lalaking iyon. Kaya't ipinadala niya ang asawa ng lalaki sa mga lalaking iyon. Ginahasa ng mga lalaki ang babae sa gabing iyon. Tinrato nila nang sobrang sama ang babaeng iyon. Nang nagsimulang sumikat ang araw, hinayaan nila ang babaeng iyon na umuwi.

Judges 19:26 Then that woman went to the house where her master was staying. But she fell in front of the door and lay until the morning there.

Mga Hukom 19:26 Pagkatapos ay pumunta ang babaeng iyon sa bahay kung saan mananatili ang kanyang panginoon. Ngunit bumagsak siya sa harapan ng pinto at nakahandusay hanggang umaga sa lugar na iyon.

****Change 'm' to 'n'**

Judges 19:27 After that woman's master woke up, he opened the door of that house. Then that man started leaving that house. But that man's wife was lying on the ground. That man's wife's hands were at the bottom of the door.

Mga Hukom 19:27 Nang gumising ang panginoon ng babaeng iyon, binuksan niya ang pinto ng bahay. Pagkatapos ay nagsimulang umalis ang lalaki sa bahay na iyon. Ngunit nakahandusay ang asawa ng lalaking iyon sa lupa. Ang mga kamay ng asawa ng lalaking iyon ay nasa ilalim ng pinto.

Change 'asawa ng lalaking iyon' to 'babaeng'

Judges 19:28 That man said to his concubine, "Stand up. We will leave now." But that woman didn't stand up because she was dead. So that man put that woman on his donkey and started traveling to his house.

Mga Hukom 19:28 Sinabi ng lalaking iyon sa kanyang asawang lingkod, "Tumayo ka. Aalis na tayo ngayon." Ngunit hindi tumayo ang babaeng iyon dahil **namatay na siya**. Kaya't inilagay ng lalaking iyon ang babaeng iyon sa kanyang asno at nagsimulang maglakbay pauwi sa kanyang bahay.

Change 'namatay na siya' to 'patay na ito'

Judges 19:29 After that man arrived at his house, he got a knife. And he cut his wife's body into twelve pieces. Then he sent those pieces to all of the regions where the Israelites were living.

Mga Hukom 19:29 Nang dumating ang lalaking iyon sa kanyang bahay, kumuha siya ng kutsilyo. At pinutol niya ang katawan ng kanyang asawa sa labindalawang piraso. Pagkatapos ay ipinadala niya ang mga pirasong iyon sa lahat ng mga rehiyong tinitirhan ng mga Israelita.

Judges 19:30 All of the people who saw a piece of that woman's body said, "The people who treated this woman badly are extremely evil. No people did evil things since the Israelites came from Egypt like these people did evil things. We have to punish these very bad people."

Mga Hukom 19:30 Sinabi ng lahat ng mga taong nakakita sa piraso ng katawan ng babaeng iyon, "Napakasama ng mga taong gumawa ng masama sa babaeng ito. Wala pang mga taong gumawa ng mga masasamang bagay na ganito mula nang nanggaling ang mga Israelita sa Egipto katulad ng **paggawa** nila sa mga taong ito ng mga masasamang bagay. Dapat nating parusahan ang mga napakasasamang taong iyon."

Change 'paggawa' to 'ginawa'

----- Chapter 19 - 46 minutes -----

Judges 20:1 Title: The Israelites punish the tribe named Benjamin. So all of the Israelites came to Mizpah. The Israelites who lived in the northern region and the Israelites who lived in the southern region came to Mizpah. And the Israelites who lived in Gilead also came. Those Israelites gathered at Mizpah in front of Yahweh.

Mga Hukom 20:1 Pamagat: Pinarusahan ng mga Israelita ang angkan ni Benjamin. Kaya't pumunta ang lahat ng mga Israelita sa Mizpa. Pumunta ang mga Israelitang nanirahan sa rehiyon ng hilaga at mga

Israelitang nanirahan sa rehiyon ng timog sa Mizpa. At pumunta rin ang mga Israelitang nanirahan sa Gilead. Nagtipon ang mga Israelitang iyon sa Mizpa sa harapan ni Yahweh.

Judges 20:2 The leaders of the tribes of Israel were at that meeting with God's people. 400,000 soldiers who had swords were at that meeting.

Mga Hukom 20:2 Ang mga pinuno ng mga angkan ni Israel ay nasa pulong na iyon kasama ng bayan ng Diyos. Mayroong 400,000 kawal sa pulong na iyon na mayroong mga patalim.

Judges 20:3 (At that time the people who were in the tribe named Benjamin heard that the Israelites gathered in Mizpah.) Then the Israelites said to that man, "Tell us about this evil thing."

Mga Hukom 20:3 (Sa mga panahong iyon, narinig ng mga taong mula sa angkan ni Benjamin na nagtipon ang mga Israelita sa Mizpa.) Pagkatapos ay sinabi nila sa lalaking iyon, "Sabihin mo sa amin ang tungkol sa masamang bagay na ito."

Judges 20:4 So that man, who was the dead woman's husband, said to those men, "My wife and I went to Gibeah, which is in the region of Benjamin, to sleep during the night.

Mga Hukom 20:4 Kaya't ang asawang lalaki ng namatay na babae ay nagsabi sa mga lalaking iyon, "Pumunta kami ng aking asawa sa Gibeah na nasa rehiyon ng Benjamin upang matulog sa gabi.

Judges 20:5 During the night the men of Gibeah surrounded the house where we were staying. And they wanted to kill me. They raped my concubine. And my concubine died.

Mga Hukom 20:5 Kinagabihan, pinalibutan ng mga lalaki ng Gibeah ang bahay kung saan kami nananatili. At gusto nilang patayin ako. Ginahasa nila ang aking asawang lingkod. At namatay ang aking asawang lingkod.

Judges 20:6 So I cut my wife's body into pieces. Then I sent those pieces to the regions where Israelites are living. The Benjamites did this evil thing.

Mga Hukom 20:6 Kaya't pinagputulputol ko ang katawan ng aking asawa. Pagkatapos ay ipinadala ko ang mga pirasong iyon sa mga rehiyong tinitirhan ng mga Israelita. Ginawa **ng mga tao** ng angkan ni Benjamin ang masamang bagay na ito.

Delete 'ng mga tao'

Judges 20:7 Men of Israel, talk to me. Tell me about the thing that you decided to do to those evil people.”

Mga Hukom 20:7 Mga lalaki ng Israel, kausapin ninyo ako. Sabihin ninyo sa akin ang tungkol sa bagay na pinagpasyahan ninyong gawin sa mga masasamang taong iyon.”

Judges 20:8 Then all of those men stood up and said, “We won't return to our houses. No man will return to his house.

Mga Hukom 20:8 Pagkatapos ay tumayo ang lahat ng mga lalaking iyon at sinabi, "Hindi tayo babalik sa ating mga bahay. Walang lalaking babalik sa kanyang bahay.

Judges 20:9 We will do these things to the people of Gibeah. We will use lots to choose the tribes that will attack Gibeah first.

Mga Hukom 20:9 Gagawin natin ang mga bagay na ito sa mga tao ng Gibeah. Gagamit tayo palabunutan upang piliin ang mga angkang mauunang sasalakay sa Gibeah.

Judges 20:10 We will choose ten men of each one hundred men who are in all of the tribes of Israel. And we will choose one hundred men from each one thousand men who are in all of the tribes of Israel. And we will choose one thousand men from each 10,000 men who are in all of the tribes of Israel. Those men will bring food for the army. Then the army will go to Gibeah, which is in the region where the tribe named Benjamin lives. Then the army will punish those people because they did this evil thing in Israel.”

Mga Hukom 20:10 Pipili tayo ng sampung lalaki sa bawat 100 lalaking mula sa lahat ng mga angkan ni Israel. At pipiliin natin ang 100 lalaki mula sa 1,000 lalaking mula sa lahat ng mga angkan ni Israel. At pipiliin natin ang 1,000 mula sa 10,000 lalaki mula sa lahat ng mga angkan ni Israel. Magdadala ang mga lalaking iyon ng pagkain para sa hukbo. Pagkatapos ay pupunta ang hukbo sa Gibeah sa rehiyong tinitirhan ng angkan ni Benjamin. At parurusahan nito ang mga taong iyon dahil ginawa nila ang masamang bagay na ito sa Israel.”

Judges 20:11 So all of the men of Israel prepared to fight the people who were living in that city.

Mga Hukom 20:11 Kaya't naghanda ang lahat ng mga lalaki ng Israel upang labanan ang mga taong naninirahan sa bayang iyon.

Judges 20:12 The leaders of the tribes of Israel sent messengers to all of the people who were in the tribe named Benjamin. Those messengers asked, "Why did you do this evil thing?"

Mga Hukom 20:12 Nagpadala ang mga pinuno ng mga angkan ni Israel ng mga tagapaghatid balita sa lahat ng mga tao sa angkan ni Benjamin. Nagtanong ang mga tagapaghatid balitang iyon, "Bakit ninyo ginawa ang masamang bagay na ito?"

Judges 20:13 Give us the evil men who live in Gibeah so that we could kill them. We have to kill those evil people." But the people who were in the tribe named Benjamin didn't listen to the other Israelites.

Mga Hukom 20:13 Ibigay ninyo sa amin ang mga masasamang lalaking naninirahan sa Gibeah upang patayin namin sila. Dapat naming patayin ang mga masasamang taong iyon." Ngunit hindi pinakinggan ng mga taong mula sa angkan ni Benjamin ang kapwa nila Israelita.

Judges 20:14 The people who were in the tribe named Benjamin left their towns. And they gathered at Gibeah to fight the Israelites.

Mga Hukom 20:14 Umalis ang mga taong mula sa angkan ni Benjamin sa kanilang mga bayan. At nagtipon sila sa Gibeah upang makipaglaban sa mga Israelita.

Judges 20:15 The people who were in the tribe named Benjamin sent 26,000 soldiers who had swords to fight the Israelites. 700 young men who were living in Gibeah also prepared to fight the Israelites.

Mga Hukom 20:15 Ipinadala ng mga taong mula sa angkan ni Benjamin ang 26,000 kawal na mayroong mga patalim upang makipaglaban sa mga Israelita. Naghanda rin ang 700 kabataang lalaking naninirahan sa Gibeah upang makipaglaban sa mga Israelita.

Judges 20:16 700 of the soldiers who were in the tribe named Benjamin fought with their left hands. When those soldiers used a sling, they were able to hit a hair with a stone. They were special soldiers.

Mga Hukom 20:16 Nakipaglaban gamit ang kanilang mga kaliwang kamay ang 700 mga kawal mula sa angkan ni Benjamin. **Nang** gumamit ang mga kawal na iyon ng tirador, kaya nilang tamaan ng bato kahit ang buhok. Sila ay mga natatanging kawal.

Change '**Nang**' to 'Kapag'

Judges 20:17 So the Israelites prepared to fight the people who were in the tribe named Benjamin. They had 400,000 soldiers who fought with swords well.

Mga Hukom 20:17 Kaya't naghanda ang mga Israelita upang makipaglaban sa mga taong mula sa angkan ni Benjamin. Mayroon silang 400,000 kawal na nakikipaglabang mabuti gamit ang mga patalim.

Change 'nakikipaglabang mabuti' to 'mahusay makipaglaban'

Judges 20:18 Those Israelites went to Bethel and asked God, "Which tribe should attack the tribe named Benjamin first?" Yahweh answered, "The tribe named Judah should go first."

Mga Hukom 20:18 Pumunta ang mga Israelitang iyon sa Bethel at tinanong ang Diyos, "Aling angkan ang dapat sumalakay na una sa angkan ni Benjamin?" Sumagot si Yahweh, "Ang angkan ni Juda ang dapat mauna."

Judges 20:19 The next day the Israelites went to Gibeah and set their tents up near Gibeah.

Mga Hukom 20:19 Nang sumunod na araw, pumunta ang mga Israelita sa Gibeah at itinayo ang kanilang mga tolda malapit sa Gibeah.

Judges 20:20 Then Israel's soldiers entered the fields that were near Gibeah to fight the soldiers of the tribe named Benjamin.

Mga Hukom 20:20 Pagkatapos ay pumasok ang mga kawal ng Israel sa mga bukid na malapit sa Gibeah upang makipaglaban sa mga kawal ng angkan ni Benjamin.

Remove 'angkan ni'

Judges 20:21 Then the soldiers of Benjamin came out from Gibeah and killed 22,000 Israelites during the battle.

Mga Hukom 20:21 Pagkatapos ay lumabas ang mga kawal ni Benjamin mula sa Gibeah at pinatay ang 22,000 Israelita sa digmaan.

Judges 20:22 But the Israelites encouraged each other. And the next day those soldiers prepared again to fight the Benjamite soldiers.

Mga Hukom 20:22 Ngunit hinikayat ng mga Israelita ang bawat isa. At nang sumunod na araw, naghandang muli ang mga kawal na iyon upang makipaglaban sa mga kawal ng **angkan ni** Benjamin.

remove '**angkan ni**'

Judges 20:23 Then the Israelites went to Yahweh and cried until the evening. Then they asked Yahweh, "Should we continue fighting the people who are in the tribe named Benjamin?" Yahweh answered, "Yes. Go and fight those soldiers who are in the tribe named Benjamin."

Mga Hukom 20:23 Pagkatapos ay pumunta ang mga Israelita kay Yahweh at umiyak hanggang gumabi. At tinanong nila si Yahweh, "Dapat ba kaming magpatuloy makipaglaban sa mga taong mula sa angkan ni Benjamin?" Sumagot si Yahweh, "Oo. Ipagpatuloy ninyo. At makipaglaban kayo sa mga kawal mula sa angkan ni Benjamin."

Judges 20:24 So on the second day the Israelites went again to the fields that were near Gibeah.

Mga Hukom 20:24 Kaya't sa pangalawang araw, pumuntang muli ang mga Israelita sa mga bukirin na malapit sa Gibeah.

Judges 20:25 But when the soldiers of the tribe named Benjamin came out from Gibeah to fight the Israelites, they killed 18,000 of them. All of those Israelites had swords.

Mga Hukom 20:25 Ngunit nang lumabas ang mga kawal ng angkan ni Benjamin mula sa Gibeah upang labanan ang mga Israelita, napatay nila ang 18,000 sa mga Israelita. Mayroong mga patalim ang lahat ng mga Israelitang iyon.

Judges 20:26 Then all of the Israelites and the whole army went to Bethel again. And those Israelites sat down and cried to Yahweh. Those men fasted during that day and gave offerings to Yahweh.

Mga Hukom 20:26 Pagkatapos ay pumuntang muli ang lahat ng mga Israelita at buong hukbo nito sa Bethel. At naupo ang mga Israelitang iyon at tumawag kay Yahweh. Hindi kumain ang mga lalaking iyon ng pagkain sa araw na iyon upang manalangin. At ibinigay nila ang mga handog kay Yahweh.

Judges 20:27 Then the Israelites spoke to Yahweh again. (At that time God's ark of the covenant was in Bethel.)

Mga Hukom 20:27 Pagkatapos ay nagsalitang muli ang mga Israelita kay Yahweh. Sa mga panahong iyon, ang Kaban ng Tipan ng Diyos ay nasa Bethel.

Judges 20:28 A priest named Phinehas was serving God in front of the ark of the covenant. Phinehas was the son of Eleazar, who was Aaron's son.) The Israelites asked Yahweh, "Should we fight Benjamin's people again? Or should we stop fighting Benjamin's people?" Yahweh answered, "Go. Tomorrow I'll help you defeat the people of the tribe of Benjamin."

Mga Hukom 20:28 Ang saserdoteng nagngangalang Finehas ay naglilingkod sa Diyos sa harapan ng Kaban ng Tipan. Si Finehas ay anak na lalaki ni Eleazar na anak ni Aaron.) Tinanong ng mga Israelita si Yahweh, "Dapat ba kaming makipaglabang muli sa mga mamamayan ng Benjamin? O dapat na kaming tumigil makipaglaban sa mga mamamayan nito?" Sumagot si Yahweh, "Pumunta kayo. Bukas ay tutulungan Ko kayo na pasukuin ang angkan ni Benjamin."

Judges 20:29 Then some Israelite soldiers hid in fields that were near Gibeah.

Mga Hukom 20:29 Pagkatapos ay nagtago ang mga kawal Israelita sa mga bukid na malapit sa Gibeah.

Judges 20:30 On the third day those Israelite soldiers prepared to fight the soldiers of Benjamin at Gibeah. They went to the fields that were near Gibeah like they went to those fields on the other days.

Mga Hukom 20:30 Sa ikatlong araw, naghanda ang mga kawal Israelitang iyon upang salakayin ang mga kawal ni Benjamin sa Gibeah. Pumunta ang mga Israelitang iyon sa mga bukid na malapit sa Gibeah katulad ng pagpunta nila doon sa karaniwang mga araw.

Judges 20:31 Then the soldiers of Benjamin came out from that city to fight the Israelite soldiers. Then the Israelite soldiers ran from that city. So the soldiers of Benjamin chased those Israelite soldiers and started killing them. They killed about thirty Israelite soldiers in the fields and on the roads. One road led to Bethel. And the other road led to Gibeah.

Mga Hukom 20:31 Pagkatapos ay lumabas ang mga kawal ni Benjamin mula sa bayang iyon upang makipaglaban sa mga kawal Israelita. At tumakbo ang mga kawal Israelita mula sa bayang iyon. Kaya't hinabol ng mga kawal ni Benjamin ang mga kawal Israelita nagsimulang patayin ang mga ito. Pinatay nila ang may tatlung Israelitang kawal na nasa mga bukid at sa mga daan. Patungo ang isang daan sa Bethel. At patungo ang isa pang daan sa Gibeah.

Judges 20:32 The soldiers of Benjamin said, "We are defeating the Israelites again like we defeated them on the other days." But the Israelites said to themselves, "We will trick the soldiers of Benjamin. We will run from the city. Then the soldiers of Benjamin will follow us from their city to the roads."

Mga Hukom 20:32 Sinabi ng mga kawal ni Benjamin, "Winasak nating muli ang mga Israelita katulad ng pagwasak natin sa kanila nang nakaraang mga araw." Ngunit sinabi ng mga Israelita sa kanilang mga sarili, "Lilinlangin natin ang mga kawal ni Benjamin. Tatakbo tayo mula sa bayan. Pagkatapos ay susunod ang mga kawal ni Benjamin sa atin mula sa kanilang bayan hanggang sa mga daanan."

Judges 20:33 Then the Israelites went to a place named Baal Tamar and prepared to fight the soldiers of Benjamin there. And the Israelites who were hiding on the western side of Gibeah started running toward the city.

Mga Hukom 20:33 Pagkatapos ay nagpunta ang mga Israelita sa lugar na tinatawag na Baal-tamar. At naghanda sila upang kalabanin ang mga kawal ng Benjamin sa lugar na iyon. At nagsimulang tumakbo patungong bayan ang mga Israelitang nagtatago sa gawing kanluran ng Gibeah.

Judges 20:34 Then 10,000 of Israel's young soldiers attacked Gibeah. They fought hard. Benjamin's people didn't know that the Israelites were defeating them.

Mga Hukom 20:34 Pagkatapos ay sinalakay ng 10,000 kabataang kawal ng Israel ang Gibeah. Nakipaglaban silang mabuti. Hindi alam ng mga tao ng Benjamin na natatalo na sila ng mga Israelita.

Judges 20:35 That day Yahweh defeated the people of Benjamin. And that day the Israelites killed 25,100 people of Benjamin who had swords.

Mga Hukom 20:35 Sa araw na iyon, winasak ni Yahweh ang lipi **ni** Benjamin. At sa araw na iyon, pinatay ng mga Israelita ang 25,100 lipi ni Benjaming mayroong mga patalim.

Change 'ni' to 'ng'

Judges 20:36 Then the people of Benjamin knew that the Israelites were defeating them. That morning the men of Israel ran from Gibeah to trick the men of Benjamin. But those Israelites knew that other Israelites were hiding near Gibeah.

Mga Hukom 20:36 Pagkatapos ay nalaman ng lipi ni Benjamin na natalo sila ng mga Israelita. Kinaumagahan, tumakbo ang mga lalaki ng Israel mula sa Gibeah upang linlangin ang lipi ni Benjamin. Ngunit alam ng mga Israelitang iyon na nagtatago ang ibang mga Israelita malapit sa Gibeah.

Judges 20:37 The Israelite soldiers who hid near Gibeah ran into that city. And they went to all of the houses that were in that city. And they killed with swords all of the people who were in that city.

Mga Hukom 20:37 Tumakbo sa loob ng bayang iyon ang mga kawal Israelita na nagtatago malapit sa Gibeah. At pumunta sila sa lahat ng mga bahay na nasa bayang iyon. At pinatay nila gamit ang mga patalim ang lahat ng mga taong nasa bayang iyon.

Judges 20:38 Previously the men of Israel told the men who hid near Gibeah to burn that city. So those Israelites waited for a lot of smoke to rise from that city.

Mga Hukom 20:38 Noon ay sinabi ng mga lalaki ng Israel sa mga lalaking nagtago malapit sa Gibeah na sunugin ang bayang iyon. Kaya't naghintay ang mga Israelitang iyon nang maraming usok na pumaitaas mula sa bayang iyon.

Judges 20:39 When the Israelites saw that smoke, they stopped running from the men of Benjamin. And they attacked the men of Benjamin. Before the smoke started rising from that city, the men of Benjamin killed about thirty Israelites. They thought, "We will defeat the Israelites again like we defeated them on the two other days."

Mga Hukom 20:39 Nang nakita ng mga Israelita ang usok na iyon, tumigil na silang tumakbo mula sa lipi ni Benjamin. At sinalakay nila ang lipi ni Benjamin. Bago nagsimulang pumaitaas ang usok mula sa bayang iyon, pinatay ng lipi ni Benjamin may tatlung Israelita. Inisip niya, "Wawasakin nating muli ang mga Israelita katulad ng pagwasak natin sa kanila sa nakaraang dalawang araw."

Judges 20:40 But then the smoke started rising from that city. When the men of Benjamin turned around, they saw the whole city burning.

Mga Hukom 20:40 Ngunit nagsimulang pumaitaas ang usok mula sa bayang iyon. Nang tumalikod ang lipi ni Benjamin, nakita nila ang buong bayan na nasusunog.

Judges 20:41 Then the Israelites stopped running from the men of Benjamin and started fighting hard them. The men of Benjamin became very afraid because they knew that the Israelites will defeat them.

Mga Hukom 20:41 Pagkatapos ay tumigil na sa pagtakbo ang mga Israelita mula sa lipi ni Benjamin at nagsimula silang makipaglabang mabuti. Natakot nang husto ang lipi ni Benjamin dahil alam nilang natalo na sila ng mga Israelita.

Judges 20:42 So the men of Benjamin ran from the Israelites toward the desert. Then the Israelites who were living in the towns that were in the desert came out from those towns to kill the men of Benjamin.

Mga Hukom 20:42 Kaya't tumakbo ang lipi ni Benjamin mula sa mga Israelita patungong disyerto. Pagkatapos ay lumabas ang mga Israelitang naninirahan sa mga bayang nasa disyerto upang patayin ang lipi ni Benjamin.

Judges 20:43 Those Israelites surrounded the men of Benjamin and chased them. They caught the men of Benjamin easily in a region that was on the eastern side of Gibeah.

Mga Hukom 20:43 Pinalibutan ng mga Israelitang iyon ang lipi ni Benjamin at hinabol sila. Naabutan nila ang lipi ni Benjamin sa rehiyong nasa gawing silangan ng Gibeah.

Judges 20:44 Those Israelites killed 18,000 brave soldiers who were in the tribe named Benjamin.

Mga Hukom 20:44 Pinatay ng mga Israelitang iyon ang 18,000 matapang na kawal na mula sa angkan ni Benjamin.

Judges 20:45 The other people of Benjamin also ran toward the desert. Those men ran to a place that people called 'the stone of Rimmon'. But the Israelites killed five thousand of those men on the roads and continued chasing the men of Benjamin to a place named Gidom. And they killed 2,000 other men of Benjamin there.

Mga Hukom 20:45 Tumakbo rin ang isa pang lipi ni Benjamin patungong disyerto. Tumakbo ang mga lalaking iyon patungo sa lugar na tinawag ng mga tao na 'bato ng Rimon'. Ngunit pinatay ng mga Israelita ang 5,000 sa mga lalaking iyon sa mga daan at nagpatuloy habulin ang lipi ni Benjamin hanggang sa lugar na tinatawag na Gidom. At pinatay nila ang 2,000 pa sa lipi ni Benjamin sa lugar na iyon.

Judges 20:46 That day the Israelites killed 25,000 men of Benjamin. All of those men bravely fought with swords.

Mga Hukom 20:46 Sa araw na iyon, pinatay ng mga Israelita ang 25,000 lipi ni Benjamin. Walang takot na nakipaglaban ang lahat ng mga lalaking iyon gamit ang mga patalim.

Judges 20:47 But 600 men of Benjamin ran to the stone named Rimmon, which was in the desert. They stayed there for four months.

Mga Hukom 20:47 Ngunit tumakbo ang 600 lipi ni Benjamin patungo sa batong nagngangalang Rimon na nasa disyerto. Nanatili sila sa lugar na iyon sa loob ng apat na buwan.

Judges 20:48 Then the men of Israel returned to that region where the people of Benjamin lived. They went to each city that was in that region. And they killed all of the people and all of the animals and burned each city where they went.

Mga Hukom 20:48 Pagkatapos ay bumalik ang mga lalaki ng Israel sa rehiyong tinitirhan ng lipi ni Benjamin. Pumunta sila sa bawat bayang nasa rehiyong iyon at pinatay nila ang lahat ng mga tao at lahat ng mga hayop. At sinunog nila ang bawat bayang napuntahan nila.

----- Chapter 20 - 75 minutes -----

Judges 21:1 Title: The Israelites bring women for the Benjamite men. While the men of Israel were fighting the Benjamite men at Mizpah, they said, "We won't allow our daughters to marry a Benjamite man."

Mga Hukom 21:1 Pamagat: Nagdala ang mga Israelita ng mga babae at mga lalaki ng angkan ni Benjamin. Habang dinidigma ng mga lalaki ng Israel ang mga lalaki ng angkan ni Benjamin sa Mizpa, sinabi nila, "Hindi natin pahihintulutan ang ating mga anak na babae na mag-asawa ang lalaking mula sa angkan ni Benjamin."

Judges 21:2 After the Israelites finished fighting the men of the tribe named Benjamin, they went to Bethel again. And they sat until evening in front of Yahweh and cried loudly.

Mga Hukom 21:2 Matapos makipaglaban ang mga Israelita sa mga lalaki ng angkan ni Benjamin, pumunta silang muli sa Bethel. At naupo sila hanggang gumabi sa harapan ni Yahweh at umiyak nang malakas.

Judges 21:3 The Israelites said, "Yahweh, God of Israel, why did this bad thing happen to us? We are very sad because Israel has only 11 tribes now."

Mga Hukom 21:3 Sinabi ng mga Israelita, "Yahweh, Diyos ng Israel, bakit nangyari ang masamang bagay na ito sa amin? Napakalungkot namin dahil mayroon ng na ngayon lamang 11 angkan ang Israel."

Delete 'na' and 'ngayon'

Judges 21:4 The next day those people built an altar and gave offerings to God there.

Mga Hukom 21:4 Nang sumunod na araw, gumawa ang mga taong iyon ng altar at ibinigay ang mga handog sa Diyos sa altar na iyon.

Judges 21:5 Then the Israelites asked each other, "Did a tribe of Israel not come here to meet with us in front of Yahweh?" Previously they promised each other that they would kill each person who didn't meet at Mizpah with them.

Mga Hukom 21:5 Pagkatapos ay tinanong ng mga Israelita ang isa't isa, "Hindi ba't ang angkan ng Israel ay pumunta sa lugar na ito upang magkatipon kasama natin sa harapan ni Yahweh?" Dati nilang ipinangako sa bawat isa na papatayin nila ang bawat taong hindi sasama sa pagtitipon nila.

Judges 21:6 But the Israelites felt sad for the people of the tribe named Benjamin. They said, "Today we cut off one of the tribes of Israel."

Mga Hukom 21:6 Ngunit nalungkot mga tao ng Israel para sa angkan ni Benjamin. Sinabi nila, "Iwinalay natin ang isa sa mga angkan Israel ngayong araw."

Insert 'ang' before 'mga'; Insert 'ng' before 'Israel'

Judges 21:7 We promised Yahweh that we would not allow our daughters to marry Benjamite men. So where will the Benjamite men find women that they will marry?"

Mga Hukom 21:7 Ipinangako natin kay Yahweh na hindi natin papayagan ang ating mga anak na babae na mag-asawa ng mga lalaking mula sa angkan ni Benjamin. Kaya't saan nila matatagpuan ang mga babaeng mapapangasawa nila?"

Judges 21:8 So the Israelites asked themselves, "Which tribe of Israel not came to Mizpah?" They found out that the people who were from Jabesh Gilead didn't come to Mizpah.

Mga Hukom 21:8 Kaya't tinanong ng mga Israelita ang kanilang mga sarili, "Aling angkan sa Israel ang hindi nagpunta sa Mizpa?" Nalaman nilang hindi nagpunta sa Mizpa ang mga taong nagmula sa Jabesh-gilead.

Judges 21:9 When the Israelites counted the people, they found out that no person who was from Jabesh Gilead was in Mizpah.

Mga Hukom 21:9 Nang binilang ng mga Israelita ang mga tao, nalaman nilang walang taong nagmula sa Jabes-gilead ang nasa Mizpa.

Judges 21:10 So the Israelites sent 12,000 soldiers to Jabesh Gilead. They told those soldiers to kill with their swords all of the people who were living in Jabesh Gilead. Those soldiers had to kill the men, the women, and the children.

Mga Hukom 21:10 Kaya't ipinadala ng mga Israelita ang 12,000 kawal sa Jabes-gilead. Sinabi nila sa mga kawal na iyon na patayin gamit ang mga patalim ang lahat ng mga taong naninirahan sa Jabes-gilead. Dapat patayin ng mga kawal na iyon ang mga lalaki, mga babae, at mga bata.

Judges 21:11 The Israelites said to those soldiers, "Kill all of the men and all of the women who slept with men. But don't kill the virgins."

Mga Hukom 21:11 Sinabi ng mga Israelita sa mga kawal na iyon, "Patayin ninyo ang lahat ng mga lalaki at lahat ng mga babaeng nakasiping na sa mga lalaki. Ngunit huwag ninyong patayin ang mga dalaga."

Judges 21:12 After those soldiers went to Jabesh Gilead, they found 400 young virgins there. So they brought those women to the camp that was at Shiloh in Canaan.

Mga Hukom 21:12 Matapos pumunta ng mga kawal na iyon sa Jabes-gilead, natagpuan nila ang 400 kabataang dalaga sa Jabes-gilead. Kaya't dinala nila ang mga babaeng iyon sa kampong nasa Silo sa Canaan.

Judges 21:13 Then the Israelites sent a message to the Benjamite men who were at the stone of Rimmon. That message said that the Israelites didn't want to continue fighting the Benjamites.

Mga Hukom 21:13 Pagkatapos ay nagpadala ang mga Israelita ng mensahe sa mga lalaki sa angkan ni Benjaming na nasa bato ng Rimon. Sinabi ng mensaheng iyon na ayaw ng mga Israelita na magpatuloy makipaglaban sa angkan ni Benjamin.

Judges 21:14 So the Benjamite men returned to their houses. And the Israelites gave those men the women who were from Jabesh Gilead and the soldiers didn't kill. But many of Benjamite men still didn't have wives.

Mga Hukom 21:14 Kaya't bumalik ang mga lalaki sa angkan ni Benjamin sa kanilang mga bahay. At ibinigay ng mga Israelita sa mga lalaking iyon ang mga babaeng nagmula sa Jabes-gilead na hindi pinatay ng mga kawal. Ngunit walang pa ring mga asawa ang maraming lalaki ng angkan ni Benjamin.

Judges 21:15 The Israelites felt sad for Benjamin's people because Yahweh took one of the tribes from Israel.

Mga Hukom 21:15 Nalungkot ang mga Israelita para sa mga tao ng Benjamin dahil inalis ni Yahweh ang isa sa mga angkan mula sa Israel.

Judges 21:16 The leaders of the Israelites said, "We killed the women of the tribe named Benjamin. So how will we give wives to the Benjamite men who still are alive?"

Mga Hukom 21:16 Sinabi ng mga pinuno ng mga Israelita, "Pinatay natin ang mga babae sa angkan ni Benjamin. Kaya't paano natin bibigyan ng mga asawa ang mga lalaking nabubuhay pa sa angkan ni Benjamin?"

Judges 21:17 Those Benjamite men have to have children so that the tribe named Benjamin could continue existing.

Mga Hukom 21:17 Dapat magkaroon ng mga anak ang mga lalaking iyon sa angkan ni Benjamin upang ang angkan ni Benjamin ay manatili.

Judges 21:18 But we won't allow our daughters to marry those men. We promised each other that God would curse a person who gives a wife to a Benjamite man.

Mga Hukom 21:18 Ngunit hindi natin papayagan ang ating mga anak na babae na mapangasawa ang mga lalaking iyon. Ipinangako natin sa bawat isa na susumpain ng Diyos ang isang taong magbigay ng asawa sa isang lalaki sa angkan ni Benjamin.

Judges 21:19 But each year we have a party for Yahweh at Shiloh. Shiloh is north of Bethel and is east of the road that leads from Bethel to Shechem. And Shiloh is south of Lebonah."

Mga Hukom 21:19 Ngunit sa bawat taon, mayroon tayong handaan para kay Yahweh sa Shilo. Ang Shilo ay hilaga ng Bethel at silangan ng daang papunta sa Shekem. At ang Shilo ay nasa timog ng Lebona."

Judges 21:20 So the leaders of the Israelites told the Benjamite men about that party. They said to those men, "Go to Shiloh and hide in the vineyards.

Mga Hukom 21:20 Kaya't sinabi ng mga pinuno ng mga Israelita sa mga lalaki sa angkan ni Benjamin ang tungkol sa handaang iyon. Sinabi nila sa mga lalaking iyon, "Pumunta kayo **kay** Silo at magtago sa mga ubasan.

****Change 'kay' to 'sa' (same change in 21:23 was done)**

Judges 21:21 Wait for the young women who are from Shiloh to start dancing at the party. Then run from the vineyards and take one woman. And that woman will become your wife. Then return to your land.

Mga Hukom 21:21 Hintayin ninyo ang mga kabataang babae na nanggaling sa Silo na magsasayaw sa handaan. Pagkatapos ay tumakbo kayo mula sa mga ubasan at kumuha ng isang babae. At magiging asawa mo ang babaeng iyon. Pagkatapos ay bumalik kayo sa inyong lupain.

Judges 21:22 When the fathers or those young women's brothers complain to us, we will say to them, "Please help the Benjamite men. We didn't give wives to those men during the war. But you didn't break your promise because you didn't give your daughters to the Benjamite men. So you're not guilty."

Mga Hukom 21:22 Kapag nagreklamo ang mga ama o mga kapatid na lalaki ng mga kabataang babaeng iyon sa amin, sasabihin namin sa kanila, "Tulongan ninyo ang mga lalaki sa angkan ni Benjamin. Hindi kami nagbigay ng mga asawa sa mga lalaking iyon sa digmaan. Ngunit hindi ninyo sinira ang iyong pangako dahil hindi kayo nagbigay ng inyong mga anak na babae sa mga lalaki sa angkan ni Benjamin. Kaya't hindi kayo nagkasala.""

Judges 21:23 So the Benjamite men went to Shiloh during that party. While the young women were dancing, each man took one woman. And those men married those women. Then they returned to the land that God gave to them. And they built their cities again. And those men and their wives lived in those cities.

Mga Hukom 21:23 Kaya't pumunta ang mga lalaki sa angkan ni Benjamin **kay** Silo sa handaang iyon. Habang sumasayaw ang mga kabataang babae, kinuha ng bawat lalaki ang isang babae. At napangasawa nila ang mga babaeng iyon. Pagkatapos ay bumalik sila sa lupaing ibinigay sa kanila ng Diyos at itinayo nilang muli ang kanilang mga bayan. At nanirahan ang mga lalaking iyon at kanilang mga asawa sa mga bayang iyon.

Change 'kay' to 'sa'

Judges 21:24 Then the Israelites left that place and returned to their houses. All of the Israelites returned to the land that God gave to them.

Mga Hukom 21:24 Pagkatapos ay umalis ang mga Israelita sa lugar na iyon at bumalik sa kanilang mga bahay. Bumalik ang lahat ng mga Israelita sa lupaing ibinigay sa kanila ng Diyos.

Judges 21:25 At that time the Israelites didn't have a king. So each person did the things that he wanted to do.

Mga Hukom 21:25 Sa mga panahong iyon, walang hari ang mga Israelita. Kaya't ginagawa ng bawat tao ang mga bagay na gusto niyang gawin.

----- Chapter 21 - 40 minutes -----